

IN MEMORIAM FRANJO KUHARIĆ 1919. – 2002.

«Ljubite Boga i Crkvu,
čuvajte vjeru i obitelj,
molite i širite ljubav,
Ljubite svoj narod i domovinu
i ne gubite nadu,
pa ni nadu u povratak kući
u slobodnu domovinu»

BR./NR. 91 KOLOVOZ / AUGUST 2002.

društvene obavijesti

GLASILO HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE U ŠVICARSKOJ

prilog HRVATSKI
SVJETSKI KONGRES

vrata su otvorena

Ljeto je, sparina i vrućina, kao da smo u Dalmaciji a ne u alpskoj Švicarskoj. Ustvari bi nas trebala držati "fjaka". Međutim naprotiv, mi u Zajednici odjednom lakše dišemo i to ne zbog masovne konzumacije Riccola bonbona, već zbog upravo prispjele poruke iz Lausanne. Vrhovni federalni sud (Bundesgericht) u potpunosti je uvažio našu žalbu i financijska opstojnost Zajednice više nije u pitanju. Za naslovnu stranicu smo izabrali sliku iz serije starozagrebačkih motiva, koja prikazuje portal u Demetrovoj ulici. Portal je potpuno otvoren i simbolizira stanje u Zajednici. Zapreka je uklonjena i "lesa je otprta" - kak bi rekli Zagorci, za povratak odnosno ulazak u Zajednicu. Naša tradicionalna rubrika "Quo Vadis Zajednico? ili Hrvat protiv Hrvata" bliži se konačno svom definitivnom završetku i to upće ne žalimo. Po red kraćeg izvještaja u ovom broju slijedi finale u slijedećem, i to nakon što dobijemo detaljno pojašnjenje odluke, koja se zbog ljetnih praznika može očekivati tek za otprilike dva mjeseca. Ono drugo finale je već iza nas i bilo je praćeno preko televizijskih ekrana diljem svijeta. Naravno riječ je svjetskom nogometnom prvenstvu. Sport općenito, a nogomet posebno, u širem je smislu riječi svojevrsan kulturni fenomen današnjeg društva. Ni mi nismo mogli zaobići taj događaj i posvetili smo mu dobar dio prostora u ovom broju. Smatrajući da ima dovoljno zainteresiranih, dodatno smo se potrudili sakupiti razne statističke podatke dosadašnjih prvenstava. Usprkos dugoj sportskoj

tradiciji, koja se ne treba plašiti usporedbe sa drugim europskim zemljama, Hrvatska je novajlija u tim statističkim tablicama. Kao i na bojnopolju, borili smo se često i na sportskom pod stranim zastavama. A upravo u onom kratkom periodu, kad smo imali vlastitu nogometnu momčad, svjetska nogometna prvenstva se iz razumljivih razloga nisu održavala. Tako statističari bilježe prvo prisustvo Hrvatske tek 1998, dok je s druge strane Jugoslavija, pretežno zahvaljujući Hrvatima, sudionik već prvog svjetskog prvenstva davne 1930. god. Hrvatska je ove godine u razdoblju od 11.-19.03.2002 izgubila tri značajne osobe: prof. Ljubicu Štefan, kardinala Franju Kuharića i našeg počasnog člana dr. Tihomila Radju. Pokušali smo dostojno obilježiti taj ogromni gubitak, da bi nam ostali u trajnom sjećanju kao uzor i poticaj. Kardinal Kuharić je opće poznata i voljena osoba u Domovini i u dijaspori, isto tako nama u HKZ i švicarskoj dijaspori dr. Radja. Nasuprot tome je rad prof. Štefan ostao, osim za upućene, prilično nezapažen, iako od izvanredne vrijednosti za Hrvatsku, kao što je i njezina smrt prošla prilično nezapaženo u javnim medijima. Ovo je naš prilog tome, da niti njezina osobenost niti njezin znanstveni prilog rasvjetljavanju događaja na prostorima bivše Jugoslavije u drugom svjetskom ratu ne padne u zaborav. Hrvatski Svjetski Kongres (HSK) je održao 22.-25. travnja redovni sastanak Glavnog odbora u Zagrebu, na kojoj su donesene neke značajne odluke. Povođom tog događaja, a i obzirom da je HKZ kolektivni član te udruge, u ovom broju posvećujemo HSK-u nešto više prostora. Kad je čak poznati američki list "The Washington Times" našao mjesta za izvještaj o jednoj akciji HSK-a, onda ni mi ne smijemo zaostajati. I to usprkos strategiji razvoja Hrvatske za 21. stoljeće, koja je izrađena po nalogu vlade, a prema kojoj bi hrvatske vlasti trebale, citat: "smanjiti suradnju sa Hrvatskim svjetsk-

im kongresom...., a reaktivirati AMAC-e...". Na radnoj večeri HSK-a, na koju su bili pozvani poznatiji političari, na tu primjedbu je g. Zdravko Tomac odmahnuo rukom i odgovorio, da je taj strateški uradak hrpa bezvrijednog papira. Ta hrpa se sastoji od 2000 stranica i na njoj je radilo 11 doktora znanosti, 2 magistra i dva diplomirana ekonomista, pa su je, obzirom na takvu koncentraciju inteligencije, hrvatski porezni obveznici skupo platili. Iz izjave g. Tomca ne mora se nužno zaključiti da se ta strategija ne primjenjuje. Nedavne, još nedovršene, trzavice u švicarskom AMAC-u bi se mogle u tom smislu interpretirati, a još i više brzo povlačenje veleposlanika Međimorca. U strateškom papiru naime stoji, da se glavna strategija hrvatske vanjske politike između ostaloga treba zasnivati: "na što potpunijoj restrukturalizaciji i personalnim izmjenama hrvatske diplomacije". Samo, za Boga miloga, zašto im je trebalo skoro dvije godine da se dogovore o personalnoj izmjeni.

I na kraju nekoliko riječi "in eigener Sache", t.j. o uredništvu i tehničkom uređenju lista. Ivan Ivić, naš likovni i grafički ekspert, koji je uz to obogaćivao list iz svog nepresušnog fundusa vlastitih fotografija i likovnih ostvarenja visoke umjetničke kvalitete, iz obiteljskih razloga je napustio redakciju. Mi mu na ovom mjestu zahvaljujemo na volonterском uređenju zadnjih nekoliko brojeva, kojima je u likovnom pogledu dao svoj pečat. U nastojanju da nađemo čim bolji optimum u rascjepu između troškova i tehničke kvalitete istražili smo mogućnost tiskanja u Hrvatskoj. Iako je to povezano sa većim opterećenjem uredništva odlučili smo se za tu opciju. U koliko se ta suradnja održi biti će to jedan korak u pravcu hrvatsko-švicarske gospodarske suradnje, istinabog mali, ali i to veseli.

Osvin Gaupp

impressum

Društvene obavijesti
Glasilo Hrvatske kulturne zajednice u Švicarskoj
Vereinsblatt des Kroatischen Kulturvereins Schweiz

Nakladnik/Herausgeber:
Hrvatska kulturna zajednica
Kroatischer Kulturverein
Postfach, CH-8050 Zürich

Izlazi/erscheint: 4 x godišnje/jährlich
Grafičko oblikovanje: Melita Gaupp
Tisak/Druck: itG d.o.o. Zagreb

Uredivački kolegij/Redaktion:
ing. Osvin Gaupp, glavni urednik/Chefredaktor
Mirko Marković, Tomislav Kukalj

Cijenik oglasa /
Insertaten Preise:
1/1 Seite: CHF 670.-
1/2 Seite: CHF 360.-
1/4 Seite: CHF 200.-
1/8 Seite: CHF 110.-
1/16 Seite: CHF 60.-

**OBNOVITE PRETPLATU -
PRETPLATITE SE NA HRVATSKO SLOVO
O VAŠOJ PRETPLATI ILI POTPORI OVISI BUDUĆNOST
HRVATSKOGA SLOVA
Uplate doznačiti na žiro-račun:**

HKZ - HRVATSKO SLOVO d.o.o.
2340009-1100149615
Devizne uplate za europske zemlje 115 Eura,
a za prekomorske zemlje 225 USD

devizni račun:
HKZ - HRVATSKO SLOVO d.o.o.
2500-9982800-575186
PRIVREDNA BANKA d.d., ZAGREB
Svakoga petka HRVATSKO SLOVO uvijek za Hrvatsku!

Važne adrese / Wichtige Adressen:

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES / Kroatischer Weltkongres
Predsjednik/Präsident: prof. dr. Šimun Šito Ćorić
Untere Winkel 7, CH-4500 Solothurn
Tel. +41 32 6219202, Fax: +41 32 6219208
e-mail: scoric@swissonline.ch
http://www.crowc.org

**HRVATSKI SVJETSKI KONGRES CH/FL /
Kroatischer Weltkongres CH/FL**
Predsjednik/Präsident: dr. Branko Grizelj
Eschnerstr. 9, FL-9494 Schaan
Tel. +41 75 2325261, Fax: +41 75 2332377

VELEPOSLANSTVO REPUBLIKE HRVATSKE
Thunstr. 45, 3005 Bern
Tel. 031 3520275, 031 3520279, Fax: 031 3520373
Konzularni odjel veleposlanstva:
Tel. 031 3525080, Fax: 031 3528059

KONZULAT REPUBLIKE HRVATSKE u Zürichu
Bellerivestr. 5, 8008 Zürich
Tel. 01 4228318, Fax: 01 4228354

KONZULAT REPUBLIKE HRVATSKE u Luganu
Via Folletti 20, 6900 Lugano
Tel. 091 9666310, Fax: 091 9672110

HRVATSKA DOPUNSKA ŠKOLA
Löwenstr. 22, 8001 Zürich, Tel. 01 2126544

**Integracijski razredi na BWS
školi grada Zürich-a za novopridošlu mladež između 15 i
17 godina (koji su završili osnovno obrazovanje) sa malim
ili nikakvim poznavanjem njemačkog jezika.**

Znanjem o švicarskoj kulturi, društvu, geografiji i povijesti, povećava se mogućnost uspješne integracije. U školi se predaju: njemački, matematika, geografija, informatika, tehničko crtanje, crtanje, kuhanje i radionički poslovi, nauka o životu, socijali i zanimanju, te sport.

Ova jedinstvena ponuda grada Zürich-a omogućava uspješnu integraciju. Za djecu čiji roditelji stanuju u gradu, škola ne stoji ništa. Za one koji stanuju izvan grada: 6,300.- Fr.

Zainteresirani neka se jave na:

Berufswahlschule der Stadt Zürich
Bullingerstr. 50
Postfach 1317
8040 Zürich
Telefon: 01 404 22 55
Telefax: 01 404 22 66

DOMOVINA

*Gjurio Arnold,
izvorni stihovi
Antologija Matice
Hrvatske, 1892. g.
Zagreb, Odabrao:
Dragutin Oparić*

Zimska nojca već se šulja dolom,
Sitne svieće po svem pali selu;
Snježak prši –svakom stablu golom
Rad bi natko košuljicu bielu.

Nakraj sela stoji kuća stara,
kano raka čini ti se grobna;
Al das vidiš, kako pogled vara,
Ded zaviri na okanca drobna.

Nasred stola svieća dogorjeva,
do nje zdjela, pladnji, sudje ino;
Majka kćerci, gle uz zibku pjeva:
"Liepa naša domovino....."

Sinčić mali otcu si na krilu
Drži knjigu, punu slika, bajka;
I začaran sluša pjesmu milu,
što mu svenoj seci pjeva majka.
Netom šapnu rujne ustne sina:
"Reci tato, što je domovina?"

Otac svoje pogladio zlato,
Pak mu milo odgovara nato:
"Dok si bio malen kano seka,
Domovina bila ti je ciela:
Ona zibka kićena i meka,
Majka, ja i ova izba biela.
Zibka te je ljuljala u sanje,
Majka svojim mliekom dojila te,
Ja po izbi nakon - muke danje -
Igrah s tobom igre umiljate.

Malo poslie pružila se širom
Preko dvora, vrta, naše njive;
Donle, gdje no vrbe sive,
Gdje no gorski potok šumi s mirom.

I kravica, što nas mliekom hrani;
Male koke, što nam nose jaja,
vjerni kudro, što nam kuću brani.

Poslie, kad ćeš poč u školu,
Pružiti će se ona po svem dolu;
Cielo selo obujmit će tude,
U njem dobre i radine ljude.
Da još više: one humke, šume
što će ljeti jagodami roditi;
One biele staze, ravne drume,
Kud će tata nedeljom te voditi.

Ali Tvoja duša dobro sluti,
Još dalje vode ovi puti:
Vode preko polja, rieka, gora,
Vode uzduž širokoga mora.
Svud se nadju sela, bieli gradi,
Svuda bistra uma dobri ljudi:
Kojim isti govor život sladi
Kojim isto srdce grije grudi.

Oh, daleko, sinko moj, se pruža
Ova naša domovina krasna;
Njeno ime mirisna je ruža,
Njena slava –zviezda vekom jasna.
O toj slavi pričat će ti knjige,
štono ćeš ih diljem škola učiti;
Pri tom često morit će te brige,
Kako li ćeš prevo sve dokučiti.

Ali zato duša će ti roniti
U davninu nevidovnih medja
Iz nje će ti kao bajka zvoniti
Zveket maća junačkih nam predja.
Ti ćeš doznati, kako su za grudu
Zemlje svoje lili krvi česme;
I sudbinu kako su si hudu
U vječite okovali pjesme.
čut ćeš, kako bjehu tvrdjom jakom
čovječanstva prosvjetnome rodu;

Kroz stoljeća branili ga šakom,
Spasili mu vjeru i slobodu.
Pojmit ne ćeš samo, jel' im jaća
Snaga uma ili maća –
Jer su kadšto usred bojne buke
Pograbili pero još u ruke,
Njim su čuvstva ocrtali vrela,
Smjele misli, mašte plamen živi;
Satvorili ona sjajna djela,
Kojim i sad cio svijet se divi.

Tako predji namrli nam slave
A sa slavom ovu dragu zemlju
Pak su onda naslonili glavu,
Tihi sanak da u grobu dremlju.
Al' iz groba glas nam šalju oni:
Nek na umu svedj nam domovina –
Ne ćemo li da ko zvier nas goni
Tudjim svijetom strašna kletva njina!

Kako i ja možda, sinko zlati
Već nad groba crnim ledbim jazom
Duša brižna htjela bi mi znati:
Hoćeš li mi ti djedova stazom?"

Sinčić –dosle u mramornom muku
Na srdašce metnuo je ruku,
S tužnih misli glavica mu gori,
Al' on ipak krepkim glasom zbori:
"Hoću tato –kunem ti se vjerom –
Radit u dan, učiti u noć kasnu;
Junak bit ću mačem ili perom
Za tu našu domovinu krasnu!"

Sretnom otcu krupna suza kane:
Znamen sveta blagoslova niema;
Sinčića si žarko ljubiti stane,
Pa ga onda na počinak sprema.

Zimska nojca pustim vlada dolom,
Ljudi u san tonu po svem selu;
Snježak prši –svakom stablu golom
Rad bi natko košuljicu bielu.

Suradnici u ovom broju (po abecedi):

**Mitarbeiter in dieser Ausgabe
(alphabetisch):**
prof. dr. Čorić Šimun Šito, Gaupp
Dunja, Glavni odbor HKZ, Hertig
Sarah, prof. Karabin Marijan, dr.
Kršnjavi Aleksander, prof. Matarčić
Ivan, Oparić Dragutin, Pavao Vjekoslav,
Risek Marica, Upravni odbor HKZ.

Sponzori / Sponzoren:

Altorfer-Weiss Ana, dr. Arnd Zdenka,
Babić Ilija, ing. Boban-Wältli Ivo,
Čukulin Vilhelmina & Drago, dr.
Grizelj Branko, dr. Jablanović
Branimir, Käser-Anić Ella i Theo,
dr. Katunarić Ante, dr. Kralj Antun
& Tatjana, ing. Ptiček Žarko &
Višnja, Radjenović Darko, Roca
Mirjana, Stefančić Ana & Silvestar,
Hrvatski svjetski kongres CH/FL.

Priloge i oglase slati na:

Adresu udruge
FAX: 0041 56 2218208
e-mail: hkzkkv@hkz-kkv.ch
e-mail: osvin.gaupp@bluewin.ch
Za potpisane članke odgovara autor,
za nepotpisane uredništvo.

www.hkz-kkv.ch

Hrvatska kulturna zajednica
u Švicarskoj
Kroatischer Kulturverein Schweiz

Povodom 160. obljetnice Matice Hrvatske

***Gjuro dr. Arnold**, zaboravljeni

znanstvenik i pjesnik

* 24.04.1854. u Ivancu kod Varaždina -
† 1941. u Zagrebu. Sveučilišni profesor,
filozof, pedagog, znanstvenik i veliki do-
moljubni pjesnik i književnik.

Obitelj mu se svojedobno zvala Arnault. Naime, djed mu se doselio za vrijeme francuske revolucije iz Švicarske u Hrvatsku, gdje se u Bjelovaru rodio njegov otac. Osnovnu školu učio je Gjuro Arnold u Zagrebu, a gimnaziju u Varaždinu i Zagrebu, gdje je god. 1873. položio maturu. U zagrebačkoj universi učio povijest i filozofiju, te polaže 1880. doktorat filozofije. Od 1879. do 188. profesor je zagrebačke gimnazije, 1889. do 1894. ravnatelj zagrebačke učiteljske škole, a poslije postaje profesorom teoretske i praktične filozofije na zagrebačkoj univerzi. Kako bi usavršio svoje stručno znanje studirao je na univerzama u Göttingenu i Berlinu od god. 1880. do 1881., a potom na Sorboni u Parizu. Rektorom zagrebačke univerze postaje 1899..

Pokraj silnih strukovnih obveza i znanstvenog stvaranja od kojih se posebice ističu njegova djela: *Etika i povijest* (1880.), metafizička razprava *O psihologiji bez duše*, *Monizam i kršćanstvo* u „Glasu Matice“ tiskao je *Umjetnost prema znanosti* (1906.) i *Jedinstvena hrvatska narodna kultura* (1909.), te niz drugih značajnih djela. Gjuro Arnold nalazi u lirskom pjesništvu svoju veliku ljubav i prepoznaje u sebi dah muze Polihimnije –lirske poezije, kojom s finom pjesničkom dušom i velikim zanosom stvara veliki niz rodoljubnih pjesama, balada, epova i romansi od kojih nekoliko

nek ovdje budu spomenute: epske pjesme *Juda*, *Meine tekel fares*, *Irud*, posebice njegova najbolja povijestna pjesma *Damjan, knez dubrovački*, zatim *Jelisaveta Frankopanska* i niz drugih. Njegove pjesme objavljuju „Vijenac“, „Prosvjeta“, i ini beletristički časopisi. Izdaje nekoliko zbirki pjesama kao: *Čeznuća i maštanja*, *Sa visina i dubina*, *Izabrane pjesme*, a među izdavačima nalazi se i „Kolo hrvatskih književnika“. Jugoslavenska akademija izabrala ga je god. 1891. dopisnim, a 1899. stalnim članom. Pedagoški ga književni zbor god. 1882. proglašava začastnim članom, a **Matica Hrvatska** najprije odbornikom, a onda svojim **predsjednikom**. Braća Hrvatskog Zmaja izabraše ga god. 1924. svojim začastnim članom, a Krapina ga proglašava svojim začastnim građaninom.

Kći Gjura – Vlasta Arnold (* Zagreb 22.1.1896. - † Zagreb 3.4.1963.) završava 4 razreda gimnazije i učiteljsku školu u Zagrebu (1907. -1915.) gdje potom radi kao učiteljica. God. 1927. pristupa katoličkoj organizaciji „Svezi hrvatskih orlica“ u kojoj djeluje kao odbornica za misije. Po osnivanju „Velikog križarskog sestrinstva“ god. 1930. postaje zamjenicom voditeljice. Uzpostavom Nezavisne Države Hrvatske djeluje u „ženskoj lozi ustaškog pokreta, te je u kolovozu 1943. imenovana zamjenicom upravne zapovjednice. U „ženskoj lozi“ posebice djeluje na socijalnom i karitativnom polju. Kao učiteljica s puno ljubavi usadjuje svim svojim djacima prije svega odanost i ljubav prema domovini.

Pred titovim hordama povlači se svibnja 1945. u smieru Bleiburga. Kraj Dravograda preživjela je partizanska („antikomu-

nistička“) strijeljanja, te se nakon dva mjeseca pješačenja uspijeva krišom dočepati Zagreba i svog doma. Ipak uhićena je uskoro t.j. 31. kolovoza, te se do 10. veljače 1946. nalazi u iztražnom zatvoru, te biva osuđena na dugogodišnju robiju. Dva mjeseca robuje u Stroj Gradiški, da bi 10 godina provela u logoru Slavonske Požege. Iz logora izlazi 08.04.1956, te do svoje smrti živi bez sredstava i posla kod svoje rodbine.

Ovaj kraći životopis vrle Hrvatice i mučenice Vlaste Arnold zacielo je snažno utjecao na dalnju sudbinu i posthumni opus velikog joj oca Gjura Arnolda. Poslije god. 1945. gura se djelo velikog Gjura u zaborav, a jedna od njegovih najdirljivijih pjesam „DOMOVINA“ ostaje mnogima naraštajima u „antifašističkoj“ Jugoslaviji i Hrvatskoj skoro nepoznata.

Kao nekadašnji učenik Vlaste Arnold, te štovatelj pjesnika, znanstvenika i zaslužnog Hrvata prof. Gjura Arnolda, zamolio bih uredništvo i glavnog urednika *Društvenih obavijesti* za uvrštenje, a kao spomen i sjećanje na obitelj Arnold, te 160. obljetnice MATICE HRVATSKE. Jedina zamolba bila bi da se objavi u izvornom tekstu, koji je napisan korienskim pravopisom. Korienski pravopis je dio naše kulture, koju moramo očuvati, kao na pr. Glagoljicu, razna hrvatska narječja i sve druge oblike HRVATSKE KULTURE.

S liepim pozdravima, **Dragutin Oparić**
Varaždin, 17. lipnja 2002

Dodjela nagrade Coudenhove Kalergi biskupu Franji Komarici u Beču 12. travnja 2002.

Međunarodnu paneuropsku uniju utemeljio je Richard von Coudenhove Kalergi. Unija je od 12. do 14. travnja 2002. u Beču i Bratislavi proslavila svoju 80-tu obljetnicu. Zaklada Coudenhove Kalergi dodjeljuje svake godine nagradu posebno zaslužnim osobama. Ove je godine tu nagradu primio banjalučki biskup Franjo Komarica.

Ta je nagrada dosad uglavnom bila dodjeljivana najuglednijim europskim političarima poput kancelara Helmuta Kohla ili ministra Aloisa Mocka, za zasluge u procesu europske integracije, pa je odluka da se ove godine dodijeli duhovnoj osobi bila izuzetna i znakovita, tim više što se radi o jubilarnoj godini.

Nagradu su u ime Zaklade uručili bivši austrijski ministar vanjskih poslova dr. Alois Mock, koji od prošle godine predsjedava Zakladi, i g. Marco Pons, potpredsjednik Zaklade. Ona je biskupu Komarici dodijeljena kao čovjeku najviših europskih i kršćanskih vrijednosti, koji je svojim životom, izlažući ga neustrašivo smrtnoj pogibelji, svjedočio o dostojanstvu svake ljudske osobe, o zalaganju za sve zgažene i ugrožene ljude i o djelatnoj ljubavi prema bližnjemu, pa i neprijatelju, i to usred rata i vrtloga zločina.

Na dodjeli je laudatio (pohvalni govor) laureatu držao g. Roy Gutman, urednik vanjskopoliitičke redakcije *Newsweeka*, dobitnik Pulitzerove nagrade i autor knji-

ge *A Witness of Genocide* u kojoj piše o genocidu u ratu protiv Bosne i Hercegovine i Hrvatske. U govoru je istakao strahovite okolnosti u kojima je djelovao biskup Komarica u Banjoj Luci i naveo zločine lokalnih vlasti. Kao očevdac svjedočio je o biskupovu nepristranu zalaganju za sve ugrožene, stradale i gažene, o njegovoj borbi protiv progona i za pravo svih - u Banja Luci osobito ugroženih Hrvata i Muslimana - na svoj zavičaj. Gutman je izrazio razočaranje zbog slabog i sporog odgovora međunarodne javnosti na događaje i istakao značenje koje je biskup Komarica imao kao naš heroj u borbi za ljudska prava u strašnom vremenu genocida.

U prepunoj svečanoj dvorani biskup Komarica se na izvršnom njemačkom zahvalio na nagradi i istakao da je prima u ime svih koji su stradali, kojima su prava bila i još su uvijek gažena, svih za koje nam je dužnost brinuti se i pomoći im. Govorio je o patnjama ljudi u svojoj bis-

kupiji, o svima stradalima u ratu i prognanima i o njihovim potrebama.

Pri uručanju nagrade, kao i nakon govora biskupa Komarice, cijela se dvorana – više stotina uglednih predstavnika iz preko dvadesetak zemalja Europe, te iz Japana – digla na noge i dugim oduševljenim pljeskom izrazila svoje poštovanje biskupu i svoje zadovoljstvo odabirom ovogodišnjega laureata. Osjećalo se kako u tim velikim trenucima Paneuropa odaje priznanje jednomu hrvatskom biskupu iz Bosne i Hercegovine koji za nju predstavlja vjerodostojnog i herojskog svjedoka njihovih najviših vrijednosti, najviših vrijednosti kršćanstva i Europe.

Na godišnjoj skupštini Međunarodne paneuropske unije 13. travnja u Bratislavi u zgradi staroga požunskoga sabora, te na jubilarnoj svečanosti 14. travnja u Hofburgu u Beču, na kojoj su svečani govornici bili bivši njemački kancelar Helmut Kohl, austrijska ministrica vanjskih poslova gđa. Benita Ferrero Waldner i predsjednik Međunarodne paneuropske unije dr. Otto von Habsburg, biskup Franjo Komarica je bio počasni gost.

Svetu misu u bečkoj katedrali Sv. Stjepana za cijelu Međunarodnu paneuropsku

uniju i prisutne vjernike vodio je biskup Komarica, dok su katedralni župnik i prof. Franjo Topić iz Sarajeva koncelebrirali. Čitanja i molitve vjernika bile su na nizu europskih jezika: njemačkom, francuskom, talijanskom, hrvatskom, mađarskom, slovenskom, a središnji je dio liturgije bio na latinskom. Propovijed biskupa Komarice kasnije je u svom

svečanom govoru u Hofburgu dr. Otto von Habsburg nazvao "jednom od najljepših antologijskih propovijedi u novijoj povijesti Crkve".

Preuzeto uz mala kraćenja iz: Hrvatska paneuropska unija, Prof. dr Mislav Ježić

U sredini, Franjo Komarica

80 Jahre Paneuropa Jubiläumskongress in Wien und Preissburg

Roy Gutman, Ressortchef für Aussenpolitik bei "Newsweek" und Autor des Buches "A Witness to Genocide" über den Völkermord auf dem Balkan, würdigte das überragende Friedenswerk des bosnisch-kroatischen Katholiken Franjo Komarica, der auch während des serbisch-nationalistischen Terrors in seiner der so genannten "Republika Srpska" gelegenen Bischofsstadt Banja Luka ausgeharrt hatte und stets für Katholiken, Orthodoxe und Muslime, für Kroaten, Serben und islamische Bosniaken gleichermaßen da gewesen sei. Komarica sei mehrmals inhaftiert und gekidnappt worden, habe aber auch in höchster Gefahr angesichts des Bösen immer klar seine Stimme erhoben. In einer Zeit, in der die Zivilisten zum Schweigen verurteilt gewesen seien, sei die Kirche ihr einziges Sprachrohr gewesen. Dies hätten auch die nationalistischen Vertreiber gewusst. Auf die Frage, warum sie Kirchen zerstörten, hätten sie geantwortet: "Wenn wir eure Herzen zerstören, zerstören wir eure ganze Gemeinschaft". Dagegen habe Bischof Komarica versucht, die Menschen im Land zusammenzuhalten. Alois Mock, der Komarica gemeinsam mit dem Direktor der Coudenhove-Kal-

ergi-Stiftung, Marco Pons, die höchste Ehrung der Paneuropa-Bewegung überreichte, nannte den bosnischen Paneuropäer und Bischof "ein Symbol des christlichen Heroismus und des Widerstands gegenüber einem militanten Nationalismus", der nur durch den europäischen Gedanken überwunden werden könne.

Komarica, ein Mitbegründer der Paneuropa-Union Bosnien-Herzegowina, deren Präsident Prof. Franjo Topić aus Sarajewo ebenfalls anwesend war, dankte "Gott, dass ich diese Stunde erleben darf". Alois Mock und Otto von Habsburg hätten Anfang der neunziger Jahre "zu jenen wenigen Politikern gehört, die ein offenes Ohr und ein offenes Herz für die geschundenen Menschen in meiner Heimat hatten". Roy Gutman habe er in dieser dramatischen Zeit als den von ihm erlebten Engel Gottes empfunden, der zur richtigen Zeit erschienen war, um die von serbischen Milizen in seiner Diözese angelegten Todeslager international bekannt zu machen und dadurch "den entrechteten und gemetzten Menschen" zu helfen. Hunderttausenden habe man ihre Heimat geraubt, sie hätten nicht dorthin zurückkehren dürfen, "wo ihr Herz wohnt". Viele hätten sich in dieser Not für Freiheit und Menschenrechte eingesetzt, "bis zum Vergießen des eigenen Blutes". Der Coudenhove-Preis, der ihm heute verliehen wird, "gilt diesen Menschen".

Komarica sprach aber auch vom gemeinsamen Auftrag der Christen in

ganz Europa. Die europäische Einigung brauche Menschen, die bereit seien, Verantwortung zu übernehmen und zu tragen. Gläubige Christen sollten keine Minderwertigkeitskomplexe haben, sondern aktiv mitgestalten. Trotz des Säkularisierungsprozesses sei die Frohe Botschaft in der Seele der europäischen Völker nach wir vor tief verwurzelt. Nur die Kirche könne Europa den Boden wiedergeben, in dem seine Einheit Wurzeln schlagen und fruchtbar werden könne. Deshalb versuchten die Päpste, vor allem Papst Johannes Paul II., jede Gelegenheit zu nutzen, um die christlichen Gemeinschaften zusammenzuführen, die Spannungen zwischen ihnen zu dämpfen und nicht zuletzt die Gemeinschaft zwischen Katholiken und Orthodoxen wiederherzustellen, so Komarica, der in Bosnien-Herzegowina den Zusammenprall zwischen Ostrom und Westrom am eigenen Leib erleben musste,

Komarica warf die grosse Zukunftsfrage den Paneuropa-Bewegung auf: "Quo vadis, Europa? – Wohin steuert Europa? Europa könnte in diesem Jahrhundert vor der grössten Stunde seiner Geschichte stehen, wenn es den richtigen geistigen Weg einschlägt, den der Wahrheit, des Glaubens, des Gemeinwohls und der Solidarität; aber auch rasch verfallen, wenn sein geistiger Kern abstirbt. Wofür man nicht zu kämpfen bereit ist, das verliert man."

von Josef Steinegger

IN MEMORIAM

Priredila: Dunja Gaupp

Im Abstand von nur 8 Tagen, vom 11. - 19. 03.2002. mussten wir von drei bedeutenden kroatischen Persönlichkeiten Abschied nehmen: Prof. Ljubica Štefan, Kardinal Franjo Kuharić und unserem Ehrenmitglied, dr. Tihomil Rađa.

Die Historikerin Ljubica Štefan war eine unermüdliche Kämpferin für die Wahrheit und Gerechtigkeit. Sie war die Trägerin der israelischen Auszeichnung "Der Gerechte der Nationen". Diese Auszeichnung wird für die Rettung der Juden im zweiten Weltkrieg (unter der Gefährdung des eigenen Lebens) an die Nichtjuden verliehen. In ihrer wissen-

schaftlicher Tätigkeit hat Sie Geheimdokumente aus der Zeit des zweiten Weltkriegs an das Tageslicht gebracht. Aus diesen Dokumenten ist die zwielichtige Rolle der serbisch-orthodoxen Kirche in der Entstehung des grossserbischen Mythos und Antisemitismus ersichtlich. Da Sie bis 1992. in Belgrad lebte, musste Sie die ersten Bücher (z.B. "Serbien und Albaner", "Serbisches Antisemitismus") unter Pseudonymnamen veröffentlichen.

Kardinal Kuharić, aus einfachen Verhältnissen stammend, war im Volke wegen seiner Einfachheit, Sanftmut und Menschenwärme sehr beliebt. Zu glücklichsten Ereignissen in seinem Leben zählte er die eucharistische Feier "1300 Jahren des Christentums bei Kroaten" im Jahre 1984. zu der mehr als eine halbe

Million Menschen zusammenkam (obwohl die Religion in Kommunismus unterdrückt war), internationale Anerkennung des kroatischen Staates 1992., Besuch des Heiligen Vaters 1994. anlässlich der 900 Jahre der Zagreber Bistums, und insbesondere die Heiligsprechung von Kardinal Alojzije Stepinac 1998. dessen Wirken er verehrte.

Dr. Tihomil Rađa musste als Dissident 1955. aus Jugoslawien fliehen. Er liess sich in der Schweiz nieder, wo er auch eine Familie gründete und am 19.03.2002 verstarb. Er kämpfte für die Freiheit und Demokratie und hatte nie die Kontakte mit Kroaten und Kroatien unterbrochen. So entschied er 1990. sich in Kroatien ebenfalls eine Bleibe zu besorgen. Dr. Rađa war Ehrenmitglied unseres Vereines seit 1993.

U razdoblju od 11. do 19. ožujka ove godine, dakle u razmaku od samo 8 dana, Hrvatska je osiromašena za tri značajne osobe. Uz sve svoje različitosti imaju nešto zajedničko, svaka od njih je imala istančan osjećaj za nevolje hrvatskog naroda i borila se u okviru svojih mogućnosti i okružja za njegova temeljna prava. Dok su nam već i zbog njihovog javnog djelovanja Kardinal Franjo Kuharić i dr. Tihomil Rađa relativno poznati, samoprijegorna Ljubica Štefan je preminula u tišini zagrebačke bolnice Sveti Duh nezapaženo, kao što je bio, osim za upućene, nezapažen njezin rad. Zato je zaslužila da joj posvetimo malo veći prostor, a presvijetli kardinal će joj kao dami dati prvenstvo.

Prof. Ljubica Štefan

Hrvatska povjesničarka, velika hrvatska žena, kršćanka, humanistica i neumoran borac za istinu izgubila je svoju posljednju bitku sa teškom bolešću 18. ožujka 2002.

Ljubica Štefan je rođena 1921.g. u Prilepu od hrvatskih roditelja iz Karlovca. Majka joj rano umire, a otac biva kao pričuvni austrijski časnik zarobljen u prvom svjetskom ratu i preko Albanije odveden u logor u Italiju. Odbio je biti dobrovoljac srpske vojske i zato nakon povratka u Karlovac nije mogao dobiti svoj nekadašnji posao kao profesor na gimnaziji. Po dekretu tadašnjeg ministarstva prosvjete raspoređen je u Prilep, kasnije se vraća u Karlovac, a zatim ponovno seli u Beograd. Ljubica Štefan upisuje 1939. studij latinskog i talijanskog jezika na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Tijekom II. svjetskog rata prekida studij i boravi u Karlovcu kod strica, koji uz njenu pomoć zbrinjava prognane židovske obitelji. Nakon rata seli se ocu u Beograd i tamo 1949. završava studij i diplomira na odsjeku za slavistiku

filozofskog fakulteta. Radila je kao profesor na školama u BiH, Vojvodini, na Kosovu i na kraju kao sveučilišni profesor na Saobraćajnom fakultetu u Beogradu, gdje je i umirovljena 1992.. Nakon toga vraća se u Hrvatsku i živi u Zagrebu do smrti.

Cijelog života, a posebno za vrijeme boravka u Beogradu, Ljubica Štefan je uporno i neumorno po svim arhivima i knjižnicama skupljala građu za svoj kasniji povjesničarski rad. Uglavnom se usredotočila na nepoznate dokumente o ulozi Srbije u II. svjetskom ratu, srpskoj pravoslavnoj crkvi i njezinoj ulozi u širenju velikosrpske ideje, srpskom antisemitizmu i nasiljem nad Albancima.

Prva njezina knjiga, trilogija *Srbija i Albanci* tiskana je 1989. u Ljubljani, zatim slijede 1991. *Mozaik izdaje*, a 1992. *Pregled srpskog antisemitizma* (pod pseudonimom Edo Bojević, izdanje PEGAZ, Zagreb). Sve tri knjige izlaze za vrijeme njezinog boravka u Beogradu i zbog toga pod raznim pseudonimima. 1992. radi sigurnosti žurno napušta Beograd, gdje ostavlja stan i svu imovinu, te dolazi bez ičega 4.7.1992. u Zagreb. Svoj naučni rad nastavlja u Zagrebu i objavljuje daljne knjige, svjedočanstva povjesne istine, a baveći se uglavnom genezom velikosrpske ideje. Objavljuje također niz članaka i podlistaka u tjedniku za kulturu "Hrvatsko Slovo", u "Vjesniku" i u "Hrvatskom Obzoru".

Od dolaska u Zagreb Ljubica Štefan objavljuje pod svojim imenom, a njezin je znanstveni rad bio u hrvatskoj javnosti do sredine 90-tih godina gotovo nepoznat.

Ministarstvo vanjskih poslova RH objavljuje 1993. njezinu publikaciju *Od bajke do holokausta* o srpskom antisemitizmu i genocidu nad Židovima (prevedena na engleski). Knjiga *Srpska pravoslavna crkva i fašizam* objavljena je 1996., a u njoj su faksimili ili prijepisi dokumenata, te fotografije povijesnih događaja, koji dokumentiraju djelovanje Srpske pravoslavne crkve u II. svjetskom ratu. Ravnatelj Hrvatskog instituta za povijest dr. Mirko Valentić kazao je kako za te dokumente hrvatski povjesničari nisu prije znali, te da su neki od njih šokantni, kao na pr. apel potpisan od 500 najviših predstavnika u kojem se srpski narod poziva na lojalnost nacistima, a protiv komunista i Židova.

Godine 1998. Ljubica Štefan objavljuje knjigu *Stepinac i Židovi* koja sadrži dokumente i pismene iskaze svjedoka o Stepinčevoj pomoći u spašavanju Židova tijekom II. svjetskoga rata. Godine 1999. izlazi njezina knjiga *Istinom i činjenicama za Hrvatsku*. Riječ je o zborniku objavljenih tekstova većinom u tjedniku *Hrvatsko slovo*, čije se teme mogu podijeliti na one o srpskoj pravoslavnoj crkvi, nadbiskupu Stepincu, Židovima, Jasenovcu i Titu. "Ljubica Štefan u svojoj knjizi ruši predodžbu o Jugoslaviji u Drugom svjetskom ratu, po kojoj su se Srbi borili protiv nacista a za Židove, dok su Hrvati s bosanskim muslimanima bili na strani nacista i ubijali Židove", istaknuo je tada dr. Frano Glavina i dodao da se hrvatski narod po broju spašenih Židova može svrstati u sam vrh Europe.

Posljednja knjiga Ljubice Štefan, *Mitovi i zatajena povijest* izlazi 1999..

Sudjelovala je i na međunarodnom znanstvenom skupu "Jugoistočna Europa 1918.-1995." u Zadru 1995. godine s izlaganjem *Antisemitizam u Srbiji za vrijeme II. svjetskog rata*. U Zborniku radova 1. hrvatskog žrtvoslovnog kongresa održanog u Zagrebu 1998., objavljen je njezin rad

Poslijeratni Titov logor Jasenovac 1945., 1947. i 1948. godina.

Ljubica Štefan bila je i članica saborske Komisije za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava, te Odbora za ljudska prava povjerenstva za UNESCO Ministarstva vanjskih poslova RH.

Sama autorica je rekla, kako je zbog svoga pisanja nerijetko bila šikanirana, no da ju nitko činjenicama nije pobio. "Obaveza je pisati o onome što sam istražila, a ne šutjeti, jer je to grijeh", kazala je povjesničarka Štefan.

U domoljubnoj namjeri podijelila je sve knjige, koje je umjesto novca dobivala kao kompenzaciju za autorske honorare. Mnogostruka obećanja za rješavanje njezinog stambenog pitanja i socijalnog stanja zapela su, kao i u mnogim drugim slučajevima, u trnovitom gustišu hrvatske birokracije, a nije ni nezamislivo namjerno gubljenje u ladici nekog jugonostalgicara.

Ljubica Štefan je nositeljica izraelske "Povelje pravednika među narodima". To odličje dodjeljuje se isključivo Nežidovima, koji su tijekom Drugog svjetskog rata spašavali Židove, izlažući time opasnosti svoje vlastite živote. To priznanje je Ljubici Štefan uručeno za nju i za njezinog pokojnog strica Luju Štefana u travnju 1993. u Yad Vashemu, Jeruzalem. Na njezin izričit zahtjev, kao uvjet dolaska i primanja priznanja, uz njihova imena prvi puta u povijesti Yad Vashema upisano je ime "Croatia", dok su drugi naši nosioci te povelje upisani pod "Jugoslavijom".

Za Dan državnosti 1998. predsjednik Republike dr. Franjo Tuđman uručio je Ljubici Štefan odličje "Red hrvatskoga pletera" za osobit doprinos ugledu Republike Hrvatske i dobrobit njezinih građana.

Lahka joj hrvatska zemljica.

Kardinal Franjo Kuharić

Njegova uzoritost kardinal Svete Rimske Crkve, kršćanin i Hrvat preselio se u vječnu Domovinu dana 11. ožujka 2002. U 83. godini života napustio nas je neumoran promicatelj pravde, dobrote i ljubavi, zagovornih temeljnih vrijednosti u svim razdobljima u kojima je živio i djelovao; od komunizma, preko Domovinskog rata do slobodne Hrvatske.

Blagopokojni kardinal rodio se 15. travnja 1919. u Pribiću. Za svećenika je zaređen 15.07.1945., a posvećen od Alojza Stepinca za pomoćnog biskupa zagrebačkog 03.05.1964. Nadbiskupiju zagrebačku preuzima 16.06.1970. Bio je predsjednik Hrvatske biskupske konferencije i počasni član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Službu zagrebačkog nadbiskupa Kuharić je preuzeo u vrijeme Hrvatskog proljeća, što ga nije spriječilo isticati nacionalne vrijednosti hrvatskog naroda i vjeru u nacionalne slobode, istovremeno naglašavajući da se one ne postižu na tuđi račun. Tako, čak i u vrijeme krvave srpske agresije na Hrvatsku, poručuje: „Ako moj susjed meni spali kuću, ja njemu neću!“ U jednom od posljednjih intervjua (prosinac 2001.) govoreći o tom razdoblju je rekao: *"Narod se mora braniti, zajednica se mora braniti. Nasilju se ne smiju otvoriti granice, nasilju se ne smije dozvoliti da čini što hoće. Ponašam, uz etičke norme koje vrijede i u ratu"*.

Najsretniji trenutci njegovog života bili su mu proslava „13 stoljeća kršćanstva u Hrvata“, koja je imala vrhunac u euharistijskom slavlju 1984. u Mariji Bistrici (unatoč tome što se vjera potiskivala na svakom koraku, proslavi je prisustvovalo više od pola milijuna ljudi), proglašenje samostalne države Hrvatske, najveća hrvatska misa u povijesti (sa oko milijun vjernika) 11. rujna 1994. kada je za 900-godišnji jubilej Zagrebačke biskupije Sveti Otac posjetio Zagreb, a proglašenjem Stepinca blaženim (1998.) Kuharić je doživio ostvarenje svojih dugogodišnjih nastojanja da istina o Stepincu pobijedi.

Nezaboravan je bio susret sa Kardinalom

Kuharićem na posvećenju kamena temeljca za novu crkvu u Lasinji. Na zajedničkoj večeri sa 20-tak ljudi u skromnom ambijentu upoznali smo duhovitog, veselog i spremnog na šalu, a istovremeno dostojanstvenog i mudrog čovjeka. Kardinala Kuharića zapamtiti ćemo po njegovoj jednostavnosti, skromnosti, blagosti i ljudskoj toplini, koja je iz njega izbijala. Bio je u pravom smislu riječi pastir svoga naroda.

Otišao je u vječni život i sigurno će pratiti crkvu i naš narod svojom molitvom. Zadržimo ga u zahvalnom sjećanju i pokušajmo u našoj svakodnevici barem malim dijelom slijediti njegov uzor.

Dr. Tihomil Rada

19. ožujka 2002., nakon teške i duge bolesti, umro je naš počasni član, dr. Tihomil Rada. Rođen 2. ožujka 1928. godine u Sinju, u Splitu završava klasičnu gimnaziju, a u Zagrebu studira pravo. 1944. godine biva mobiliziran u Hrvatsku vojsku, zbog čega ga poslijeratna vlast osuđuje na višegodišnji zatvor. 1955. godine bježi u Švicarsku, gdje doktorira političke znanosti na Sveučilištu u Fribourgu. Radio je u raznim švicarskim poduzećima, a politički aktivan bio je u više stranaka. Godine 1975. pristupa Hrvatskoj seljačkoj stranci iz koje, radi sukoba s vodstvom stranke, istupa 1998. godine. Bio je sudionik i inicijator brojnih skupova hrvatske političke emigracije, urednik zbornika *Hrvatska danas i sutra* i *Hrvatski razgovori o slobodi*, urednik i jedan od autora knjige *Hrvatski portreti*. Objavio je više stotina političkih i ekonomskih analiza, a često se služio pseudonimom Tadija Ramljak. U Hrvatsku se vratio 1990. godine.

Dr. Rada proglašen je počasnim članom Hrvatske kulturne zajednice na Saboru 1993. godine, kojom je prilikom rekao: *«Kada ste mi ponudili počasno članstvo, prva mi je pomisao bila da loši članovi imaju veće izgleda od dobrih da postanu počasnima. Naime, moj staž u HKZ je relativno kratak, a dugo vreme- na sam bio više promatrač i kritičar*

vašeg rada nego suradnik. To od onoga vremena kad se švicarski ogranak Matice hrvatske preobrazio u HKZ, što smo mi emigranti gledali sa stanovitom dozom nepovjerenja. Istina je da su se u raznim razdobljima života HKZ-e gomilale prijetnje i opasnosti da popusti pritiscima ohih kojima je bila trn u oku, a koji su tada bili moćni. Hvala Bogu i zahvaljujući ispravnoj nacionalnoj orijentaciji njezinih vodećih ljudi, HKZ je sretno isplivala kroz sve Scile i Haribde, pa i ove današnje, te ostala najvažnijom laičkom organizacijom Hrvata u Švicarskoj, čiji su primjer slijedili i mnogi Hrvati u drugim zemljama.»

U mjestu Riddes (VS) 23. ožujka 2002. godine u ime članova Hrvatske kulturne zajednice, od dragog nam pokojnika, oprostili su se naši predstavnici, dr. Vlado Šimunović i dr. Josip Gracin.

Vježbanje demokracije na hrvatski način

Demokracija je apsolutno najteži oblik vladavine. Ako i dobiješ jedne izbore nakon najkasnije četiri godine moraš ponovo pred birače. Uvjeriti ih da tebi nema alternative. A birači, sram ih bilo, svaku bajku progutaju samo je-damput. Pa tako i onu o «boljoj budućnosti nakon desetgodišnjeg mraka, uz pomoć međunarodne zajed-nice, koja će pozdraviti demokratske promjene i konačno grnuti s lovom».

A love - ni od korova. Ni love ni radnih mjesta. U bolnicama umiru zdravi ljudi, o bolesnima da i ne govorimo. Na hrvatskim cestama pogine više ljudi u jednom vikendu nego u Švicarskoj tijekom cijele godine. Po gradskim ulicama pucaju kriminalci. I ubijaju na očigled slučajnih prolaznika. Kao na filmu. Na selu svako malo izbije neka epidemija. Uz turističke puteve leže brda smeća, u gradskim vezama još i više. Natalitet pada, broj samoubista-va raste. Nacija izumire. I gladuje. A zemlja pusta i neobrađena. Ljudi školovani, a nezaposleni. Sramota.

Hrvatski političari su jedini ljudi koji dobivaju novac za posao koji ne rade, ili ga rade tako loše da bi morali državi iz svog džepa plaćati odštetu za pričinjenu štetu. Kao papagaji, pardon, kao kokoši uporno kokodaču o skorom ulasku Hrvatske u EU i NATO, što je notorna neistina (hrvatski: bezobrazna laž). Hrvatske nema niti na jednom popisu kandidata za skori prijem u te organizacije.

Hrvatska je opozvala svog veleposlanika i generalnog konzula u Švicarkoj i skoro dvije godine dana ta mjesta nije popunila. To je diplomatska pljuska i uvreda švicarskoj državi, koju ona ničim nije zaslužila. Povlačenje diplomatskih predstavnika je znak teške krize u odnosima dviju zemalja. Zar smo stvarno u krizi sa Švicarskom gospodine ministre vanjskih poslova? Istovremeno naš službujući šef države posjećuje (vjerojatno privatno) tu istu Švicarsku, drži predavanje u jednom privatnom klubu i skuplja milodare u dobrotvorne svrhe. Je li to hrvatska vanjska politika?

Vladajuća klika nije od izbora do danas riješila niti jedan od gorućih hrvatskih problema.

Najavila je reformu pravnog sistema, učinila nije ništa. Umjesto reforme nevaljalog, još iz komunizma naslijedjenog sistema išlo se na siječu glava trenutno nepodobnima. Kako to u demokraciji ipak ne ide tako lako, kao prije u komunizmu, stvar je zapela. Pa ni naprijed ni natrag. Platni promet ne funkcionira, dugovi su neutjerljivi, zemljišne knjige neuređene, procesi za-

staruju u ladicama. Neprofesionalno i žalosno. Sramota.

Politička glupost, učinili smo političku glupost, reče mi nedavno šef jedne vladajuće stranke na moje pitanje zašto je ukinut gornji dom hrvatskog parlamenta. Iz kratkoročnih političko-praktičnih razloga ova vladajuća klika usudila se promijeniti ustav i ukinuti jedan od stupova demokracije, drugi dom hrvatskog sabora. Da bi u komunističkoj maniri mogla lakše vladati. Demokracija sa svojim pravilima igre je očito naporna onima, koji su naučili vladati bez oporbe. Ukinuti gornji dom parlamenta može samo netko tko vjeruje da nikad više neće biti oporba. Vrlo kratkovidno. I glupo, kao što reče jedan koji očito nije glup.

Reforme sudstva, vojske, policije, tajnih službi, zdravstva, su teške i vrlo složene operacije na kojima i bogate zemlje sa stogodišnjim demokratskim iskustvima lome zube. To su operacije, koje imperativno traže mobilizaciju svekolikog znanstvenog, stručnog i gospodarskog potencijala jedne zemlje - znači svih koji nešto znaju i mogu - uz dodatnu konzultaciju tuđih znanja i iskustava. Za provedbu sistemskih reformi nužan je i politički konsenzus svih relevantnih političkih snaga u zemlji. Svaki drugi pristup je neprofesionalan, neznalački i štetan. I poguban po nacionalne interese. Radikalni rezovi bez sistema, koje si je ova vlast dozvolila, nisu ništa drugo nego siječa glava i pravljenje slobodnih mjesta za svoje ljude, kako u zdravstvu tako i u vojsci, politici, tajnim službama, pravosuđu, administraciji i svim drugim strukturama sve do poslovičnih «predsjednika kućnih savjeta». To s onim što se na zapadu zove reforma nema ništa zajedničko. To nema ništa zajedničko s onim obećanjima, koja su dana biračima pred izbore. Bezobzirno bacanje ljudi na ulicu i masovne čistke su metode totalitarnih sistema. U demokraciji to prolazi samo na prepad i galamu. A i tada samo na kratki rok. Jer najkasnije na slijedećim izborima moraju se položiti računi. Pa se normalan čovjek pita, šta ova trenutna peterokraka vlast stvarno misli? Zar stvarno vjeruju, da nikad više neće biti oporba? Ili ima u rukavu još neko iznenađenje. Kao na pr. ukidanje i preostalog doma parlamenta ili nekih drugih demokratskih institucija? Nema sumnje da bi ova vlast znala vladati i bez demokratskih smetala kao što su izbori, parlament i slične »zapadnjačke gluposti».

Sveta dužnost svakog građanina i svih državnih institucija je zaštita i promidžba nacionalnih interesa. Tko šteti interesima svoje zemlje ne čini «kavalijski prijestup» nego kriminalno djelo, koje se krivično goni. Te su stvari u slobodnim i demokratskim zemljama jasno definirane ustavom i zakonima.

Teško onome, koji ugrozi američke nacionalne interese. Ili francuske, engleske, njemačke i t.d. A hrvatske?

Neki hrvatski političari očito ne žele raspravu o nacionalnim interesima. Pogotovo ne javnu. Kako netko može za sebe tvrditi da je hrvatski političar, da je u stanju voditi državu, da je u stanju skrbiti za dobrobit građana i države, ako ne zna, ne može ili neće deklarirati što su za njega hrvatski nacionalni interesi za koje se bori i zalaže? Pa nije Hrvatska valjda kolonija ili protektorat u kojem netko izvana postavlja vladajuću garnituru i za čije interese ta garnitura onda radi. Ili možda je?! Neka svatko prosudi za sebe.

Hrvati brzo uče, možemo se nadati da su shvatili kako nije svejedno koga će slijedeći put zaokružiti na glasačkom listiću.

Demokracija je naporna. Naš premijer je to najbolje osjetio kad mu nije prošao deal sa Slovenijom. A tako su se lijepo drugovi dogovorili. Slovenija je dobila hrvatski teritorij, hrvatsko more i koridor. Hrvatska je za uzvrat dobila - ništa. Da li je premijer nešto dobio od Slovenaca ili se zadovoljio tapšanjem po ramenu, to samo on zna. Od Hrvata je dobio po prstima. U zadnji čas. Tako se ne sklapaju poslovi nigdje na svijetu. Poklanjati se može samo ono što se ima u vlasništvu. Hrvatski premijer nije vlasnik Hrvatske, već samo njen privremeni majordomus. Ili on to ne zna? Pa netko bi mu to konačno trebao reći!

A Srbija i Crna Gora? Njima treba otvoriti granice i s njima sklapati poslove kao da ništa nije bilo. Nema ratne odštete, nema isprike, nema povrata imovine, nema povratka živih i mrtvih, nema informacija gdje su zatucli i zatrpali nestale. Oni bi u Hrvatsku. «Na naše lepo jadransko more». To bi trebao biti hrvatski nacionalni interes? Ima hrvatskih političara koji to zagovaraju. Sramota. Europa koja nije trpila srpsku najezdu drži svoje granice čvrsto zatvorene. Hrvatska - razorena, si-lovana, popaljena, protjerana - ona bi svoje granice trebala širom otvoriti. I šta bi dobila za uzvrat? Odgovorite sami.

U čemu se hrvatski političar bitno razlikuje od modela zapadnog političara?

Zapadni političar je financijski neovisan. On se uglavnom politikom bavi uz svoj posao ili je kroz posao došao u nju. Njemu politika nije egzistencijalni problem. Nije ga lako ucijeniti jer je materijalno neovisan. Nije nepotkupljiv, ali se ne prodaje za sitniš. Zapadni političar vlada materijom kojom se bavi. Ne petlja se u sve, ali ono što radi, to zna raditi. Barata brojkama i činjenicama, zna što radi konkurencija, kad govori djeluje uvjerljivo. Nikad govor ne čita, govori u živo - zna materiju - ili nauči govor napamet. Ukratko on je

profesionalac koji dobro radi svoj posao. Najvažnija karakteristika – može raditi u timu, ne mora uvijek biti prvi. Ne pati od potrebe osnivati nove stranke da bi bio predsjednik.

Bitna karakteristika *hrvatskog političara* je da je bogom dan i nezamjenjiv. Tipično hrvatski politički argument glasi: «Naša (moja) vlast nema alternative». Tako nešto nećete nigdje drugdje čuti. Samo u Hrvatskoj.

U svezi sa alternativom treba se prisjetiti s kolikom se mržnjom sadašnja vlast, nakon prošlih izbora, obrušila na svog demokratskog konkurenta, HDZ. Nigdje drugdje na svijet nismo doživjeli tolike izljeve mržnje i otrova nakon jedne demokratske smjene vlasti kao kod nas. HDZ je u Hrvatsku svojedobno uveo demokraciju bez progona komunističkih diktatora, aparatičara, doušnika, izdajica i hulja. Velikodušna i dobra je bila ideja i ponuda pomirenja Franje Tuđmana, čovjeka koji je kao most, pripadajući objema stranama, htio i mogao pomiriti i povezati antagoniziranu Hrvatsku. Činjenica je da su mu leđa okrenuli oni čija je zlodjela amnestirao i pošteditio od lustracijskog zakona.

Crveni su pomirdbu definitivno odbili. Zašto? Njihov moto je bio: mi ne možemo i nećemo zajedno. Nama je mjesto

gore, mi smo tanki sloj ulja koji uvijek pliva na površini, bez obzira što se dešava u dubini. Mi smo kadrovi koje će novi gazda trebati. Tako su internacionalni komunisti postali internacionalni globalisti. Ulje što uvijek pliva na površini. I smrdi. Nakon zadnjih izbora čuo se samo jedan govor mržnje, govor mržnje nove vlasti. Da današnja vlast, a tadašnja oporba, nije tako slijepo mrzila HDZ ne bi joj se danas događalo to što joj se događalo.

HDZ je izgubio izbore jer je postao bahat, bogomdan, nezamjenjiv i bez alternative. A birači su mu poručili da nije tako, da alternative uvijek ima. Nisu ga se odrekli, samo su mu dali žuti karton. Oporba je pak tu poruku birača, zaslijepljena mržnjom, potpuno pogrešno shvatila. Nisu se hrvatski birači izjasnili protiv hrvatske države, hrvatskih nacionalnih interesa, hrvatskog domoljublja, hrvatske vojske, hrvatskih branitelja, hrvatske policije, hrvatskih granica i hrvatske samostalnosti. Nisu se birači željeli odreći ni dijaspore ni hercegovaca. Nisu hrvatski birači mislili da su im europski ili slovenski interesi bliži od vlastitih. Nisu hrvatski birači htjeli da se istočne horde ponovo sruče na Hrvatsku, dosta im je bilo bratstva i jedinstva.

Hrvatski su glasači glasali protiv bo-

gomdanih, arogantnih i nezamjenjivih. Onih koji vladaju umjesto da služe svom narodu. A dobili su još goru garnituru nezamjenjivih i bogomdanih. I uz njih još komuniste, globaliste, anacionaliste, soroševce, srbofile, jugofile. Pravi raj za rubne grupe. Drogaše, homoseksualce, lezbijke. Ulje, koje hoće uvijek plivati na površini. I stranke kojima je svrha da Predsjednik može biti predsjednik.

Što je oporba obećavala? «Bolji život». Kredite! Zapad plaća, mi ne radimo. Uz to još 200.000 radnih mjesta za one, koji se ne znaju snaći, pa moraju stvarno raditi. Pa kavica s predsjednikom. Ludo zar ne, svaki dan novi vic.

Što je oporba napravila kad je došla na vlast? Rusvaj. Kaos. Upropastila je i ono malo što je dobro funkcioniralo, dovela državu na rub financijskog i moralnog bankrota. Traže strane kredite. Nitko normalan ne će im dati ni psa na čuvanje, a kamoli novac.

I još tvrde da njima nema alternative. Ja mislim da ima. A vi?

Vjekoslav Pavao

Quo Vadis Zajednico? ili Hrvat protiv Hrvata, nastavak 3

Vrhovni sud (Bundesgericht) u potpunosti uvažio žalbu HKZ-e

Sabor, najviši organ HKZ-e, odlučio je na zadnjoj godišnjoj skupštini 2. prosinca 2001. uložiti žalbu na presudu drugostepenog suda (Obergericht, Zürich) od 09.11.2001., kojom se isključenje troje članova proglašava neispravnim zbog navodne formalne pogreške u proceduri. Podsjećamo, HKZ je u prvestepenoj parnici od 19.02.2001. dobila proces u svim točkama, a na tu presudu su troje članova uložili žalbu (vidi DO br. 90). Presuda drugostepenog suda nije uzela u obzir naš dokazni materijal, a obrazložena je takvim argumentima, koji izazivaju sumnju da su moždane vijuge nekih pravnik zavijene drugačije nego kod običnih smrtnika sa, narodno rečeno, zdravom seljačkom logikom. Uzeli smo pero u vlastite ruke i napisali žalbu bez pomoći odvjetnika, oslanjajući se isključivo na tu zdravu seljačku logiku, a u nadi da Vrhovni sud (Bundesgericht) razlikuje pravdu od pravnih smicalica. Zato smo sa optimizmom i velikim nestrpljenjem

čekivali odluku te najviše sudske instance u Švicarskoj. Vjerojatno je naše nestrpljenje bilo tako veliko, da se je osjetilo i u dalekoj Lausanni, pa je sama presuda donešena i obznanjena neposredno prije odlaska personala na ljetni odmor, a detaljno obrazloženje presude biti će priopćeno svim učesnicima tek nakon povratka sa odmora. I vidi vraga, Vrhovni sud misli istom zdravom seljačkom logikom.

Žalba HKZ-e je u svim točkama prihvaćena, odnosno drugostepena presuda se u potpunosti poništava (osim naravno u onoj točki na koju se nismo žalili, jer ide u našu korist). Zbog toga troje tužitelja, poimenice dr. Nikola Jović, dr. Vesna Polić i gdja. Iris Smokvina moraju solidarno snositi troškove Vrhovnog suda u iznosu od 2'000.- Fr., a Zajednici platiti 500.- Fr. kao odštetu za troškove žalbe.

Bundesgericht, II. Zivilabteilung

Kroatischer Kulturverein der Schweiz, Beklagter und Berufungskläger,
gegen

Nikola Ivan Jovic, Iris Smokvina, Vesna Polic, Kläger und Berufungsbeklagte

Das Bundesgericht erkennt:

1. In Gutheissung der Berufung wird das Urteil des Obergerichtes des Kantons Zürich, 11. Zivilkammer, vom 9. November 2001 (ausgenommen Disp. Ziff. 6a) aufgehoben und die Sache zu neuer Entscheidung im Sinne der Erwägungen an die Vorinstanz zurückgewiesen.
2. Die Gerichtsgebühr von Fr. 2'000.- wird den Klägern unter Solidarhaftung auferlegt.
3. Die Kläger haben den Beklagten für das bundesgerichtliche Verfahren unter Solidarhaftung mit Fr. 500.-- zu entschädigen.
4. Dieses Urteil wird den Parteien und dem Obergericht des Kantons Zürich, 11. Zivilkammer, schriftlich mitgeteilt.

Dva Dana državnosti

Piše: Dunja Gaupp

Dan koji obilježava rođenje države slavi se u raznim zemljama različitim intenzitetom. Primjerice 04.07. za Amerikance ili 14.07. za Francuze vrlo je važan datum, koji obilježavaju sa puno pompe i patosa. Švicarci svoj nacionalni praznik, 1. kolovoz, slave sa nešto vatrometa, ali u principu vrlo skromno, a sve je manje i onih koji se nađu na livadi Rütli (povijesnom mjestu gdje su prva tri kantona sklopila savez). Mnogima nije ni poznato, da je taj datum tek u novije vrijeme opći neradni dan u Švicarskoj. Svojevremeno, kad se na 01.08 još radilo, kružile su šale kako, obzirom na njihov mentalitet, Švicarci najdostojnije slave svoj nacionalni praznik radeći. Međutim u svim zemljama postoji jedinstvo u pitanju datuma dana državnosti, pa ga prema tome i slave samo jednom godišnje.

Mi Hrvati tu malo odskakaćemo. Zbrka nije nastala samo kod Hrvata u Švicarskoj. U Australiji, Americi i drugim zemljama bilo je slično, a prouzročena je preimenovanjem 30. svibnja (dosadašnjeg Dana državnosti) u Dan Hrvatskog Sabora, a proglašenjem 25. lipnja novim Danom državnosti.

Prošle godine je na području Züricha Dan državnosti vrlo uspješno organizirao HDZ-CH/ogranak Zürich, kojom prilikom je ista dvorana rezervirana za 18.05.2002.. Na poticaj katoličke misije, a u smislu obuhvaćanja čim više Hrvata, organizacionom odborom HDZ-a za proslavu 2002 god. pridružile su se mnoge udruge. Usuglasiti rad predstavnika 15-tak udruga nije jednostavno niti onda, kada su svi suglasni oko datuma održavanja priredbe i njenog naslova. Ali,

Ivan Aralica

kada se i te dvije stvari stave pod upitnik, onda su problemi nezaobilazni. Iako je dio organizatora bio upoznat sa domovinskim diskusijama oko promjene datuma Dana državnosti, nitko nije znao da je on i službeno promijenjen. Veleposlanstvo u Bernu i Konzulat u Zürichu propustili su obavijestiti udruge o toj promjeni, zbog čega se novi generalni konzul u Zürichu, g. Glowatzky, naknadno ispričao.

Ne bi bio nikakav problem održati tu proslavu kako je bilo planirano, da Konzulat RH nije rezervirao istu dvoranu za 'novi' Dan državnosti. Dva dana državnosti u istom gradu, u istoj dvorani u razmaku od 6 tjedana! Komično? Žalostno? Čudno? Od svega po malo, ali prije svega bilo bi to na neki način kompromitirajuće za našu Domovinu! I što sada? Odmah smo se, po dobrom hrvatskom običaju, podijelili na dva tabora. Proslava Dana državnosti 18.05.02. nije se mogla odgoditi, jer su već bili angažirani izvođači i gosti. U žučnim raspravama mnoge su se glave počele 'pušiti', a sudionici otišli kućama u sitne noćne sate bez ikakvog zaključka ili rješenja.

U diskusijama zahuktalih sudionika mogli su se čuti svakojaki komentari. Od takvih ekstrema da je 30. svibnja (dan kada je hrvatski narod, nakon demokratskih izbora, po prvi put uzeo svoju sudbinu u svoje ruke) bio nelegalno proglašen danom državnosti (?), preko onoga: mi ćemo slaviti «naš», a oni neka slave «njihov», do primjedbe da bi najbolje bilo ne slaviti niti 30. svibnja niti 25. lipnja (dan kada je 1991. Hrvatski sabor započeo formalno raskidanje pravnih i političkih veza sa tadašnjom Jugoslavijom), nego 10. travnja (dan kada je sredinom prošloga stoljeća bila proglašena zadnja hrvatska država).

Je li to baš tako važno, koji ćemo dan u godini slaviti kao Dan državnosti? Svaki od gornje navedenih datuma obilježava prelomne događaje u hrvatskoj povijesti i svaki od njih zaslužuje da ga se sjetimo. Važna je činjenica da imamo državu, jer da je nemamo, što bismo onda slavili? Prisjetimo se toga svaki dan i budimo zahvalni onima koji su doprinijeli njenom stvaranju. Kada to dobro sjedne u sve hrvatske glave, biti će nam svejedno koji će se dan proglasiti službenim danom Državnosti. Važna nam mora biti briga o tome da nas opet ne odvuču na istok i da nam zemljom ne zavladaju stranci (svejedno kojeg profila i na koji način).

Gordijski čvor pokušao je na slijedećem sastanku razriješiti g. Glowatzky, salomonskim prijedlogom: neka se održe

obadviye priredbe i neka svi pomognu oko organizacije i jedne i druge. Obzirom da se obje ne mogu voditi pod istim naslovom, g. Glowatzky je predložio preimovanje prve priredbe od 18.05.02 u: "sjećanje na prvog predsjednika RH dr. Franju Tuđmana" ili slično, obzirom da je 14.05. 80-godišnjica njegovog rođenja. Žučne diskusije prijetile su ponovnim debaklom. Zahvaljujući pragmatičnom stavu organizatora (HDZ) i suorganizatora priredbe prihvaćen je kompromisni naslov: "10 godina hrvatske države sa sjećanjem na dr. Franju Tuđmana". Čemu gubiti snagu i vrijeme oko nečega što se trenutačno ne može promijeniti?

Održale su se obadviye proslave, ali jedno se ipak nije ostvarilo. Priredbe se, na žalost, ipak nisu organizirale zajedničkim snagama.

Priredbu «10 godina hrvatske države sa sjećanjem na dr. Franju Tuđmana» organizirali su: HDZ-CH/ogranak Zürich, Hrvatski svjetski kongres, Hrvatska kulturna zajednica u Švicarskoj, Hrvatska zajednica Buchs, Hrvatski kulturni radio, Zajednica hercegovačkih Hrvata, Hrvatska kolonija Spürgarten, Hrvatska udruga mladih/Zürich, NK Hajduk/Zürich, NK Croatia/Zürich, NK Vitez/Spreitenbach i NK Lašvanjska dolina.

«HRVATSKA ono najbolje» ima podnaslov «mogli biste se iznenaditi». Knjiga pruža uvid ne samo u prirodne ljepote naše domovine, nego govori i o umjetnicima, sportašima, najljepšim Hrvaticama, gastronomiji, rukotvorinama, gospodarstvu i mnogočemu drugom. Kratki komentari uz prekrasne fotografije u boji, doprinose lakoj i zabavnoj konzumaciji knjige, koja je osim na hrvatskom izdana i na engleskom jeziku. Knjigu možete nabaviti posredstvom Hrvatske kulturne zajednice.

10 GODINA HRVATSKE DRŽAVE SA SJEĆANJEM NA DR. FRANJU TUĐMANA

Piše: Dunja Gaupp

18.05.2002. u hotelu Spirgarten, Zuerich, cijeli je dan bio u obilježju Hrvatske. Od 9.00 do 20.00 sati posjetitelji su mogli pogledati izložbu slikarice **Ljiljane Markota-Lola** i ponudu Hrvatske turističke zajednice, a za posjetitelje su se brinuli studenti Ekonomskog fakulteta Zagreb, turistički smjer (iz centra u Zürichu, kojeg vodi Marko Malić, Hrvatski svjetski kongres CH i FL). Veoma zanimljive bile su i projekcije turističkih filmova o Hrvatskoj, koje je napravila agencija **HABENA** i mogu se kupiti kao kompjueter CD (vidi prozor).

U 19.00 sati počeo je glavni i završni dio proslave. U ime organizatora prisutne je pozdravio **Ivan Roščić**, predsjednik ogranka HDZ-Zuerich. Sa nekoliko riječi publici se obratio i novi Veleposlanik HR u Švicarskoj, **dr. Mladen Andrić**.

Akademik **Ivan Aralica** predstavio je svoj novi roman **AMBRA**, koji je doživio već četiri izdanja. O autoru i njegovoj knjizi govorili su izdavač, g. **Josip Pavičić** i misionar fra **Šimun Šito Ćorić**. Knjigu **AMBRA** i još nekoliko zanimljivosti izdavačke kuće **P.I.P.** (vidi prozor) posjetitelji su te večeri mogli kupiti po posebno povoljnim cijenama. Predstavljena je još jedna zanimljiva knjiga pod naslovom **«HRVATSKA ono najbolje»**; autori **Goran Milić** (urednik TV emisije «Brisani prostor») i **Drago Flego**.

General Bobetko nažalost nije mogao

doći, pa je o **dr. Franji Tuđmanu** govorio g. **Hrvoje Hitrec**, član HDZ središnjice. Podsjetio je prisutne na velika djela našeg prvog predsjednika i na nepravde i štete koje današnja vlast čini njegovom spomenu i njegovom djelu.

U glazbenom dijelu nastupali su **Tamburaški orkestar „Dore Pejačević“** iz Našica, **Krunoslav Kićo Slabinac**, **Maja Šuput** i band **ENJOY**.

U Zuerichu je od 15. – 19. svibnja 2002. održan 7. Europski festival glazbene mladeži, na kojem je nastupio i spomenuti orkestar iz Našica. Sretna okolnost, spremnost **Hrvatskog kulturnog radija** da potraži mogućnost još kojeg nastupa mladim muzičarima, kao i spremnost organizatora da kratkoročno promijeni program, omogućila nam je uživanje u jednosatnom nastupu talentiranih mladih tamburaša. Orkestrom, u kojem nastupaju mladi od 7 do 21 godine starosti, dirigirala je gospođa **Marina Kopri**. Publika je, između ostalog, imala prilike uživati u starim ljubavnim pjesmama, a najmlađi član orkestra, dječak **Matej Turković** posebno je fascinirao svojim sigurnim vokalom i izvedbom mnogih hrvatskih hitova. Kada su na pozornicu izašli **Maja Šuput** i band **ENJOY**, na svoj su račun došli i oni koji su poželjeli zaplesati, a posebno mladi kojima niti najglasnija muzika ne može pokvariti raspoloženje.

CD *Hrvatski Jadran*,
2222 slike

CD *Dalmacija*,
1222 slike

CD *Istra*,
433 slike
(Svaki CD na
6 svjetskih jezika)

Naručiti možete direktno na adresi
www.habena.net

Voditelji programa
Nataša Pekez i Drago Mišić

Matej Turković

Maja Šuput

Hrvatski bal 23.03.2002.

Ovogodišnji bal Hrvatske kulturne zajednice održan je u vrlo lijepoj sali Kulturnog centra Bern. Uz članove, pozivu na bal odazvali su se i mnogi prijatelji Švicarci, koje je uz srdačnu dobrodošlicu pozdravio predsjednik ogranka Bern, gospodin Ivo Šavar.

Na samom početku iznenadio nas je šutljivi Charli Chaplin. Šetajući od stola do stola, klanjao bi se gospodi, a gospođama ljubio ruku. Na pitanja bi slj-

egao ramenim i činio kojekakve grimase, ali iz usta nije ispuštao niti jedan ton. Dok je servirana večera, nitko nije niti primijetio da je Charlija nestalo. Tek kada nam je skrenuta pažnja da se Charli želi predstaviti, shvatili smo zašto se nije oglašio niti na jedno pitanje. Umjesto crnog fraka i cilindra, nosio je krasnu večernju haljinu. Bilo je to uspješno iznenađenje jedne Švicarke, gošće bala.

Sasvim iznenađujuće na balu se pojavila i Hrvatska televizija. Pozvani na proslavu 5. godišnjice Hrvatskog kulturnog radija, raspitali su se i za druge hrvatske manifestacije, kako bi napravili čim više priloga o Hrvatima u Švicarskoj. Tako su saznali i za naš bal i kratkoročno najavi-

li svoj dolazak. Napravili su više intervjua sa gostima bala, iz čega je nastala zgodna reportaža koja je nakon nekoliko tjedana i objavljena na hrvatskoj TV.

Kao i svih godina do sada i ove su nam godine švicarski prijatelji i prijateljice gde. Mahler priredili malo iznenađenje i odrecitali nekoliko rečenica na hrvatskom, za što su, kao i simpatični Chaplin, pobrali buran aplauz. Nakon večere, za plesni ugođaj pobrinuo se Vinko Coce i sastav «štimung». Prostor za ples ubrzo se ispunio plesačima, koji su do kraja uživali u ugodnoj atmosferi i dobroj muzici.

Gđa. Mahler i prijatelji

Charli Chaplin

U sredini g. Urs Hasler, predsjednik parlamenta kantona Solothurn

Godišnja skupština ogranka Bern

Višegodišnje prisustvo u Odboru ogranka Bern, neke je ljude umorilo, a neki su izgubili strpljenje poradi poteškoća koje je Zajednica imala tokom protekle tri godine. Nakon što su najavili svoje povlačenje, apeliralo se na pasivne članove ogranka Bern da se uključe u aktivan rad. Na Godišnjoj skupštini održanoj 19.06.02. u Odbor ogranka ušli su, uz vijerne i neumorne dosadašnje i neki novi ljudi. Za predsjednika je izabran dr. Domagoj Stojan, koji je ujedno i dopredsjednik u Upravnom odboru. Ali, čak i onda kada u Zajednici nema nikakvih problema, kao što je to sada

slučaj, za njih se pobrinu neki izvana, ili bolje rečeno neki bivši članovi. Tako je jednoga dana na croatia.ch portalu osvanula vijest gospodina Zlatka Pintarića i gospodina Vladimira Cimperšaka kako je ogranak Bern ugašen, kome su oni, citat: «bili lojalni sve te go-

dr. Domagoj Stojan, Mirjana Roca, Ivo Šavar, dr. Vlado Šimunović

dine, radi sloge među Hrvatima i šire političke platforme». Kakvi su problemi u Zajednici svojevrmeno nastali upravo poradi «šire političke platforme» danas je poznata stvar. O lojalnosti te gospode također ne treba gubiti puno riječi, jer njihova spomenuta akcija govori sve. Međutim, žalosna je uloga croatia.ch portala u ovoj priči. Portal se uporno oglašuje na zamolbe Upravnog i Nadzornog odbora za objavom važnijih novosti iz života udruge, uporno ignorira i naša reagiranja na već objavljeno, dok je istovremeno spreman objaviti i objavljuje sve što bilo tko drugi o Zajednici negativnoga napiše. Čini se kako je «šira politička platforma» našla svoje mjesto na portalu.

Upravni odbor HKZ
Nadzorni odbor HKZ

Ljetni koncert u dvorcu Zurzach

Sa ljetnim koncertom održanim 22.06.2002. u dvorcu Zurzach zakoračili smo u obilježavanje 30. godišnjice Hrvatske kulturne zajednice u Švicarskoj, koja će se navršiti u travnju 2003. godine.

Dvorac Zurzach za posjetitelje koncerta postao je pravo otkriće. Malo kome je bilo poznato kakve se umjetnine kriju među njegovim zidinama, ali i izvan njih. «Susret uz vodu» naziv je skulpture kipara **Johana Ulricha Steigera** u parku dvorca. U neposrednoj blizini tog bazena-skulpture, pod krošnjama koje pružaju ugodnu hladovinu, na odmor i uživanje poziva ugodan restoran dvorca. Toj zamamnoj ponudi nisu mogli odoljeti niti organizatori, niti neki od prerano pristiglih gostiju. Tako je uz hladno piće i sladoled, toga neobično vrućeg dana na samom početku ljeta, došlo do ugodnog druženja. Priredba je započela razgledavanjem dvorca na koji nas je poveo njegov vlasnik, gospodin **Hugo Ammann**. Gospodin Ammann je strastveni sakupljač. U njegovoj bogatoj kolekciji stojećih i zidnih satova ima primjeraka starijih od 200 godina, original namještaja iz raznih vremena, ali glavnu atrakciju naravno predstavlja zbirka slikara **Augusta Deussera**, oca njegove pokojne supruge.

Andrea Beck

Nakon zanimljive i poučne šetnje kroz dvorac, započeo je ne manje zanimljiv koncert gospode **Andree Beck** i profesora **Ivana Matarica**, predsjednika naše Zajednice. Svojim ugodnim mezosopranom, praćena klavirskom virtuoznošću našeg Ivana, gospođa Beck nas je povela u svijet užitka. Nakon čiste klasike, Händla i Bacha, koja se izvrsno uklapala u atmosferu dvorca, preko Bizeta i Bernsteina, umjetnici su nas doveli do Elvisa Prisleya i A. L. Webbera i tako ponovno spustili u stvarnost svaki-danjsnice. Podmladak HKZ-e, **Lena (12)** i **Karlo Tomerlin (13)**, predali su umjetnicima sitne poklone kao zahvalu za njihov gratis nastup.

Gospodin Ammann, koji je na našu veliku radost ostao uz nas i za vrijeme koncerta, bio je toliko oduševljen da je nakon koncerta spontano izjavio kako nam sponzorira današnji boravak u dvorcu. Nakon te velikodušne i prijateljske geste domaćina, organizatori su jednako spontano odlučili da korist od toga trebaju imati vjerni članovi i gosti, koji su usprkos nesnosne vrućine došli na koncert, stoga je i cijela priredba za sve posjetitelje bila gratis. Nakon oproštaja od simpatičnog i vrlo jednostavnog domaćina, posjetitelji su se uputili u hotel na večeru, dok je uredništvo Društvenih obavijesti u parku dvorca obavilo kratki intervju sa novim Veleposlanikom RH u Bernu, dr. **Mladenom Andrićem** (vidi poseban prilog).

Atmosfera hotela u kojem je bila rezervirana večera za posjetitelje koncerta, nije bila ništa manje povijestno zanimljiva od dvorca. Povijest kuće «Zur Waag» počinje još u dalekom 15. stoljeću, kada su se u njoj održavali sajmovi trgovaca. Kuća je tokom stoljeća nadograđivana, a svoj današnji izgled dobiva u vrijeme 'bidermajera' oko 1830. Nadogradnjom nastaje atrij, koji se danas koristi kao vanjski restoran hotela, djelomično natkriven. Cvijećem ukrašen bunar u središtu dvorišta, doprinosi ugod-

noj atmosferi i dobrom apetitu. Ugođaj je bio izvrstan, pa se nikome nije dalo ići kući sve do u kasne noćne sate.

Na koncu preporučujemo čitateljima koji za to imaju mogućnost, da svakako posjete ne samo dvorac, nego i grad **Zurzach** na rijeci Rajni. Rajna i voda odigrali su važnu ulogu u povijesti mjesta, koja započinje davno prije dolaska Rimljana. U antička vremena u mjestu je živjela i radila sveta Verena, koja je propovjedala kršćanstvo, pomagala siromašnima, pa su mnogi hodočastili u Zurzach, što je onda privuklo trgovce i sajmove. 1955. izvedena bušenja izvukla su na površinu ljekovitu vodu i tim datumom počinje povijest Zurzacha kao termalnog mjesta. Srednjovjekovna gradska jezgra ostala je nedirnuta, ali u okolici niču moderni hoteli i termalna kupališta sa zatvorenim i otvorenim bazenima, kao i svim popratnim djelatnostima.

Dunja Gaupp

Lena i Karlo Tomerlin

Mladi o koncertu

Trotz heissen Temperaturen haben wir uns gefreut am Sommerkonzert teilnehmen zu dürfen. Die Besichtigung im Schloss Zurzach und das anschliessende Konzert haben uns sehr gefallen. Wir möchten uns nochmals ganz herzlich für den schönen Nachmittag, resp. schönen Abend bedanken.

Freundliche Grüsse

Adrian Frei + Maria Helena Župan

Razgovor sa Dr. Mladenom Andrić, veleposlanikom RH u Švicarskoj

Nakon diplomatske apstinencije od skoro dvije godine konačno je akreditiran novi, dugo očekivani, veleposlanik Republike Hrvatske, dr. Mladen Andrić. Prisutnost novog veleposlanika na muzičkom poslijepodnevnu u dvorcu Zurzach, uredništvo je, nakon završenog koncerta, iskoristilo za razgovor. U prekrasnom ambijentu parka dvorca vodili smo dug i vrlo otvoren razgovor, koji smo saželi u obliku takozvanog intervjua za naše čitaoce. Parafrazirajući poznatu izreku: "nema glupih pitanja, nego samo glupih odgovora", veleposlanik je na naše uvodne riječi rekao: "nema neugodnih pitanja, nego samo neugodnih odgovora".

Zahvaljujemo na odazivu na naš poziv i počašćeni smo da ste uspjeli odvojiti vremena i uveličati naše muzičko poslijepodne u dvorcu Zurzach. Posebno zbog toga što je za očekivati, da na početku Vašeg mandata imate mnoga zaduženja. Molimo Vas da se kratko predstavite našim čitateljima.

Rođen sam 1955. u Puli, ali sam osnovnu školu, gimnaziju i ekonomski fakultet pohađao u Zagrebu. Prvo radno mjesto imao sam u Institutu za zemlje u razvoju, današnjem Institutu za međunarodne odnose -Zagreb, gdje sam uz redovni rad 1986. magistrirao, a 1993. obranio doktorat. Cijelo sam se vrijeme bavio međunarodnim ekonomskim odnosima, prvo zemljama u razvoju, a kasnije se težište pomaknulo prema procesima tranzicije. Ostvarenjem samostalne države Hrvatske, moj institut i ja osobno, bili smo angažirani u pripremanju podloge za različite političke korake. Obzirom na dotadašnji rad i moju sferu interesa, prihvatio sam u rujnu 1993. ponudu Ministarstva vanjskih poslova da sudjelujem u radu na približavanju Hrvatske Europi u svojstvu pročelnika odjela za europske integracije. Razdoblje od 1993. do 1995. bile su vrlo teške godine u diplomatskom djelovanju, kada je trebalo pojašnjavati zašto je potrebno i korisno da Hrvatska što prije postane dijelom europskih integracijskih procesa i struktura, a ne da bude izdvojena i čeka zajedno sa ostatkom bivše Jugoslavije. Početkom 1995. intenzivno sam radio u grupi, koja je pregovarala sa Europskom komisijom oko sporazuma o suradnji, kao prvi pomoćnik Davora Šterna, tadašnjeg čelnika pregovaračke ekipe. Bio sam i savjetnik tadašnjem ministru bez portfelja Mateši, koji je bio zadužen za pregovore oko programa PHARE (program razvoja tehničke pomoći Europske komisije svim zemljama u tranziciji). Tih godina usporedno smo radili i na projektu ulaska u Vijeće Europe, čijom punopravnom članicom Republika Hrvatska postaje u listopadu 1996. Potkraj 1995. do sredine 1996. godine bio sam privremeni voditelj uprave za političku multilateralu, v.d. pomoćnika ministra za političku multilateralu. U diplomatski rang veleposlanika postavljen sam sredinom 1996.. U rujnu 1996. upućen sam kao zamjenik šefa misije RH pri Europskoj uniji u Bruxellesu, gdje sam proveo godinu dana, nakon čega sam postavljen za ravnatelja Diplomatske akademije do imenovanja veleposlanikom u Švicarskoj.

Nekada je francuski bio jezik diplomacije. Kojim jezikom danas pretežno komuniciraju diplomati?

Danas svugdje prevladava engleski, pa tako i u diplomaciji. Ali dobro je pored engleskog vladati i drugim jezicima, ja se služim i talijanskim i francuskim. Nedavno sam primjerice bio pozvan u program švicarske televizije TSR1, gdje sam sudjelovao sam u emisiji "Croce via" (razkrižje) i bili su ugodno iznenađeni da smo razgovarali na talijanskom. Njemačkim slabije vladam, ali se sporazumijevam. Švicarci se također sve češće služe engleskim, pa i većina u dnevnoj komunikaciji može govoriti engleski.

Vaš prethodnik g. Međimorec bio je povučen bez zamjene nedugo nakon parlamentarnih izbora, s druge strane Švicarska je zbog svoje neutralnosti tradicionalno stjecište diplomacije. Možete li nam pojasniti, zašto je vlada povukla veleposlanika, koji je dobro obavljao svoju dužnost, bez da je istovremeno našla zamjenu, odnosno zašto diplomatska neprikladnost Hrvatske na ovim prostorima traje skoro dvije godine?

Ne može biti govora o diplomatskoj odsutnosti Hrvatske u Švicarskoj, ako nema osobne prisutnosti veleposlanika. Obavljalo se sve što se u takvim prilikama može obaviti. Kada

Marković Mirko, Gaupp Osvin, dr. Mladen Andrić

Vlada odluči, da veleposlanik ne odgovara onima koji o tome odlučuju, onda ga se povlači i postavlja otpisnik poslova. To je i ovdje učinjeno, a gosp. Špoljarić se sjajno snašao u tim otežanim trenucima i odradio je izvršno i taj posao.

Nama je jasno da se veleposlanike premještava, ali u zapadnim zemljama se odmah imenuje novi veleposlanik. Mi se ne možemo oteti dojmu, da je naprasno povlačenje g. Međimorca uslijedilo zbog njegove stranačke pripadnosti, bez obzira na to što je on svoju dužnost obavljao lojalno prema svakoj Vladi, koja je demokratski izabrana.

Ja nemam potpunije objašnjenje. Gosp. Međimorec je bio sjajan diplomat, vrstan veleposlanik i moj dobar kolega, ali to je jednostavno dio službe. Hrvatska ima kadrovskih problema, zbog čega i zamjena nije stizala. Kada ćemo imati iza sebe stotine godina diplomatskog iskustva kao Švicarska, onda ćemo i mi imati zamjenu odmah u roku od dva tjedna umjesto dvije godine.

Kako bi ocijenili diplomatske uspjehe Hrvatske u usporedbi sa Jugoslavijom. Hrvatska je

na svom putu osamostaljenja nailazila na neshvatljivo mnogo nerazumijevanja. Mi u dijaspori smo imali dojam, da je to tako zahvaljujući uspjesima jugoslavenske diplomacije, odnosno nesnalaženju mlade i neiskusne Hrvatske?

YU diplomacija sada tek nastaje. Ona je nestala krajem 80-ih, tokom 90-ih je zapravo životarila. Nemam visoko mišljenje o toj diplomaciji, čija su postignuća 90-ih godina bila skromna. To što govorite o nepravедnim postupcima prema Hrvatskoj, to su odražaji međunarodne konstelacije snaga i politike velikih. Nije tu riječ o uspjesima jugoslavenske diplomacije, ona je vrlo skromno doprinosila pozitivnim ili negativnim učincima. To što smo, primjerice mi u Diplomatskoj akademiji napravili u 6-7 godina to bivša Jugoslavija nije napravila u 50 godina, a kako bi novija beogradska diplomacija. Što je diplomacija? Vanjska politika je odražaj unutarnje, a diplomacija je samo mehanizam za njeno izražavanje, odnosno provođenje onog što vanjska politika odredi. U Hrvatskoj danas ima 500-tinjak ljudi u diplomaciji, koji poznaju svoj posao, dobro vladaju strukom i jezicima. Toga

nije bilo u bivšoj Jugoslaviji. Naša diplomacija svoj dio posla profesionalno i dobro odraduje, i 90-ih i sada. Konačno, niti jedan od viđenijih YU diplomata slovenskih, hrvatskih, makedonskih, t.j. nesrpskih korijena nije pomagao Jugoslaviji 90-ih godina, a pomagali su Hrvatskoj.

Možda izraz "jugoslavenska diplomacija" nije sasvim adekvatan u gornjem pitanju. Srbi su za vrijeme Jugoslavije ušli u sve relevantne inozemne strukture, svugdje su prisutni gdje se radi o formiranju mišljenja. Imaju općenito bolje osobne kontakte. Ali pogledajmo i njihov nedavni uspjeh: oproštenje inozemnog duga, a nama je, usprkos ratnim razaranjima, to bilo glatko odbijeno.

Njima je ponešto poklonjeno, ali što to koristi. Bez potpunije transformacije već će za dvije godine imati opet isti takav dug. Ali mi se ne moramo stalno i jedino s njima uspoređivati, moramo se uspoređivati sa cijelom Europom, odnosno sa standardima i kriterijima Europske unije.

Ima li otvorenih pitanja između Hrvatske i Švicarske?

Srećom ne. Bilo je ugodno čuti, kako ministar Deiss počinje svoj službeni susret s ministrom Piculom početkom svibnja o.g. u Bernu izjavljujući: "Konačno jedna zemlja sa kojom nemamo niti jedan problem, a vjerujem da i Vi tako gledate na nas". Nekoliko tjedana ranije, na sastanku grupe veleposlanika, g. Gerber koji je nadležan za pitanja migracije i azila, pita se što Hrvatska i Slovenija rade na ovom sastanku, jer nema praktički nikakvih zahtjeva za azilom u Švicarskoj državljana tih dviju zemalja. Političkih problema nema, ali se mora puno raditi na poboljšanju gospodarske suradnje. U tom pogledu nam savezni organi, zbog švicarskog federalnog ustroja, ne mogu puno pomoći, pa se okrećemo kantonima i gradovima. Probudit ćemo i švicarsko-hrvatsku gospodarsku komoru u Zürichu. Naravno da se poduzetnici moraju izravno dogovarati, no uloga veleposlanstva je inicirati suradnju, znači neka vrsta gospodarske diplomacije. Eto upravo završavamo pripreme na gospodarskom forumu u Cran-Montani, gdje Hrvatska ove godine ima status zemlje gosta i ima šansu za dobro predstavljanje. Stiže visoko izaslanstvo na čelu sa predsjednikom Mesićem, kojem će uručiti godišnje priznanje Foruma. Uz njega će biti nekoliko ministara, pomoćnika i zamjenika iz različitih resora, uglavnom ekonomskih. Radimo i na suradnji sajмова. Zagrebački velesajam je prepoznao potencijalnog partnera u Bernskom sajmu. Sajam u Zürichu je za nas prevelik, a za primjeren nastup jednostavno nema materijalnih sredstava. Hrvatska je zemlja malih brojeva i to je koji puta problem, ali i osobita šansa.

Veleposlanstvo RH je iz Muri-a preseljeno u Bern. Možete nam reći tko je to odlučio i zašto?

To je vrlo racionalna odluka, dakako Ministarstva vanjskih poslova RH. Sada se nalazimo 2 tramvajske stanice od centra Berna, isto toliko od parlamenta i ministarstva vanjskih poslova (Švicarske), a ovdje su i druge diplomatske misije. Nas je premalo da bi svakodnevno dio vremena putovali iz Murija u Bern. Osim toga, sada su konzulat i veleposlanstvo konačno na istom mjestu, a konzulat jest dio veleposlanstva.

Što će se dogoditi sa vilom? Jedan dio su sponzorirali Hrvati iz Švicarske.

Vilu obnavljamo, a i sada se koristi, primjerice u ponedjeljak za prijem povodom Dana državnosti. Vila je krasna, ali prevelika za živjeti, a nedovoljno funkcionalna za raditi u njoj. Predaleko je od središta, a mi moramo djelovati u gradu. Donirano je najviše u naturi, primjerice namještaj, ali minimalno izravnim novčanim doprinosima. Kuća je kupljena sredstvima iz Hrvatske, ali molim, nije isključeno da se u tim sredstvima nalazio i dio velikodušne pomoći dijaspore Hrvatskoj.

Švicarski politički sistem se uvelike razlikuje od ostalih zapadnih demokracija. Njihova vlada je konstituirana od četiri najveće stranke sa uvijek istim stranačkim udjelom, bez obzira na rezultate parlamentarnih izbora. Stranke sežu od ljevice (socijaldemokrati) do desnice (narodna stranka), time su u egzektivu predstavljeni praktički svi slojevi naroda. Taj princip je uveden da se uvede kontinuitet i konstantnost u politici i spriječe radikalne borbe između stranaka. Da li bi taj princip, t.j. nešto slično vladi nacionalnog jedinstva, bio primjenljiv na Hrvatsku?

Mi imamo premalo planina za tako nešto, a i preniske su. Ne, ne, mi Hrvati smo predina-mični, previše temperamentni.

Hrvati u inozemstvu se osjećaju prilično zanemareni u zadnje vrijeme, umjesto da nas se koristi kao sponu sa zemljama u kojima živimo. Da li ćete Vi na tome polju pokušati nešto promijeniti?

To uglavnom ovisi o vama, ne o meni. Imate svoju vizitkartu. O vašoj inicijativnosti sve ovisi, jer vi vjerovatno možete bolje prepoznati neku mogućnost da nešto uradimo. Neke sam stvari u ova tri mjeseca spoznao, ali vi nam pomognite, a ja ću vam vrlo brzo reći, da li to možemo napraviti ili ne. Ali, jasno, treba mi i konzultacija sa Zagrebom, sa odgovarajućim resorima i ljudima.

Je li Vam poznato, da je u svibnju o.g. u Poreču održan 1. Sabor hrvatske dijaspore?

Čuo sam o tome.

Na tom saboru je objavljeno da je Vlada RH

ugasila Društvene Obavijesti HKZ-e u Švicarskoj. Mi o tome ne znamo ništa. Može te li komentirati tu izjavu?

Da je Vlada RH to učinila !??

Da, tako je bilo objavljeno.

Ne shvaćam, nemoguće, jer čini se da Vlada RH nije ni utemeljila ovo glasilo. .

Ni Vi ništa ne znate o tome. Onda nam je odmah lakše, jer smo mislili da nam je ovo možda zadnji broj. Gosp. Veleposlanice, mi Vam najsrdačnije zahvaljujemo na razgovoru.

Razgovor sa zadovoljstvom vodili:

Osvin Gaupp, Mirko Marković, Dunja Gaupp

DODATAK INTERVJU:

Humor je zdrav, kaže se, a od ozbiljnosti se dobivaju samo bore na licu. Gosp. Andrića smo upoznali kao čovjeka sa smislom za humor, pa smo nadodali nekoliko aforizama u svezi sa diplomacijom i diplomatima (inače bi neki preozbiljno ušli u analizu gornjeg razgovora).

Diplomat je čovjek koji je plaćen za to da pokuša riješiti poteškoće, do kojih nikad ne bi došlo da nije političara. (Anonimni autor)

Hvala bogu ugovor je sklopljen, sada moramo samo naći načina kako da ga izigramo. (Karel Čapek)

Diplomati, kao i žene, često daju najjasnija objašnjenja šutnjom. (Gustave Le Bon)

Razlika između diplomata i žene: Kad diplomat kaže "da" onda to znači "možda", a kada kaže "možda" onda to znači "ne". Kad žena kaže "ne" onda to znači "možda", a kad kaže "možda" onda to znači "da". (stara mudrost, autor nepoznat). Da li su zbog te razlike žene takva rijetkost u diplomaciji, još i danas?

Sastanak Glavnog odbora (GO)

Od godišnje skupštine u prosincu 2001. glavni odbor se sastajao dva puta. Na prvom sastanku koji je bio održan u Zuerichu, naš nam je dragi Vlado Šimunović 'zaprijetio' kako više neće dolaziti na nikakve sastanke, ako se konačno jednom ne sastanemo i kod njega u Neuenburgu. Kao najstariji među nama, i po godinama i po radnom stažu u Zajednici, kako sam kaže, dovoljno se naputovao po Švicarskoj, a sve za ljubav i potrebu društva. Sada je na mladima red da pokažu ne samo koliko im je stalo do Zajednice, nego da poštivaju i respektiraju njegove 'pozne' godine.

Ustinu, nisu zanemarivi svi ti kilometri koje članovi upravnih tijela naprave to-

kom godine u obavljanju svojih dužnosti. Raštrkani smo po cijeloj Švicarskoj, od zapadne do istočne strane; od Lausanne, Neuenburga, Berna, preko Zuericha, Luzerna do St. Gallena, pa čak i Austrije, gdje nam živi predsjednik.

Nakon održane Vladine 'bukvice' nije nam preostalo ništa drugo nego da uzmemo put pod 'kotače' u pravcu Neuenburga. I nije nam bilo žao! Vlado se pokazao kao dobar domaćin i iskusni organizator. Nakon uspješno završenog sastanka, pobrinuo se da prvo okrijepimo snage jednim dobrim ručkom, a onda nas poveo na turističko razgledavanje gradića u kojem je upravo tih dana otvoren Expo 02.

Vrijeme nam je također bilo sklono. Kiša je padala dok smo sjedili na sastanku, a onda se razvedrilo i bilo upravo ugodno za šetnju. Tako smo toga dana spojili ugodno sa korisnim i obaveza se pretvo-

nila u ugodan cjelodnevni izlet. Nakon zadnje kave u restoranu uz jezero, prijateljski smo se rastali, do jednog drugog sastanka, možda u Luzernu ili St. Gallenu, kako bi i drugi mogli uživati u ulozi domaćina kao i Vlado, na kome se to jasno moglo vidjeti.

Dunja Gaupp

članovi Glavnog odbora HKZ

U ZAGREBU ODRŽAN SA- STANAK GLAVNOG ODBORA HRVATSKOG SVJETSKOG KONGRESA

U Zagrebu je od 22. – 25. travnja 2002. održana sjednica Glavnog odbora Hrvatskog svjetskog kongresa (HSK), krovne iseljeničke udruge koja okuplja Hrvate iz tridesetak država u kojima žive značajnije hrvatske zajednice. Na zagrebačkom je sastanku bilo riječi o mnogim temama koje tište iseljenu Hrvatsku koja, nakon promjena u državnom vrhu 2000. godine, sve više stječe dojam da domovinska Hrvatska niti želi niti namjerava uspostaviti trajnije veze s onim dijelom hrvatskog korpusa koji živi izvan granica Republike Hrvatske. Isto tako bolno hrvatski iseljenici osjećaju i nebrigu hrvatskih vlasti prema Hrvatima u Bosni i Hercegovini, pa je Glavni odbor sa svoje zagrebačke sjednice vladama država Europske unije, Hrvatske i SAD-a uputio promemoriju o bosanskohercegovačkim Hrvatima koju donosimo u cijelosti.

TUŽBA PROTIV WOLFGANGA PETRITSCHA

Najviše prašine je, očekivano, podigla najava Hrvatskog svjetskog kongresa da će tužiti visokog predstavnika Wolfganga Petritscha, i to zbog kršenja ljudskih i narodnih prava u Bosni i Hercegovini. Predsjednik Hrvatskog svjetskog kongresa dr. Šimun Šito Ćorić je na konferenciji za tisak napomenuo da je HSK itekako svjestan povijesnih činjenica i zahvalan međunarodnoj zajednici što je zaustavila rat u BiH i učinila puno dobrog kroz humanitarne i slične akcije, no da ne može pristati na diktatorsku politiku koju Petritsch provodi na uštrb bosanskohercegovačkih Hrvata. Tamošnji hrvatski živalj spao je na pedeset posto svog predratnog brojčanog stanja, krše se njihova osnovna građanska i demokratska prava, a njihovim demokratski izabranim predstavnicima zabranjuje se političko djelovanje, dok se na njihova mjesta dovode ljudi koji su dobili ispod deset posto glasova hrvatskog naroda.

Vezano za položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini vođena je inače zanimljiva rasprava na radnim večerima na koje su članovi HSK-a pozvali predsjednike odnosno predstavnike parlamentarnih političkih stranaka. Pozivu iseljenika su se odazvali dr. Zdravko Tomac iz SDP-a, Dorica Nikolić iz HSLS-a, Mate Granić iz DC-a, Zlatko Kramarić iz LS-a, te Zdenka Babić-Petričević i Neven Jurica iz HDZ-a. Dr. Zdravko Tomac je izrazio svoje neslaganje promemorijom Hrvatskog svjetskog kongresa, naglašavajući kako ne vidi nikakvih izgleda da se u otvorenom sukobu s međunarodnom zajednicom riješi teška situacija bosanskohercegovačkih

vačkih Hrvata. Tomac je ustvrdio kako ustavne promjene koje je proglasio Petritsch doduše nisu rješenje, ali su pomak u dobrom pravcu, jer Hrvatima u Republici Srpskoj ipak nude određena prava. Dorica Nikolić ga je upozorila da hrvatska Vlada svojom dosadašnjom politikom popuštanja zahtjevima međunarodne zajednice nije postigla nikakve rezultate, te da ne vidi razloga zašto Hrvati ne bi smjeli jasno i odlučno izraziti svoje neslaganje s Petritschevim postupcima.

STRATEGIJA I IZBORNI ZAKON

Dr. Tomac je u svom uvodnom izlaganju rekao kako žali što se hrvatska Vlada nije jasnije odredila prema iseljeništvu, te kako je jedan od većih propusta vladajuće koalicije upravo nepostojanje strategije prema iseljenoj Hrvatskoj. Gordon Bevanda iz Švedske je, komentirajući Tomčeve riječi, upozorio da iseljenišтво nažalost ima dojam kako itekako postoji strategija prema Hrvatima vani, parafrazirajući dio Strategije za 21. stoljeće u kojem stoji kako hrvatske vlasti trebaju prekinuti svaku suradnju s Hrvatskim svjetskim kongresom i uspostaviti tješnje veze tek s istaknutim intelektualcima i ograncima Matice hrvatske u iseljeništvu... Zanimljivo je da se u toj strategiji Katolička crkva koja kroz hrvatske katoličke misije okuplja najveći broj Hrvata, niti ne spominje.

Predstavnici Hrvatskog svjetskog kongresa su se zanimali i za odredbe novog izbornog zakona kojeg priprema Mato Arlović (SDP). Upozorili su predstavnike vladajuće koalicije na praksu dopisnog

Diana Vukušić, Josip Ante Sovulj, šimun šito Ćorić

glasovanja koju primjenjuje niz zemalja. Ivan Curman iz Kanade je napomenuo kako je nedopustivo da na primjer Hrvati Vancouvera moraju letjeti čak u Ottawu da bi glasovali. Upitana za stajalište HSLS-a o izbornom zakonu, Dorica Nikolić se složila da bi dopisno glasovanje bilo najbolje rješenje, dok je Zlatko Kramarić izjavio da ne vidi ništa loše ni u tome da iseljenici, osim u diplomatsko-konzularnim predstavništvima, glasuju i u hrvatskim katoličkim misijama, čime bi se izbjegli nepotrebni troškovi hrvatskih građana i omogućilo iseljenoj Hrvatskoj da u većem broju izađe na birališta.

PROJEKTI I INICIJATIVE

Po izjavama prisutnih, rad Glavnog odbora protekao je u izuzetno konstruktivnoj atmosferi. Raspravljalo se o projektima HSK na svjetskoj razini (spomenik iseljenim Hrvatima koji su stradali od Udbe, potpora izgradnji muzeja hrvatskog holokausta u blizini Zagreba, studentska zaklada Hrvatskog svjetskog kongresa, objedinjavanju web stranica nacionalnih kongresa...). Predstavници nacionalnih kongresa izvijestili su o uspjesima i problemima u svojim sredinama, a u okviru sastanka predstavljene su i dvije knjige: "Tajni rat Udbe protiv hrvatskog iseljenništva" Bože Vukušića i englesko-hrvatsko izdanje knjige "Hrvatska - ono najbolje" Gorana Milića.

Iz rada nacionalnih kongresa valja svakako spomenuti inicijativu Hrvatskog svjetskog kongresa u Francuskoj o podizanju spomenika A.G. Matošu u Parizu. Pariška gradska uprava je već odobrila podizanje spomenika, rad akademskog kipara Ivana Kožarića.

Izvrstan primjer kako HSK može potaknuti razjedinjene hrvatske udruge u nekoj zemlji da se međusobno povežu dogodio se u Italiji, gdje je osnovan Savez hrvatskih zajednica koji čine Hrvati Rima, Trsta, Milana i Molizea. Predstavnici tih zajednica upoznali su se naime na sastancima HSK-a u Zagrebu, počeli surađivati, da bi na kraju osnovali krovnu udrugu u Italiji koja je u stanju zastupati interese tamošnjih Hrvata pred talijanskim i hrvatskim institucijama. Zanimljivo je da je predsjednik Zajednice Damir Murković boravio u Zagrebu u sklopu

gospodarskog izaslanstva talijanske vlade, što opet govori o snazi hrvatskog iseljenništva koje na mnogim područjima može pomoći domovini.

No, da nacionalnim kongresima ne cvjetaju samo ruže, dokazuje primjer Bajske bunjevačke katoličke čitaonice u Mađarskoj, koja je, unatoč raznim apelima hrvatskim i mađarskim vlastima, zbog financijskih teškoća bila prisiljena zatvoriti svoja vrata.

NAGRADE I PRIZNANJA

Hrvatski svjetski kongres je ove godine uručio četiri godišnja priznanja i nagrade. Nagradena je saborška zastupnica

Zdenka Babić-Petričević za nesebičan rad na povezivanju domovinske i iseljene Hrvatske, te urednik Hrvatske televizije Zvonko Božinović za medijsko pokrivanje iseljeničkih tema. Svečana zahvalnica koju HSK dodjeljuje jednom strancu za promicanje hrvatskih nacionalnih interesa uručena je Carlu Gustavu Stroehmu, dok je zlatna povelja HSK-a za izuzetnu promidžbu Hrvatske u svijetu ove godine pripala obitelji Kostelić.

Od iduće godine će Hrvatski svjetski kongres, sukladno odluci koja je donesena na ovogodišnjem sastanku Glavnog odbora, dodijeliti još jednu nagradu u iznosu od dvadeset tisuća kuna, i to jednom razredu osnovne ili srednje škole koji se istakne svojim rezultatima na polju ekologije u okviru akcije "Više cvijeća - manje smeća".

Piše: Marica Risek

članovi Glavnog odbora HSK

An die Regierungen der Staaten der Europäischen Union, der Vereinigten Staaten von Amerika, der Republik Kroatien und Bosnien-Herzegowina

HSK PRO MEMORIA ÜBER DIE SITUATION DER KROATEN IN BOSNIEN UND HERZEGOWINA

Für das Wohl aller Bürgerinnen und Bürger von Bosnien und Herzegowina. Der Kroatische Weltkongress (HSK) richtet diese an der Versammlungen des Hauptausschusses vom 23.-25. April 2002. in Zagreb verfasste Erklärung an die oben erwähnten Regierungen, mit dem Wunsch, alle Verantwortungsträger auf nationaler und internationaler Ebene auf die schwere Lage der kroatischen Bevölkerung in Bosnien und Herzegowina aufmerksam zu machen, zur Förderung des besseren Lebens aller Bürger BiH und allgemeiner Stabilität in diesem Weltteil

Das kroatische Volk ohne gesicherte Zukunft in BiH.

Wir schliessen uns allen besorgten Stimmen in der Heimat und auf der Welt an, und bitten die Verantwortungsträger der nationalen und internationalen Öffentlichkeit entsprechende Schritte zu unternehmen, damit die kroatische Bevölkerung in Bosnien-Herzegowina nicht mehr als eine rechtlose nationale Minderheit behandelt wird. Kroaten haben im Krieg in Bosnien-Herzegowina am stärksten gelitten, was aus der kroatischen Bevölkerungszahl auszulesen ist, die sich im Vergleich zur Vorkriegszeiten halbiert hat. In den höheren Kreisen der Weltgemeinschaft wird leider auch weiterhin, völlig zu unrecht, auf der Hauptschuld der Kroaten gepocht. Nennen wir ein Beispiel dafür: Acht Kroaten wurden als Kriegsverbrecher angeklagt und spektakulär vor dem Gericht in Den Haag gestellt und mit zweifelhaften Beweisen verurteilt. Erst im zweiten Verfahren, nach dem festgestellt wurde, dass die Anschuldigungen völlig grundlos waren, wurden sie stillschweigend aus der mehrjährigen Haft ohne jegliche Entschädigung freigelassen

HSK verweist besonderes auf die Notwendigkeit, entsprechende wirtschaftliche und politische Massnahmen zu treffen, nicht nur um die Auswanderung von bosnisch-herzegowischen Kroaten aufzuhalten, sondern auch den Vertriebenen eine Rückkehr zu ermöglichen. Mit dieser Forderung möchte HSK selbstverständlich die Rechte der serbischen und bosnischen Bevölkerung nicht schmälern, sondern nur die Gleichheit von Rechten und Pflichten aller Bevölkerungsgruppen verlangen.

Protest gegen undemokratischen und gewalttätigen Handlungen der Weltgemeinschaft.

Obwohl die Weltgemeinschaft, wenn auch mit verhängnisvollen Verspätung, den Krieg in Bosnien und Herzegowina aufgehalten und dem Land wirtschaftlich geholfen hat, wird sie von der Bevölkerung wegen gewalttätigen und undemokratischen Handlungen in Erinnerung haften bleiben. Dies betrifft insbesondere hochmütige Vertreter der Weltgemeinschaft. Fast unvorstellbar, unter Anderem, dass in der heutigen Zeit einem Volk die Medienpräsenz, seine Sprache und Schulen verboten, diktatorische Wahlrechte auferlegt, die Privatbanken mit der Armee und den Panzer erstürmt und kontrolliert werden. Im Allgemeininteresse verlangen wir mit dieser Praxis aufzuhören, begangene Taten zu verurteilen und entstandene Schäden zu reparieren.

Möglichkeit der Anwendung des schweizerischen und belgischen Modells in B-H.

Wir betrachten die bisherigen politischen Lösungen der Weltgemeinschaft als ungerecht und gefährlich für die friedliche Zukunft der Völker Bosnien und Herzegowina. Deshalb schlagen wir vor, das schweizerische und belgische Modell als mögliche Lösung in Betracht zu ziehen. Wir sind der Meinung, diese zwei bewährten Modelle für einen multikulturellen Staat könnten auch in B-H ihre Anwendung finden, da sie die Rechte der Völker in hohem Masse sichern, sowie auch die Sprache, Religion bzw. alle nationale und kulturelle Werte jeder einziger Volksgemeinschaft sichern.

Für den Kroatischen Weltkongress
Prof. Dr. Šimun Šito Ćorić

Zagreb, 25.04.2002.

Moji utisci sa sastanka Glavnog Odbora Hrvatskog svjetskog kongresa u Zagrebu

Kada o nekome ili nečemu moram ili želim donijeti ispravan sud, onda se potrudim tu osobu ili problematiku bolje upoznati i po mogućnosti zaviriti i u one kutke koji obično ostaju u sjeni. O Hrvatskom Svjetskom Kongresu (HSK) znala sam samo ono što i većina zna; a to znači rekla-kazala iz usta Hrvata u Švicarskoj i hrvatskog tiska. Bolje upoznati ideju, a prije svega ljude, moguće je samo u bliskom suradničkom kontaktu. Zbog toga sam, upitana mogu li HSK Švicarske i Lihtenštajna pomoći u tajničkim poslovima, bez razmišljanja pristala. I tako se dogodilo da sam bila prisutna na sastanku Glavnog odbora HSK u Zagrebu od 22.-25. travnja 2002.

Ta sam tri dana doživjela kao pravo hrvatsko čudo. Zašto? Svi koji su ikada radili u nekoj hrvatskoj udruzi u Švicarskoj ili posjećivali godišnje skupštine istih, moći će potvrditi moje iskustvo. Sastanci su uglavnom maksimalno dugački, minimalno produktivni, a smatraju se uspješni ako ne završe sa nekom svađom ili sitnijim skandalom. Drugačiji pristup radu doživjela sam na nekoliko sastanaka HSK u Švicarskoj, te sam sa određenim optimizmom otputovala u Zagreb. Ali, moja su očekivanja dobro premašena stvarnošću ovog susreta.

Delegacije Hrvata sa svih strana svijeta, prepuna dvorana, prepun dnevni red trodnevnog sastanka. O joj, kako

Carl Gustav Ströhm

Zdenka Babić-Petričević

ću ovo izdržati, pomislila sam. Međutim, kako su minute i sati prolazili, tako je moje oduševljenje raslo. Slušala sam izvještaje delegata, probleme koje imaju u zemljama gdje žive i kako su ih riješili. Odlučivalo se o važnim stvarima i planovima za budućnost. Čula su se različita mišljenja i argumenti na osnovu kojih su donošene odluke. Maksimalno profesionalno, korektno i konstruktivno.

Izvještaj Hrvata iz Italije posebno pobuđuje moju pozornost. Slušam, kako su se ujedinili u Savez hrvatskih udruga da bi mogli jedinstveno nastupiti prema talijanskim i hrvatskim institucijama vlasti i kako su kao Savez pristupili HSK-u. Pri tome je Hrvatima u Italiji uspjelo nešto skoro nemoguće, naime premostiti jaz stoljeća i ujediniti novu generaciju iseljenika sa onima koji su bježali još od Turaka (moliški Hrvati). To je bilo važno, jer Europa ne poznaje pojam autohtonih manjina i trebalo je u traženju svojih prava nastupiti jedinstveno. Pametni ljudi, mislim u sebi. Konačno jedni koji su shvatili koliko je jedinstvo važno, koliko dobivaju na značaju kada tako jedinstve-

ni nastupaju u zemlji svoga boravka. I onda saznajem da oni nisu niti prvi niti jedini koji su to učinili. Hrvati u Švedskoj već su dugi niz godina ujedinjeni i godinama članovi HSK. Savezu hrvatskih društava pristupile je čak 29 udruga sa ukupno preko 6000 članova. Dvije udruge imaju vlastitu zgradu u kojoj su smještene društvene prostorije (sagrađene uglavnom sredstvima i radom samih članova), ostala društva iznajmljuju svoje prostorije od općina. Nas u Švicarskoj ima poprilično više nego u Švedskoj, geografske udaljenosti su daleko manje, a gdje smo mi?

U jednoj stanci pristupam g. Luki Krilič iz Rima, prvom predsjedniku Federacije hrvatskih zajednica u Italiji i pitam ga kako im je uspjelo postići takvo jedinstvo? «Tijekom svoje mučeničke povijesti Hrvati su postali veliki individualisti, što ih je navelo da zaborave koliko je važno, posebno za male narode, njegovati 'dobru igru složne i uigrane momčadi', da se izrazimo športski», odgovara mi on i nastavlja. «Ovaj jaki osjećaj bio je pothranjivan nepostojanjem vlastite države, koja bi

Dorica Nikolić

mogla osiguravati siguran zaklon i blagostanje svakom svom građaninu. S obzirom da nisu imali svoju državu, svaki se Hrvat povlačio u sebe, radi očuvanja vlastitog identiteta, pa je individualizam sve više rastao. Hrvati u Italiji, u ovih zadnjih desetak godina, zahvaljujući radu različitih udruga, organizacija i zajednica, počeli su lomiti ovu pogrešnu logiku i prošle su godine uspjeli okupiti sve najvažnije hrvatske organizacije pod jednu jedinstvenu zastavu.» Sa oduševljenjem čestitam na tom značajnom uspijehu. «A vi u Švicarskoj, jeste li se i vi ujedinili?» Pitanje koje me dovodi u neugodnu situaciju. Radimo na tome, odgovaram u nadi da me neće dalje propitivati.

Apsolutno oduševljenje obuzima me nakon izlaganja Hrvata iz Rumunjske. Znam da HSK Švicarske i Lihtenštajna svake godine preuzima troškove boravka predstavnika HSK Rumunjske na konvencijama u Zagrebu. Lijepa i humana gesta spram ljudi, koji ne žive tako dobro kao mi. I onda ne vjerujem svojim ušima. Ti naši zemljaci sa više nego skromnim financijskim mogućnostima, u siromašnoj balkanskoj zemlji, prikupili su dovoljno novčanih sredstava i radne snage da sagrađe Hrvatsku kuću! Ostajem bez riječi. U meni raste oduševljenje i poštovanje spram tih ljudi koje uopće ne poznajem, ali javlja se i osjećaj posramljenosti. U bogatoj Švicarskoj mi ne samo da nismo bili u stanju izgraditi Hrvatsku kuću, mi nemamo niti iznamljene prostorije koje bi preuzele tu ulogu.

Nakon svakog radnog dana, slijedila je radna večera u društvu pozvanih gostiju sa političke scene Hrvatske. Tokom tih dana nemam vremena sortirati svoje misli, a glava mi je prepuna

utisaka. Nemam vremena intenzivnije porazgovarati sa svojim suprugom, koji je prvoga dana došao samnom samo da napravi nekoliko fotografija za Društvene obavijesti, a onda ostao sva ta tri dana sa nama, jednako fasciniran ugođajem ovog susreta kao i ja.

Dvojaki su dojmovi, koji su na mene ostavili političari u diskusiji na dvije radne večere. S jedne strane su se svi deklarirali kao vrlo veliki prijatelji dijaspora i nitko nije stavio u pitanje pravo glasa državljanja Hrvatske sa boravkom u inozemstvu. Također su svi, neki više neki manje otvoreno, kritizirali politiku sadašnje vlade prema iseljeništvu. Da tako govore g. Ante Beljo ili gđa. Zdenka Babić-Petričević je za očekivati, ali da su im se po sadržaju, iako neki blaži u tonu, priključili i svi drugi, primjerice g. Zlatko

Kramarić, gđa Dorica Nikolić, g. Zdravko Tomac, nije samo po sebi razumljivo. Tako g. Tomac kaže: "nema nikakve politike prema dijaspori", g. Mate Granić, koji tu izjavu nije čuo jer je došao malo kasnije, precizira: "vlada nema nikakvu politiku prema dijaspori", a gđa Nikolić odnos iseljeništvo-vlada opisuje riječima: "dijaspoperonospora". S druge strane glasanje u Saboru daje drugačije rezultate nego što bi prema tim izjavama trebalo očekivati. Izlaganje g. Tomca je bilo obojeno pesimističkim bojama. O položaju Hrvata u Bosni i Hercegovini kaže: "upitna je opstojnost Hrvata u Bosni, a i same države BiH.....druga država Srba, Republika Srpska, je novim ustavnim promjenama zadržana.....Muslimani dižu ruke od Republike Srpske..", a o stanju u Hrvatskoj: "u Hrvatskoj vlada destrukcija.....idemo iz krize u krizu, iz afere u aferu...". Nasuprot tome Dorica Nikolić gleda puno optimističnije u budućnost i smatra da trebamo nastupiti puno samosvjesnije, prije svega u vanjskoj politici, citat: "mi sami sebe podcjenjujemo, prije svega kad idemo u svijet... nitko nam nije ništa pomogao ni poklonio..."

Iako su od sastanka Glavnog odbora HSK, koji će nam zauvijek ostati u ugodnom sjećanju, prošla gotovo tri mjeseca, mi još uvijek diskutiramo i raspravljamo o doživljenom. Uistinu, **zašto se Hrvati u Švicarskoj ne ujedinje u jednu krovnu organizaciju poput Hrvata u Italiji ili Švedskoj? Zar smo mi drugačiji nego drugi Hrvati? Zar naši interesi nisu isti onima u drugim zemljama?**

Da li mi netko može odgovoriti na to pitanje?

Dunja Gaupp

Zdravko Tomac

Proslava Dana državnosti 01. lipnja 2002. u Vaduzu

Vrijeme toga dana bilo je kao stvoreno da se gostima iz Hrvatske pokaže i nešto više od dvorane u kojoj se priredba održava. Organizatori su priredili zanimljivo poslijepodne u Lichtensteinu, a briegu oko gostiju preuzeo je na sebe gospodin Vinko Sabljo. Posjet vinskom podrumu kneza od Lichtensteina pokazao se kao poseban doživljaj za sve prisutne. Kroz kneževski vinograd povela nas je jedna šarmantna i kako bi Zagrepčani rekli «feš» dama, koja nam je ispričala

mnogo zanimljivosti o vinovoj lozi i njenom krajnjem proizvodu – vinu. Šetajući kroz vinograd, voditeljica bi se tu i tamo zaustavila i upoznala nas sa slijedećom zanimljivošću. Tako saznasmo da su u kneževskom vinogradu sakupljene sve najbolje i najkvalitetnije sorte vinove loze, a čija se imena nalaze na stupcima redova u kojima je loza zasađena. Okrećem se i čitam imena loze, i gle, ne vjerujem svojim očima. Na stupu broj 10 stoji pločica sa imenom «Croatina». Nema sumnje od kuda potječe ta loza, što nam potvrđuje i voditeljica. Svi smo bili ugodno iznenađeni.

Nakon posjete vinogradu i vinskim pod-

rumu, druženje je nastavljeno u dvorani predstavljanjem knjige gospodina Bože Vukušića «Tajni rat Udbe protiv hrvatskog iseljeničtva». Autora i knjigu predstavili su dr. Ivan Čizmić – znanstveni savjetnik Instituta Ivo Pilar iz Zagreba i Ante Gugo, glavni urednik Fokusa. Knjiga je pobudila veliko zanimanje ne samo u Hrvatskoj, gdje je već mjesecima na vrhu ljestvice čitanosti i prodaje, nego još i više među hrvatskim iseljenicima.

U muzičkom dijelu priredbe zabavljala nas je Tamburica iz Voralberga, a plesnu publiku pdigao je na noge izvršan pjevač i zabavljač, Miroslav Škoro. U prijateljskom ozračju svih nazočnih druženje i zabava potrajali su do daleko u noć.

Organizatori ove nadasve ugodne proslave bili su:

Hrvatski svjetski kongres CH/FL, Hrvatska zajednica Buchs-Werdenberg, HDZ ogranak Buchs, HNK Posavina /Buchs, Glazbeno društvo ŠEVA, Hrvatska zajednica Graubinden, HDZ ogranak St. Gallen, Hrvatska zajednica Liechtenstein, Hrvatsko športsko društvo BAN St. Gallen, HGD Tamburica Vorarlberg (A), Hrvatska zajednica za socijalnu skrb Will, FC Croatia Chur, HKSD Bosanska Posavina Staad, HSD Zagreb/Arborn.

Croatina, vinova loza u vinogradu kneza od Lichtensteina

Dunja Gaupp

MEĐUNARODNI KAZNENI SUD usmjerava svoju pažnju prema Clintonu

By Jeffrey T. Kuhner,

THE WASHINGTON TIMES,

05.07.2002.

Sud za ratne zločine za područje Balkana razmatra da li su optužbe protiv bivšeg predsjednika Clintona osnovane zbog pomaganja i podupiranja vojne ofenzive, koju je pokrenula Hrvatska 1995. godine u namjeri povratka teritorija okupiranog od pobunjeničkih Srba.

Hrvatski Svjetski Kongres je prošlog tjedna uputio dopis Carli Del Ponte, glavnoj tužiteljici Međunarodnog kaznenog suda za zločine na području bivše Jugoslavije (ICTY), zahtijevajući od nje pokretanje istrage protiv gosp. Clintona i ostalih visokih dužnosnika njegove administracije zbog pomaganja i podupiranja hrvatskog generala Ante Go-

tovine i hrvatske vojne akcije poznate pod nazivom 'Operacija Oluja'.

Na upit da li Ured tužiteljice planira podići optužnicu protiv gosp. Clintona i ostalih američkih dužnosnika, glasnogovornica glavne tužiteljice, Florence Hartmann je odgovorila: «Mi radimo temeljem istrage koja je u tijeku».

Uz gosp. Clintona na popisu se nalaze i imena bivšeg savjetnika za nacionalnu sigurnost Anthony Lake-a, njegova zamjenika Samuel Berger-a, veleposlanika Richard Holbrook-a i bivšeg američkog veleposlanika u Hrvatskoj Peter Galbraith-a.

Strah da će američki dužnosnici i vojnici biti procesuirani zbog sudjelovanja u UN-ovoj mirovnoj misiji potaknuo je Bush-ovu administraciju da zaprijeti ukidanjem mirovne misije u Bosni. Prijetnja je samo dio spora u svezi sa drugim, ali sličnim tribunalom UN-a, Stalnim međunarodnim kaznenim sudom (ICC), koji je nastao po modelu ICTY, a prošlog tjedna je započeo sa radom. Oba suda nalaze se u Haagu. Balkanski sud (ICTY) je, već prije dvije godine, razljutio američke dužnosnike priznajući kako je razmatrana slična optužba

(kao i protiv Gotovine) protiv NATO zapovjednika zbog njihove uloge u akciji bombardiranja Jugoslavije 1999. godine. Dužnosnici suda su tada odgovorili kako su obavezni razmotriti sve pritužbe koje im se dostave, te da su nakon preliminarnih istraga odustali od podizanja optužnica.

General Gotovina je optužen 2001. godine po «zapovjednoj odgovornosti» za vojnu akciju u kojoj je ubijeno 150 srpskih civila. Potajno potpomognuta Clintonovom administracijom, Hrvatska je 4. kolovoza 1995. pokrenula trodnevnu vojnu ofenzivu, poznatu kao «Operacija Oluja», u kojoj je oslobođeno područje kojeg su srpski pobunjenici okupirali 1991. godine kao odgovor na težnju Zagreba prema nezavisnosti od Jugoslavije.

Hrvatski Svjetski Kongres (HSK), nevladina organizacija koja ima savjetodavni status u UN, je mišljenja kako ni general Gotovina niti dužnosnici Clintonove administracije nisu krivi za činjenje ratnih zločina. Nadalje HSK je mišljenja, da ukoliko gospođa Del Ponte nastavi sa progonom generala Gotovine, tada bi i američki dužnosnici trebali postati

predmetom optužnica iz razloga što su odigrali ključnu ulogu u pomaganju provođenja «Operacije Oluja», a sve u interesu «jednake pravde za sve». HSK tvrdi da je američka administracija dala «zeleno svjetlo» za pokretanje operacije, te je nadalje osigurala diplomatsku i političku potporu iste. «Najpravedniji ishod bio bi povlačenje optužnice protiv generala Gotovine» - ističe ta nevladina organizacija.

Mogućnost da bi slučaj generala Gotovine mogao inicirati podizanje optužnica protiv američkih dužnosnika zabrinjava pravnike na Capitol Hill-u. Republikanac iz Illionioisa, Henry J. Hyde, predsjedatelj Odbora za međunarodne

odnose, kaže u svom pismu državnom tajniku gosp. Colin L. Powell-u povodom sjednice odbora u svezi sa ICTY: «Dokazni materijal je bio pokazan o činjeničnim temeljima optužnice protiv generala Gotovine»... «Našu pozornost privukla je spoznaja kako bi ICTY mogao pokrenuti istragu protiv američkih dužnosnika zbog moguće zapovjedne odgovornosti u vezi operacije Oluja». Gospodin Hyde je izjavio kako predistražne radnje u slučaju Gotovina predstavljaju «rizik» američkim dužnosnicima, koji bi mogli biti procesuirani «od strane UN-vog suda zbog osmišljavanja i provođenja politike Vlade SAD-a».

General Gotovina, 48 g., bio je vojni za-

povjednik južnoga sektora u operaciji u kojoj je osvojen grad Knin. Ured tužitelja u Haagu optužio je Gotovinu za nadgledanje etničkoga čišćenja nad 150.000 Srba koji su napuštali Hrvatsku bježeći pred vojnim napadom. General Gotovina se trenutno skriva, njegovo mjesto prebivanja je nepoznato.

SAD su osiguravale vojnu i tehničku pomoć u operaciji Oluja u namjeri da spriječe tadašnjega srbijanskoga predsjednika Sloboda Miloševića u ostvarenju njegovog cilja etnički čiste «Velike Srbije».

Otvoren centar za europsku dokumentaciju i istraživanja «Robert Schuman»

U Zagrebu je 26. travnja 2002. u zgradi Hrvatske matice iseljenika otvoren CEDI - Centar za europsku dokumentaciju i istraživanja «Robert Schuman». Idejni začetnik i predsjednik centra je dr. Marko Gjidara, profesor javnog prava na Sveučilištu u Parizu i voditelj postdiplomskih francusko-hrvatskih Europskih studija na Sveučilištu u Zagrebu. Tu su inicijativu pokrenuli hrvatski i francuski građani, te stručnjaci za europska pitanja, a u svrhu prikupljanja dokumenata vezanih za Europsku uniju, Vijeće Europe i sve europske banke. Knjižnica i čitaonica će biti opremljene ne samo dokumentacijama, nego i računalima za koje je francuska Fundacija Robert Schuman donirala oko 100'000 kuna pomoći. Istraživači, javni službenici, građani, a prije svega studenti postdiplomskog francusko-hrvatskog studija, naći će u ovom centru

dr. Marko Gjidara

U sredini Veleposlanik Francuske, g. Francis Bellanger

sve potrebne informacije. Centar želi pridonijeti prilagodbi Hrvatske europskim standardima i normama, te poticanju razumijevanja ideje ujedinjene Europe.

Potpredsjednik centra dr. Neven šimac rekao je kako je Hrvatska uvijek živjela u Europi, ali da zbog ratnih i drugih nevolja nije naučila što je to demokracija, a na žalost nije koristila niti znanje iseljenih Hrvata, kao što su to učinile Litva i Estonija.

Otvaranju CEDI «Robert Schuman» bili su nazočni veleposlanik Francuske u Hrvatskoj g. Francis Bellanger, veleposlanica Nizozemske Ida van Veldhuizen-Rothenbucher, predsjednik Fundacije Robert Schuman g. Jean-Dominique Giuliani, potpredsjednik CEDI dr. Neven šimac, ministar za europske integracije mr. Neven Mimica, te mnogi gosti iz političkog i kulturnog života, među kojima su bili i predstavnici Hrvatske kulturne zajednice u Švicarskoj i Hrvatskog svjetskog kongresa.

Dunja Gaupp

Zentrum für Europadokumentation und Forschung "Robert Schuman" in Zagreb eröffnet

Am 26.04.2002. wurde in Zagreb CEDI – Zentrum für Europadokumentation und Forschung "Robert Schuman" eröffnet. Der Ideenstifter für das Zentrum in Zagreb und sein erster Präsident ist Dr. Marko Gjidara, Professor der öffentlichen Rechtswissenschaften in Paris und Leiter des Nachdiplomstudiums an der Universität Zagreb. Das Zentrum möchte die Europaidee näher an die Bürger Kroatiens bringen. Die Stiftung "Robert Schuman" Paris unterstützt CEDI Zentrum mit 100'000 Kuna (ca. 20'000.- CHF).

An der Eröffnung des Zentrums waren anwesend Botschafter Frankreichs - Hr. Francis Bellanger, Botschafterin der Niederlande - Fr. Ida van Veldhuizen-Rothenbucher, Präsident der "Robert Schuman" Stiftung - Hr. Jean-Dominique Giuliani, Minister für europäische Integration –mr. Neven Mimica, sowie viele Gäste aus Politik und Kultur, darunter auch die Vertreter des Kroatischen Kulturvereins Schweiz und des Kroatischen Weltkongresses.

Sayonara Japan, Korea

Fussball ist die schönste Nebensache der Welt.

Wenn es die Ballkunst wäre, was die Fussballanhänger begeistert, müsste jedes Trainingspiel überlaufen und manches Meisterschaftsspiel uninteressant sein.

Sigmund Graff

Nogometna groznica nas je tresla oko mjesec dana. Bila je to epidemija svjetskih razmjera, koja je zahvatila skoro sve bez obzira na rasu, spol, životnu dob ili krvnu grupu. U određeno vrijeme, na svim kontinentima, svim geografskim širinama i dužinama, od Patagonije preko Salomonskih otoka do Sibira i natrag, bili su sjedinjeni buljenjem u televizijske ekrane najrazličitiji ljudi, veliki, mali, bogati, siromašni, kosmati, celavi, gluhi, slijepi. Čak i oni koji se nikad nisu zanimali za nogomet i dosada nisu znali ni koliko igrača ima na terenu (zašto je onaj jedan obučen u crno?), odjednom su stručno debatirali o ofsajdu i uzrujavali se zbog pogrešnih odluka sudaca.

Groznica je dostignula vrhunac 30. lipnja kad je igrana finalna utakmica između Brazila i Njemačke u prekrasnom stadionu Yokohame. Nakon toga je temperatura naglo pala, uzbuđenja odlaze pomalo u zaborav i život se u međuvremenu normalizirao. Istina, nama jače zaraženima ostala je neka praznina, novine i televizija su prilično nezanimljive i dosadne bez nogometnih izvještaja i celebriiranja jednog gola iz desetak različitih kuteva kamere. Da nije postala već rutina, bar bi nas malo zabavljali hrvatski političari. Koalijska petorka se svađa i bavi sama sa sobom umjesto da rade ono za što su izabrani i plaćeni, a HDZ se isto tako svađa i bavi sam sa sobom umjesto da oporbenom politikom. Kao što rekoh, te afere bi za ljetno doba i imale neku cirkusantnu vrijednost, da to nije stalna konstanta hrvatskog političkog života. A i to, da vlada daje ostavku da bi se onda opet formirala od manje-više istih ljudi, nije ništa novo pod nebeskim svodom, naši prekojadranski susjedi taj teatar imaju već desetljećima.

Brazilija je zasluženi prvak svijeta, tu dileme nema. Trio R (Ronaldo, Rivaldo i Ronaldinho) i Co. su pobijedili u svim utakmicama i dali ukupno 18 golova, t.j. u prosjeku 2.57 gola po utakmici. Pokazali su atraktivan napadački nogomet, koji je nas starije podsjetio na slavne dane Pelea, Didia, Garrinche i ostalih, koje smo gledali na prvim crno-bijelim televizijskim ekranima u zadimljenim omladinskim domovima. Sva sreća da nisu pobijedili Nijemci, a moglo se i to omaknuti. Njemačka je domaćin slijedećeg svjetskog prvenstva i ima velike šanse da pobijedi, ako je suditi po dosadašnjoj statistici koja jako favorizira domaćine. Tko bi onda sa njima izdržao?

Za nas Hrvate je prava navijačka groznica trajala nažalost samo tri utakmice, kockasti se nisu uspjeli plasirati u gornji dom najboljih 16 momčadi i morali su nakon prve runde napustiti Japan. Ne smijemo biti nezahvalni, za takvu po stanovništvu malu zemlju kao Hr-

vatsku već je i samo sudjelovanje na svjetskom prvenstvu veliki uspjeh. Ali ipak smo malo razočarani, da nismo otišli barem jednu rundu dalje od Slovenaca, kojih je upola manje. Pogotovo nakon onoga što smo pokazali u utakmici sa Italijom: dobar nogomet, zalaganje do zadnjeg daha i prije svega vjera u vlastite snage. Nisam vjerovao vlastitim očima kad sam vidio kako su kockasti nakon primljenog gola i dalje srčano napadali. Usprikoš tome što su Talijani svjetski majstori u držanju rezultata, od malodušnosti ni traga, kao da su bili inficirani švapskim virusom. I pobijedili smo na kraju u pravom njemačkom stilu, a to znači sa izvjesnom dozom sreće, jer, ruku na srce, pri drugom našem голу je sam Bog imao svoje prste. A to je očito našim dečkima udarilo u glavu, pa su u slijedećoj utakmici protiv autsajderskog Ekvadora mislili da kad već dragi Bog pomaže, ne trebaju se oni puno mučiti. Očito nisu pohađali vjeronauk, jer jedna od pouka koju sam dobro zapamtio glasi: Bog pomaže onome, koji je spreman sam sebi pomoći. Ima tu neke paralele sa Domovinskim ratom, kada smo uz veliko vlastito zalaganje i Božju pomoć (tko je naveo Genschera da probijde čitavu noć i ultimativno zahtijeva priznanje Hrvatske) pobijedili, da bi sada prekrstili ruke, međusobno posvađani filozofirali o demokraciji, toleranciji i ljudskim pravima, i čekali da padne mana sa Zapada, odnosno da nam strani kapital sredi gospodarstvo.

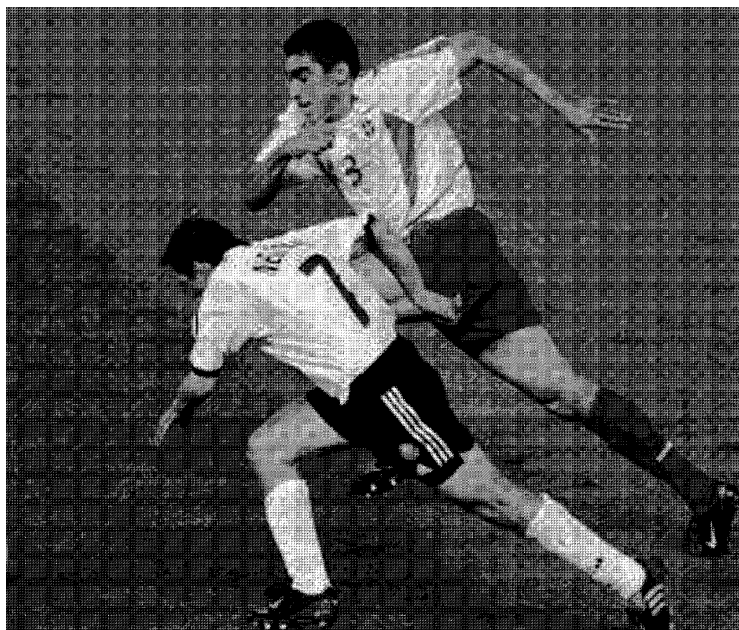
Zašto svjetsko nogometno prvenstvo tako magično privlači ljude? Nogometni fanatici bi se uvrijedili kad bi to sportsko nadmetanje usporedio sa nekom filmskom limunadom, koja prazni ulice u doba emitiranja. Pa ipak ima tu neke sličnosti, jer u srazu nogometnih momčadi, koje zastupaju svoje nacije, ima puno emocija, to je dapače pravi sajam emocija, i to pravih, nepatvorenih. Za razliku od filma to nisu glumljene emocije u namještenim situacijama. Gledajući utakmice voayeri smo stvarnih događanja u kojima akteri upravo u tom momentu kad ih gledamo padaju u tešku depresiju, ili su obuzeti pravom euforijom. A mi patimo ili se veselimo zajedno sa njima, jer smo uvijek emocionalno vezani za jednu stranu, specijalno onda kad se radi o momčadi koja reprezentira nas. Nisu samo onih jedanaest na terenu pobijedili ili izgubili, Mi smo pobijedili ili izgubili. S jedne strane Ronaldo umotan u brazilsku zastavu ne može sakriti suze radosti, s druge strane Oliver Kahn zgrčen uz vratnicu ne shvaća ovaj svijet. A sa njima zajedno još i milijuni Brazilaca odnosno Nijemaca, i milijuni onih koji su tom momentu Brazila ili Nijemci. Jer i to čini fascinaciju nogometnog svjetskog prvenstva: personifikacija nacije kroz jeda-

naest igrača. U Francuskoj je bila opća žalost nakon ranog ispadanja njihove momčadi, a u Koreji je nakon ulaska u drugu rundu izbila prava euforija, koja je do kraja prvenstva paralizirala sav drugi oblik života marljivih Azijata.

Turska je svakako najveće iznenađenje turnira i dostojna nasljednica Hrvatske kao treća na svjetskom prvenstvu. Za Njemačku je stvarno sreća da se u polufinalu nisu sreli sa Turskom, jer bi njihov ulazak u finale bio puno problematičniji. O tome što bi se u Njemačkoj događalo, bez obzira na rezultat, da i ne govorimo. Pored Turske i domaćina, Koreje i Japana, pozitivno iznenađenje su bili Amerikanci. Tko bi rekao da igraju tako dobar nogomet i da će biti zaustavljeni tek u četvrtfinalu i to od Nijemaca sa puno doze sreće.

Europski pametni analitičari su u ovdašnjim novinama naravno našli uzrok relativnog neuspjeha europskih momčadi: za jedne su bili krivi sudci a za druge preobilatost natjecanja u Europi i s tim u svezi prezamorenost europskih igrača. Malo sutra. Zar nisu baš Talijani, kojima su sada sudci za sve krivi, često pobijedivali zahvaljujući sudačkim pogreškama. Onda se nisu bunili. A gdje igraju najbolji igrači Južne Amerike, Afrike, Azije? Svi u europskim ligama, i oni začudo nisu bili preumoreni, za razliku od njihovih europskih kolega. Svjetska prvenstva su se do sada isključivo igrala na europskom ili američkom kontinentu, pa su shodno tome dominirale europske ili južnoameričke momčadi. Ali osim Europe i Amerike postoje i drugi kontinenti gdje se igra nogomet. To neki analitičari izgleda nisu realizirali.

Ovo svjetsko prvenstvo biti će zapamćeno po bezprijetnoj organizaciji i divnim domaćinima, tako da se sa sigurnošću može govoriti o jednom od najljepših svjetskih prvenstava uopće. Nevjerojatno gostoljubivi Azijati dali su sve od sebe da ugođe gostima. Europa općenito, a Hrvatska posebno, mogu biti posramljeni glede ponašanja publike u stadionu i izvan njega. Nikakvih izgreda, tučnjava, razbijenih izloga, razbijenih glava kao na pr. u Francuskoj. To je paradoks, u naprednim zemljama zapada, u kojima se propagira otvoreno društvo i tolerancija, doživljavamo ekscese nasilja i netolerancije, a društveno 'zaostale'

zemlje, u kojima tradicionalna obitelj još uvijek kotira vrlo visoko na vrijednosnoj skali, ne poznaju te probleme, pokazuju vrlo visok stupanj tolerancije, i podnose poraze viteški. Za razliku od mrgodnih Nijemaca koji poraz protiv Brazila dugo nisu mogli svariti, Koreanci su svoj poraz protiv Turske pretvorili u festival međunarodnog razumijevanja. Divno je bilo gledati kako su odmah nakon završetka utakmice čestitali Turcima i izmijenili dresove. Borba na terenu je jedno, ali kad je završena onda se pruža ruka boljemu. Gledatelji su u stadionu uz korejsku razvili i ogromnu tursku zastavu (korejski gledatelji!) kao čestitku pobjedniku, ali i zato jer nisu zaboravili da su Turci svojim trupama pomogli u ratu južne Koreje protiv komunizma. Ali isto tako Koreanci (kao i Kinezi) nisu još uvijek zaboravili što su im učinili Japanci za vrijeme okupacije. I nakon toliko desetljeća od japanske okupacije još uvijek inzistiraju da se Japanci službeno ispričaju. Kapa im dolje. Pouka za nas, Hrvate?

I na kraju malo statistike za one koji vole brojeve i usporedbe:

Zaključno sa 2002 godinom održano je 17 svjetskih nogometnih prvenstava, od toga 9 puta u Europi, 4 puta u Južnoj Americi, 3 puta u Sjevernoj Americi i ovo zadnje u Aziji. Na tim prvenstvima je sudjelovalo 69 zemalja, od kojih neke više ne postoje kao na pr. čehoslovačka, SSSR, SFRJ i DDR. Braziliya je jedina zemlja koja je sudjelovala na svim prvenstvima, iza toga dolaze Njemačka i Italija sa 15 nastupa. Na prvom svjetskom prvenstvu u Urugvaju 1930 god. sudjelovalo je 13 zemalja, a zbog udaljenosti sudjelovale su samo četiri europske momčadi: Francuska, Belgija, Rumunjska i Jugoslavija, a za put brodom trebalo im je 3 tjedna. Broj zemalja koje su se mogle izboriti za sudjelovanje bio je do 1978 ograničen na 16, od 1982 do 1994 na 24, a na

zadnja dva prvenstva 1998 i 2002 pristup su imale 32 momčadi. U listu pobjednika upisalo se je do sada svega 7 zemalja, a u finalu je sudjelovalo 11 zemalja. Braziliya je osvojila 5 pokala, pa je po tome kriteriju, ali i po broju bodova osvojenih na utakmicama svih svjetskih prvenstava najuspješnija zemlja (vidi prilog). Sa raspadnutim državama su sastavljači liste imali problema pa Čehoslovačka još uvijek egzistira, a Rusija i Jugoslavija se vode kao nasljednice propalih država. S druge strane rezultati DDR- a nisu pripisani Njemačkoj, nego se vode posebno. Hrvatska je na toj listi zadržala 30-to mjesto, na koje se popela nakon prvog sudjelovanja u Francuskoj, i nalazi se još uvijek u gornjem domu. S jedne strane su nas preskočile Koreja i USA, a s druge strane smo pretekli Peru i Sjevernu Irsku, koje se nisu kvalificirale za ovogodišnje prvenstvo. Jugoslavija dijeli sa Rusijom respektabilno 10-to i 11-to mjesto, zahvaljujući naravno i plejadi hrvatskih igrača. Ako bi sudjelovanje hrvatskih igrača u nekadašnjoj zajedničkoj državi ocijenili sa skromnih 40% i to pribrojali Hrvatskoj, onda bi dostigli Austriju i popeli se na 17-to mjesto. Kako vidimo statistika se može čitati na različite načine, ili kako reče jedan pametan čovjek: vjerujem samo onoj statistici koju sam sam krivotvorio.

Gore spomenutu listu, koja uzima u obzir samo utakmice odigrane na svjetskim prvenstvima, ne treba pomiješati sa službenim poredkom, koji objavljuje FIFA (svjetski nogometni savez). Lista FIFA-e uzima u obzir sve internacionalne utakmice odigrane u zadnjih 8 godina, čak i prijateljske. Bodovi se računaju po vrlo kompliciranom ključu, koji pored rezultata uzima u obzir i niz drugih faktora: domaćin ili gost, važnost utakmice, jačina suparnika i jačina regije. U priloženoj tabeli je radi usporedbe uvedena dodatna kolona, koja pokazuje najnoviji FIFA poredak. Hrvatska je u tom poredku nakon svjetskog prvenstva

pala za 6 mjesta i zauzima sada 27-o mjesto. Švicarska je 64-ta, a nekadašnja nogometna velesila, Mađarska 67-a. Zato je u međuvremenu, bez da smo to u Europi primjetili, nogomet u SAD-u postao ne samo rasprostranjen nego i kvalitetan, što pokazuje 11 mjesto, direktno iza Italije. Popularnost nogometa u Americi pokazuje i činjenica, da je od svih nogometnih prvenstava daleko najposjećenije bilo upravo ono održano 1994 u Americi. Tamo je svaku utakmicu u prosjeku gledalo 69'000 gledatelja, dok je za usporedbu u Francuskoj prosjek gledanja iznosio 43'500, u Japanu 45'000, a u Koreji 39'600. Jugoslavija zauzima na FIFA listi relativno visoko 16-to mjesto i tu ne možemo ništa ušicariti, jer je prošlo više od 8 godina od kada smo zadnji puta sudjelovali u jugoslavenskoj reprezentaciji. Na dnu liste nalaze se takve egzotične zemlje, za koje skoro nitko osim vlastitih stanovnika i par specijaliziranih geografa nije nikad čuo, a o tome gdje se nalaze da i ne govorimo. Na pretposljednem 202. mjestu nalazi se Turks i Caicos otoci, a fenjer nosi Montserrat (ne zamijeniti sa opernom pjevačicom, niti ona niti njezina kćer ne igraju nogomet).

Listu najboljih strijelaca svih svjetskih prvenstava vodi Nijemac Gerd Müller sa 14 golova iz sudjelovanja na dva prvenstva (1970 i 1974). Direktno iza petu mu je Francuz Just Fontaine sa 13 zabijenih golova na prvenstvu 1958 u Švedskoj, i time drži rekord postignutih golova na jednom prvenstvu. U listu najboljih strijelaca upisala su se i dva Hrvata, Dražen Jerković sa 4 gola 1962 u Čileu i Davor Šuker sa 6 golova 1998 u Francuskoj.

Osvin Gaupp

P.S. A toj istoj momčadi koja nas je blamirala, Meksikanci su tako vješto sakrili loptu, da su je dečki iz Ekvadora tražili po terenu 90 minuta i našli je dva puta u svojoj mreži.

Poredak zemalja prema uspjehu na svim svjetskim nogometnim prvenstvima

izvor: www.worldcuparchive.com

Mjesto	Zemlja	broj učešća	odigrane utakmice na svjetskom prvenstvu					Finale		FIFA poredak
			ukupno	pobjeda	remis	poraz	bodovi	finalist	prvak	
1	Braziliya	17	87	60	14	13	134	7	5	1
2	Njemačka	15	85	50	18	17	118	7	3	5
3	Italija	15	70	39	17	14	95	5	3	10
4	Argentina	13	60	30	11	19	71	4	2	2
5	Engleska	11	49	21	15	13	57	1	1	8
6	Španjolska	10	45	20	10	15	50	-	-	4
7	Francuska	11	44	21	7	16	49	1	1	2
8	Švedska	10	42	15	11	16	41	1	-	20
9	Uruguay	10	40	15	10	15	40	2	2	23
10	Rusija/SSSR	9	37	17	6	14	40	-	-	28
11	Jugoslavija	9	37	16	8	13	40	-	-	16
12	Nizozemska	7	32	14	9	9	37	2	-	15
13	Mađarska	9	32	15	3	14	33	2	-	67
14	Meksiko	12	41	10	11	20	31	-	-	6
15	Poljska	5	28	13	5	10	31	-	-	39
16	Belgija	11	36	10	9	17	29	-	-	19
17	Austrija	7	29	12	4	13	28	-	-	58
18	Čehoslovačka	8	30	11	5	14	27	2	-	21
19	Rumunjska	7	21	8	5	8	21	-	-	25
20	Čile	7	25	7	6	12	20	-	-	45
25	Švicarska	7	22	6	3	13	15	-	-	64
30	Hrvatska	2	10	6	-	4	12	-	-	27
17	Hrvatska +						28	-	-	

Mjesto: prema broju bodova, vrjednovane samo utakmice na svjetskim prvenstvima; Bodovi: 2 boda za pobjedu, 1 za neodlučeno (remis)

Hrvatska+: dodano 40% bodova Jugoslavije; FIFA poredak: vrjednovane sve internacionalne utakmice u zadnjih 8 godina

Sakupio i složio: Osvin Gaupp

Reise nach Zagreb

Es ist wieder einer von diesen grauen regnerischen Morgen, an welchen man so gerne in Bett bleiben würde. Wir sind zeitig am Flughafen in Zürich. In etwa einer Stunde fliegt unsere Maschine nach Zagreb. Mir ist etwas mulmig zu Mute. Tiefe Wolken hängen über den Alpen. Es könnte eine "Rüttelpartie" geben.

Passkontrolle, Gepäckkontrolle, persönliche Kontrolle. Die Zeit vergeht sehr schnell und schon sind wir in einem schönen neuen Airbus der Croatia Airlines eingestiegen. Das Flugzeug ist nicht voll besetzt. Es gibt angenehm viel Platz. Die Maschine startet nur unwesentlich verspätet. Aufmerksam höre ich den Informationen des Flugkapitäns zu. Er wird einen hohen Flugkorridor wählen. Dies ist bei einem Flug über die Alpen sehr angenehm.

Wie Ameisen verteilen inzwischen die fleisigen Flugbegleiterinnen das Essen und die Getränke. Sie müssen sich auf diesem kurzen Flug sehr beeilen und ich bewundere jedes Mal das sie trotzdem Zeit für ein nettes Lächeln oder ein freundliches Wort finden. Letzten Sommer hat es auf dem wesentlich teureren Flug mit der Crossair nach Zagreb nur gerade mal für ein kleines Sandwich gereicht.

Wir befinden uns schon wieder im Sinkflug und landen kurz darauf in Zagreb. Durch die Passkontrolle und Zoll geht es schnell. Die Beamten sehen adrett und professionell aus. Der Taxifahrer bringt uns nun ins Hotel Opera. Hier sind wir nicht zum ersten Mal. Doch ich stelle eine Veränderung fest. Überall junges Personal und genügend Perso-

nal. Das ist gut so. Die jungen Menschen brauchen Ausbildung und Arbeit.

Es ist erst Mittag und ich möchte als erstes die Grabstätte von Franjo Tudman besuchen. Man hat ja schliesslich nicht jeden Tag Gelegenheit das Grab eines Staatsgründers zu besuchen.

Der Friedhof *Mirogoj* ist wunderschön. Ich bin beeindruckt von Tudman's Grabstätte. Sie ist sehr gelungen, schlicht und dennoch gewaltig. Wie er selbst. Gott segne ihm.

So, nun ist es Zeit Mittagessen zu gehen. Meine bevorzugte Adresse Restaurant *Kaptolska klet*, direkt gegenüber der *Kathedrale*, lasse ich keineswegs aus.

Am anderen Morgen bin ich dann alleine unterwegs. Zu Fuss spaziere ich vom Hotel Opera am Theater vorbei Richtung *Jelačić Platz*. Meine Spaziergänge starten und enden eigentlich immer hier. Es ist gemütlich in einem Strassenkaffee zu sitzen und die Menschen zu beobachten. Ich habe selten so viele gut aussehende junge Leute gesehen wie in Zagreb.

Und noch etwas besonderes: alles Einheimische. Andere Metropolen sind ein sehr buntes Mengengemisch. Paris ist besetzt von Afrikanern, Berlin von Türken. Die Zagreber leben unter sich und sind sich diesen grossen Vorteil wohl gar nicht so bewusst.

Natürlich besuche ich bei jedem Zagrebaufenthalt den *Markt Dolac*. Welch ein Farbenspiel von Früchten und Gemüse. Und wie gut es hier riecht. Auch dieses Jahr reise ich nicht nach Hause ohne einen Käse (*Škripavac*) im Gepäck.

Ich habe noch Zeit und spaziere durch die

Tkalča Strasse (*Tkalčičeva*). Es könnte genauso gut ein Pariser Künstlerquartier sein. Zagreb hat viel Stimmung, ist entspannt und freundlich. Die Stadt wandelt und mauert sich. Nach der Befreiung hat man angefangen die Fassaden zu renovieren und neu zu streichen. Es wäre gut, man würde damit nicht aufhören. Das tut der Stadt mit dem etwas wienerisch anmutenden Charme gut.

Es wird mir bewusst, dass es bei mir zu Hause in der Schweiz, seit einigen Jahren nicht mehr ratsam ist am späten Abend noch spazieren zu gehen. In Zagreb habe ich selbst mitten in der Nacht noch nie ein ungutes Gefühl gehabt.

Ich werde Zagreb wieder besuchen und ich werde es weiter erzählen.

Sarah Hertig, Bern

Zagrebačko groblje Mirogoj

Crkva

Kvaliteta života u svjetskim gradovima

Piše: Tomislav Kukalj

William M. Mercer je jedna od najvećih savjetodavnih tvrtki za „human resources“ na svijetu sa 12'500 namještenika u više od 135 gradova u 34 države. Ta tvrtka redovno objavljuje tablicu poredka po kvaliteti života u glavnim i većim gradovima na cijelom svijetu. Poredak bazira na analizi 39 kriterija kvalitete života sa svaki grad, uključujući političke, socijalne, ekonomske i klimatske faktore, osobnu sigurnost i zdravlje, mogućnosti obrazovanja, transport i ostale opće usluge. Svaki kriterij se ocjenjuje sa izvjesnim brojem bodova, a poredak se određuje prema ukupnom zbiru bodova. Taj pregled od ukupno 216 gradova se izrađuje na inicijativu multinacionalnih firmi, kojima je bilo potrebno poznavanje životnih okolnosti u svjetskim gradovima za svoje visoke namještenike koji rade u inozemstvu.

William M. Mercer je proglasio Zürich sa 106.5 boda gradom sa najvišom kvalitetom života na svijetu. Prošlogodišnji prvak, Vancouver ove godine dijeli zajedno sa Bečom drugo mjesto sa 106 bodova.

Gradovi u Evropi, Australiji, SAD, Kanadi i Novom Zelandu i dalje se natječu za poredak u prvim redovima, dok razmak između gradova industrijskih zemalja i zemalja u razvoju i dalje raste.

Najneprivlačniji grad svijeta ostaje Brazzaville u republici Kongo sa samo 23 boda. Ostali gradovi sa vrlo lošom kvalitetom života su među ostalim Bangui u Centralno-Afričkoj republici sa 33.5 boda, Khartoum u Sudanu sa 33 boda, Pointe Noire u Kongu sa 30 bodova i Beograd u Srbiji sa još uvijek mizernih 39 bodova.

Interesantan je poredak Zagreba u sredini tablice sa 71 bodom. Ljubljana sa 83 boda, kako je za očekivati, kotira bolje od Zagreba. Naravno svi želimo da naš glavni grad kao i cijela Hrvatska dalje napreduju na ljestvici i da uskoro dijele poredak sa drugim europskim gradovima.

Poredak gradova		Bodovi
1	Zürich	106.5
2	Vancouver	106.0
2	Vienna	106.0
2	Bern	106.0
5	Sydney	105.5
5	Geneva	105.5
5	Auckland	105.5
5	Copenhagen	105.5
9	Helsinki	104.5
9	Amsterdam	104.5
11	Frankfurt	104.0
11	Munich	104.0
11	Melbourne	104.0
11	Honolulu	104.0
15	Dusseldorf	103.5
15	San Francisco	103.5
15	Oslo	103.5
15	Perth	103.5
15	Brussels	103.5
15	Toronto	103.5
21	Adelaide	103.0
21	Luxembourg	103.0
21	Stockholm	103.0
24	Paris	102.5
24	Nurnberg	102.5
86	Ljubljana	83.0
128	Zagreb	71.0
160	Skopje	58.0
160	St. Petersburg	58.0
162	Moscow	57.5
190	Havana	46.0
190	Sarajevo	46.0
205	Belgrade	39.0
216	Brazzaville	23.0

Kolači s okusom povijesti

Piše: Dunja Gaupp

Zagrebački isusovac Juraj Habelić, u svojoj knjižici „Prvi oca našeg Adama grijeh“ već davne 1674. godine opisuje ljudsku slabost prema nezasićenoj želuci sljedećim riječima:

„Postoje lakomci koji isključivo radi prestiža rasipaju svoj imetak samo zato da bi drugi na njihovu stolu vidjeli rijetke i teško pronalazljive đakonije, koje oni sami možda nikad neće uživati. Zbog toga njihova posluga i dobavljači moraju poderati noge dok ne dobave sve ono čega nema u drugih. A najveći kuharski majstori moraju se dobro oznojiti da to sve pripreme za goste. Treba zaista velikog umijeća i truda da se spremi kako valja sva ta divljač, raznovrsne ribe, venecijanske slastice, talijansko i španjolsko vino, južno voće, živad i svi priloz koji tome pripadaju. Tu se sada više goste oči nego želudac.“

Očito su u Habelićevu doba glavni kuhari bili Talijani, budući da spominje „Venecijanske slastice“. Tek u vrijeme Marije Terezije, Zagreb sve više poprima njemački „štih“, pa se tako postupno ustoličuje i austrijska kuhinja.

Većinu zagrebačkog pučanstva činili su građani ili purgeri i upravo su oni predstavljali žilu kucavicu Zagreba. Marljivim i vrijednim radom, časnim i čestitim vladanjem davali su pečat gradskom životu i unapređivali njegov razvitak. Okupljali su se u cehove (stručna udruženja), na pr. stolarski (tišljarski), bravarski (špoljarski), zidarski, tkalački, krojački, čizmarski, remenarski, obućarski (šošarski), mesarski i lončarski. Ugostiteljski ceh još ne postoji, iako je u Zagrebu oduvijek bilo javnih gostionica i kućnih vinotočja u sklopu postaja poštanskih kočija i prenoćišta. Tako su se pivničari, kavanari, hlebopeki i slastičari, često priključivali mesarskom ili kojem drugom cehu, sve dok 1862. nisu osnovali vlastito udruženje. Sredinom 18. stoljeća uređuju se u Zagrebu i prve kavane po uzoru na one u Europi, koje će ujedno biti i prve zagrebačke slastičarnice. Nije zapisano tko je od tih prvih kavanara ponudio Zagrepčanima slastice, ali se točno zna tko je postao prvi slastičar građanskog reda i kada se to zbilo.

Jakob Leiber, njemački doseljenik (rođen 1777. u Gothi), postao je zavičajnikom grada Zagreba 1826. i prvi je poznati zagrebački slastičar u javnoj službi. Započeo je kod Dragutina Mandelsheima, za čije su goste kavane „Kronprinz von Oesterreich“ u Ilici 14, kasnije „Zum Jägerhorn“ („Lovački rog“), pekao sitno pecivo i kolačiće, takozvane prigriske. Godine 1829. slastičar Leiber radi za kavanara Josipa Stallenberga na Harmici, u zgradi Pavla Hatza, u kojoj će kasnije biti „Velika ka-

vana“, a 1833. odlazi „Carskom gostioničaru“. Ugledni slastičar velikog iskustva, marljiv i domišljat, Leiber je upornim radom i štedljivošću uspio namaknuti potrebnu gotovinu da se u 56. godini napokon osamostali i 1833. otvori vlastitu, prvu kazališnu kavanu i slastičarnicu u Zagrebu (Theater Kafeehaus), u prizemlju Amadeova kazališta u Demetrovoj 1. Nakon godine dana ta pozornica prestaje raditi i Leiber otvara novu „Kazališnu kavanu“ na uglu Gospodske ulice (Ćirilometodska) i Markova trga, nasuprot novoj kazališnoj zgradi, koja se upravo dovršavala, u čijem će predvorju uskoro otvoriti slastičarnicu. Leiber će 1838. opskrbljivati slado-

ci 9. Već u novinskoj najavi svojih usluga, Šenoa uvelike nadmašuje sve postojeće slastičarske ponude. U njegovoj „pekarni svakojakih slastica“ zastupljeni su kolači, zaslađeno voće, sokovi, otmjeni napici, sladoled i različite vrste šećera, bombona, oblizala.

Iako je Šenoa slastičarska samostalnost bila kratka vijeka (nakon godine dana prepušta slastičarnicu Friedrichu Katzu, kasnijem zakupniku „Velike kavane“ na Jelačićevu trgu i vlasniku nove kavane u Ilici 36), on poštuje vrlo visoke standarde, o čemu će morati misliti i njegov nasljednik i svi skoriji budući zagrebački slastičari. Vjekoslav Šenoa završava svoju slastičarsku kari-

ledom i „Ilirsku narodnu kavanu“ Andrije Czerzyja na Harmici.

Što se sve moglo dobiti u toj prvoj zagrebačkoj slastičarnici Jakoba Leibera i zagrebačkim kavanama i gostionicama? Nudilo se zašećereno ili pekmezom punjeno sitno pecivo, medenjaci, tradicionalni zagrebački paprenjaci, različite pogačice i sladoled, a sačuvani jelovnik gostionice obitelji Rohm, Opatička 9, nudi od slatkog tijesta (Mehlspeisen), pokladnice (Faschingskrapfen), uštipke (Butterkräpfen), pitu od jabuka (Apfelpitta) i punjene palačinke (Omlette gefüllt).

U takvu vrlo ograničenu zagrebačku slastičarsku ponudu spušta se 1848. s uzvišenog kaptolskog brdaška biskupski sladopek Alois (Vjekoslav) Schönoa (Schöynoha), otac tada pučkoškolca i budućeg pjesnika Zagreba, Augusta Šenoe. Alois Schönoa je do svog osamostaljenja kao slastičar, svojim sladopekarskim domišljajima obogaćivao profinjenu stol kaptolskoga biskupskog dvora. Prvorazredni slastičarski majstor, nastavljajući očeva budimskog hljebopekarskog obrta, otvorio je u kolovozu 1848. novu slastičarnicu u Dugoj uli-

jeru u naponu muževne dobi (44) i povlači se u mir svoga doma, posvetivši se brizi o djeci, nakon prerane smrt voljene supruge.

Vjekoslav Šenoa začetnik je modernoga zagrebačkog slastičarstva i jedan od utemeljitelja poznate zagrebačke škole pripremanja slastica, koja je odnjegovala „legende“ slastičarstva u Zagrebu, čija su imena danas, nažalost, već iščeznula. Među ostalima bili su to Solc, Rukavina, Žerjav, Kostinčec, Kovačić, Horak, Grahor, Kovilić, Jakšić i Lazić.

Iz bogate riznice recepata Vjekoslava Šenoe (šest stotina brižno zapisanih), njegovi potomci, Marija i Zdenko Šenoa, izabrali su njih stotinjak i objavili ih u svojoj knjizi „Biskupski sladopek“ u izdanju školska knjiga, Zagreb, 1993.

Ova knjiga zanimljiva je ne samo za domaćice koje rado pripremaju kolače, nego i za sve povijesno zainteresirane ljude, a starim Zagrepčanima ovo nostalgično štivo predstavljati će pravi užitek. Za nestrpljive i znatiželjne domaćice, objavljujemo jednu „kulinarSKU“ poslasticu.

Kolač s trešnjama (Kirsch Kuchen)

42 dag brašna
14 dag šećera
21 dag maslaca
42 dag trešanja
21 dag oljuštenih,
fino istučenih badema
3 žumanjaca

Od brašna, badema, šećera, maslaca i jaja umijesite glatko tijesto, istresite u namazan kalup i pospite trešnjama. Pecite na umjerenoj temperaturi.

Sladoledna bomba od kave (Pomp Caffè)

8 žumanjaca
14 dag šećera
2 dl skuhanе jake crne kave
2 dl slatkog vrhnja

Miješajte na pari žumanjac sa šećerom i crnom kavom. Kad se smjesa zgusne, maknite posudu sa štednjaka i dalje miješajte tako dugo dok se ne ohladi. Od slatkog vrhnja napravite šlag i primiješajte ohlađenoj kremi. Ulijte u limeni kalup i zamrzните.

Süssigkeiten mit Geschichtsgeschmack

von Dunja Gaupp

Juraj Habdelić, Jesuit aus Zagreb, beschreibt im Jahre 1674 in seinem Buch "Des ersten Vaters Adams Sünde" die menschliche Schwäche dem unersättlichen Magen gegenüber mit folgenden Worten: "Es gibt Habgierige die ausschliesslich wegen dem Prestige ihr Eigentum verschwenden, nur damit andere auf dem Tisch seltene und schwierig zu beschaffende Leckerbissen sehen können, die sie selbst möglicherweise nie werden genießen können. Die Bedienstete und Lieferanten mussten ihre Füße wund laufen um Sachen zu beschaffen die bei den anderen nicht zu finden waren."

Zu Habdelić Zeit waren die Italiener höchstwahrscheinlich die Hauptköche, weil er von "Venezianischen Süssigkeiten" spricht. Erst zur Zeit der Maria Theresia macht sich in Zagreb der deutsche "Stich" bemerkbar.

Jakob Leiber, deutscher Einsiedler (geb. 1777 in Gothen), wird in Zagreb 1826 eingebürgert und ist der erste bekannte Konditor. Er begann bei Dragutin Mandelsheim in der Raststätte "Kronprinz von Österreich" (später "Zum Jägerhorn") zu arbeiten und backte sogenannte "prigriske" (Bisschen). Mit fast

56 Jahren (1833.) wird er selbstständig und eröffnet die erste Konditorei in Zagreb – Theater Kaffeehaus. Er bietet allerlei an: Honigkuchen, Pfefferkuchen, verschiedene Plätzchen und Eiscrème, Mehlspeisen, Faschingskrapfen, Butterkrapfen, Aepfelpitta und Omelette gefüllt.

In diesem eher begrenzten Konditorangebot in Zagreb, fängt 1848. Alois Šenoa (Vater des bekannten kroatischen Schriftstellers August Šenoa) als selbständiger Konditor an. Jahrelang kochte er für den Bischof von Kaptol (Bischofsitz in Zagreb). Obwohl seine Karriere als selbständiger Konditor nur ein Jahr dauerte, befolgte er hohe Ansprüche der Zunft, worauf auch sein Nachfolger Friedrich Katz und alle nach ihm kommende Konditors Acht geben mussten. Vjekoslav Šenoa beendete seine Konditor Karriere im besten Alter (44-jährig) um sich, nach dem Tod der geliebten Ehefrau, den Kinder widmen können.

Vjekoslav Šenoa ist der Urheber der modernen Zagreber Konditorei und einer der Begründer der Zagreber Konditorschule, aus der einige der bekanntesten Konditornamen stammen die heutzutage völlig vergessen gegangen sind. Aus der reichen Rezepte-Schatzkammer der Vjekoslav Šenoa (600 sorgfältig aufgeschrieben) haben seine Nachfolger Marija und Zdenko Šenoa etwa 100

ausgesucht und im Buch "Biskupski sladopek" (Bischofs Konditor) 1993 veröffentlicht.

Kirsch Kuchen

420g Mehl
140g Zucker
210g Butter
420 g Kirschen
210 g gemahlene Mandeln
3 Eigelb

Aus Mehl, Mandeln, Zucker, Butter und Eigelb den Teig glatt rühren, in die butterte Form geben und mit Kirschen überstreuen. Auf mittlerer Temperatur backen.

Pomp Caffè

8 Eigelb
140 g Zucker
2 dl starken Schwarzkaffees
2 dl Schlagsahne

Eigelb mit Zucker und Kaffee auf dem Dampfbad rühren. Sobald die Masse dick wird, vom Feuer nehmen und weiterrühren bis sie abkühlt. Schlagsahne in die kalte Kremer einrühren. In die Form geben und einfrieren lassen.

SADRŽAJ NOVIH KNJIGA KOJE MOŽETE NARUČITI KOD HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE

Priredila Dunja Gaupp

Mala ilustrirana hrvatska povijest

Hrvoje Matković, Dragutin Trumbetaš

Ilustrirani pregled povijesti hrvatskog naroda od najstarijih vremena do današnjih dana. Sažet prikaz najvažnijih događaja, kretanja, ličnosti iz hrvatske povijesti; slika života Hrvata, života u Hrvatskoj i života na hrvatski način. Knjiga kratkih ali pouzdanih obavijesti o svemu najvažnijem iz naše povijesti, a najviše o hrvatskim težnjama za državnom neovisnošću.

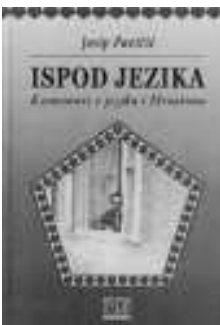
Ilustrator, vrhunski crtač i grafičar Dragutin Trumbetaš, nacrtao je sve glavne prizore i osobe iz povijesti, slike iz svakodnevnog života, običaje, nošnje i odore.... pa i zemljovide, političke i ratne karte.

Na istoku zapada

Mirko Sabolović

Roman o sudbini mlinovarske (bjelovarske) obitelji Kramarić u hrvatskim povijesnim preokretima proteklih 50 godina: 1945. i Bleiburg, 1971. i hrvatsko proljeće, 1972. i emigracija, 1991. i rat za hrvatsku neovisnost. Karijere, stradanja, zanos, ljubavi ljudi koji se ne žele predati. žestoko, uzbudljivo, nježno.

Ispod jezika, Komentari o jeziku i Hrvatima

Josip Pavičić

Sedamdeset jedan komentar u kojima se sa sociolingvističkog i kulturološkog stajališta razmatra hrvatski jezični sustav u doba velikih društvenih promjena. Komunizam je na kraju, socijalistička je Jugoslavija pred raspadom, Hrvatska se bori i postaje neovisna država. Kako te promjene utječu na hrvatski jezik, posebice na one njegove slojeve koje je najviše obilježilo stoljetno jednačenje po srpskosti i najdublje pogodilo socijalistički novogovord što se s hrvatskim jezikom događa u slobodi i što se sve, ponajprije o društvu, može pročitati iz promjena u jezičnim strukturama?

Knjiga Ispod jezika svojevrsna je kronika zbivanja na području kojim se hrvatski jezikoslovci najmanje bave, a to je područje upotrebe jezika. Primjere autor uzima iz svakodnevnog jezičnog života, najviše iz govora javnih medija i politike.

Ambra, Roman s ključem, IV izdanje s Dodatkom

Ivan Aralica

Prvi Araličin «roman s ključem» u kojem su gotovo svi mnogobrojni junaci modelirani prema stvarnim i prepoznatljivim osobama iz hrvatske politike posljednjih deset godina. Ovaj roman iz života suvremene hrvatske politike opširno smo predstavili u broju 90 Društvenih obavijesti, pa se ne želimo ponavljati. Kao malu podsjetu donosimo komentar jednog čitatelja.

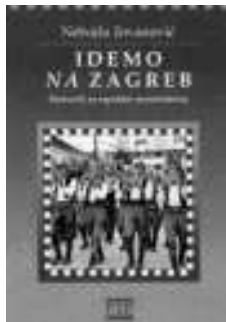
Čitali ste Ambru? Naravno. I ponosni ste da ste skoro sve skrivene likove prepoznali. Uvjereni ste da je Ambra roman o živim ljudima s aktualne političke scene. Imate pravo, ali samo djelomično. Ambra nije roman, mada tako izgleda. Ambra je pjesnikova oda mrtvom prijatelju. Aralčina počasna straža uz Tuđmanov odar. Njegov obračun s hijenama koje čerupaju mrtvog lava,

oko kojeg su se za života povlačili podvučenog repa.

Ambra je i sociološka studija, prikaz društva i ozračja, dokument vremena u kojem živimo. Ambra će se čitati i onda, kada živi predložci likova u romanu više nikome ne će ništa značiti. Nisu Žepe Bevanda i njegovo društvo nekakvi unikat. Kod nas svaka četvrt, svaka ulica ima svoje male Žepe, Hildegarde i Esme. Okrenite se oko sebe i prepoznati ćete ih. Ambra je priča o Hrvatskoj danas. Ambra je umjetničko djelo.

Zašto onda vika na Ambru? Zato jer ljudi bolje podnose kilu laži od zrnca istine. Niti jedna laž nije tako okrutna i bolna kao ogledalo pred vlastitim nosom. Vlastiti lik i djelo "bez štuke i piture". Koliko hrabrosti treba za pisati istinu? Puno. Koliko hrabrosti treba za pisati istinu o živim moćnicima dok su još na vlasti? Jako, jako puno. Ivan Aralica je očito jako, jako hrabar.

Piše: Kršnjavi dr. Aleksander

Idemo na Zagreb, dnevnik sa srpskim rezervistima
Nebojša Jovanović

Prvi srbijanski roman o prošlom hrvatsko-srpskom ratu koji se objavljuje u Hrvatskoj, napisan u obliku dnevnika na osnovi osobnih autorovih ratnih doživljaja. Srbijansko izdanje objavljeno je u Beogradu 1998. i prošlo gotovo nezapaženo. Hrvatsko izdanje zadržalo je jezik izvornika – srpski, samo je izvorno pismo, ćirilica, zamjenjeno latinicom. Tri su bitna razloga za objavljivanje Jovanovićeve romana u Hrvatskoj: prvi, roman je dobro napisan, privlači kao vrijedna literatura; drugi, donosi neobičan pogled na srpsko-hrvatski rat, a to je pogled s druge, srpske strane fronte, i treće, uvjerljivo svjedoči o ratnim ciljevima napadača i krvavom karakteru rata. Nebojša Jovanović (r. 1963. u Loznici, Srbija) profesor je povijesti i urednik u državnom zavodu za udžbenike i druge školske knjige u Beogradu. Kao rezervist, na poziv, sudjelovao je 1991. u ratu protiv Hrvatske. Divizija JNA kojoj je pripadao razarala je Karlovac, Zagreb, Dugu Resu....

Roman se odmah po izlasku u veljači 2002. našao na samom vrhu ljestvice najčitanijih knjiga u Hrvatskoj.

Priča o Paddyju Ashdownu i Tuđmanovoj salveti
Miroslav Tuđman

U knjizi se polemički beskompromisno, znanstveno utemeljeno, otvoreno i izravno, razobličuje podvala engleskog političara, lorda Ashdowna, koji je pokojnom hrvatskom predsjedniku dr. Franji Tuđmanu pripisao tobožnji dokument o hrvatskim ekspanzionističkim planovima prema Bosni i Hercegovini. Riječ je o papirnom ubrusu, tzv. Tuđmanovoj salveti, na kojem je hrvatski predsjednik, 1995. u Londonu, tumačeći slabo obaviještenom engleskom lordu mogući razvoj događaja, povukao crtu razdvajanja Europe na Istok i Zapad, a prema stratejskim atlasima koji su masovno kolali po kancelarijama NATO-pakta. Toj crti razdvajanja Englez je docrtao i dopisao tendenciozna tumačenja i sve to javno predstavio kao krunski dokaz o namjerama Hrvatske da podijeli Bosnu. Lord je to najprije učinio na konferenciji za novinare, a onda i na Haškom sudu koji je lordovu konstrukciju prihvatio kao vjerodostojan dokaz protiv generala Tihomira Blaškića i osudio ga na 45 godina zatvora. Jedna od najčitanijih publicističkih knjiga u Hrvatskoj.

Što sam rekao o Bosni
Ivan Aralica

Što je veliki pisac zaista rekao o Bosni, a što su mu drugi pripisali da je rekao. Dalekovidna analiza političke prošlosti, sadašnjosti i budućnosti Bosne i Hercegovine. Trajno aktualna knjiga političkih eseja koja raspleće hrvatsko-muslimanske čvorove. I koja je uzvitala (političku) prašinu i uhvatila u laži mnoge Aralicihine oponente.

Ivan Aralica rođen je 1930. u Promini u Ravnim kotarima. Učiteljsku školu završio je u Kninu, Filozofski fakultet (studij južnoslavenskih jezika i književnosti) u Zadru. Do 1991. živio je u Zadru, u obiteljskoj kući s velikim vrtom, a od te godine živi u Zagrebu u kojem je i prije provodio ljeta, dovršavajući u izolaciji malog stana u Novom Zagrebu svoje romane. Živi sa suprugom Ružicom, učiteljicom, a ima sina Tomislava i kćer Gordanu.

Prvu knjigu objavio je 1967., a onda slijede mnoge druge knjige romani, pripovijesti, kazališni komadi, filmski scenariji i politički ogledi. Uređivao je «Zadarsku reviju» i splitske «Mogućnosti». Redoviti je član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu.

Serbian Myth About Jasenovac
Josip Pečarić

Knjiga je pisana na engleskom i odgovor je na knjigu "Tuđmanov Jasenovački mit" dr. Milana Bulajića iz Beograda. U dodatku knjizi nalazimo cijeli razgovor 'licem u lice' između akademika Josipa Pečarića i Milana Bulajića objavljen na radiju «Slobodna Europa». Nažalost knjiga ne postoji na hrvatskom, ali je od srca preporučujemo svima koji se služe engleskim jezikom.

Josip Pečarić je rođen 1948 u Kotoru (Boka Kotorska), profesor je na Zagrebačkom sveučilištu, član HAZU i aktivan član Akademije znanosti New York.

PRIČE ISPOD DIDOVE BRČINE
Mile Mudrovčić, K. Krešimir,
Zagreb, 2001

Priredio Šimun Šito Ćorić

Kad se Liku spomene...

...Gora je bila moja druga ljubav. Kad bi se poveo kaki divan o Velebitu, u mene kada bi uši narele da mi što ne promakne. U šumi mi se svaki posao milio i nisi me moga umorit pa da kožu dereš s mene. Zato me je i lugar rado uzimao sa sobom da mu bulam drva kad bi iša u doznaku. On bi pokaza drvo, a ja vice k

njemu i nama zasičem i opalim broj. Dok sam tako jurca po šumi, u meni su se odvijale sve one priče o vucima i ajdovima. Nekako tako o Petrovdanu zabolilo čaču jako i nije moga primit otkazu pa je mene zamolio bil ja tijo poč s lugarom uzet za nas drva... (Iz priče «Gorar»)

Pred nama je zbirka od dvadeset i dvije (22) kratke priče Mile Mudrovčića, hrvatskoj javnosti ne baš nepoznatog profesora hrvatske književnosti i njemačkog, pisca poezije i kratkih priča, ali i novinarskih priloga i književnih kritika, pa prigodnog

slikara i već etabliranog kipara kojemu je drvo pri tom umjetničkom poslu postalo i ostalo jedina ljubav. Pitoreskni podvelebitski kraj iz kojega je nikao, plavičasti vrhunci djetinjstva i snova ispod Visočice, kako bi Mudrovčić rekao, ostarjele mlinice i uvijek mladi bukovi na na rijeci Lici, njegova razlivena duša po ribničkom polju (mada je od studentskih dana u Zagrebu), sve se to neskriveno otkriva kao njegovo sveto mjesto nadahnuća za sva daljna uzletanja, a koja sežu do izazovnih horizonta ljudskosti, ljubavi i poezije.

Već sami naslovi Mudrovčičevih kratkih priča kao što su izreda *Na planini*, *Didova prva ljubav*, *Lovačka sreća*, *Zora medja*, *torbicu na ledja ili Kako je Mare izličila Ivu* daju čitatelju jasno naslutiti da se pisac sračunato posvećuje kraju i mentalitetu koje od svih najbolje poznaje i koji su mu srcu najbliži. Vjerojatno je to doprinijelo uvjerljivom literarnom govoru ove zbirke, ali se također primjećuje da Mudrovčić «ma oko» za svoja izvorna zapažanja i zaključke. Naime, svaka njegova priča ima svoju dušu, ali može ju se prepoznati po nekim bitnim elementima. Ona nudi slike iz svagdašnjice ličkog života koji ipak polako vene, a najčešći inventar priče čine duhoviti ljudi i njihove međusobne doskočice, te ličke gore i vode sa životom u njima. Sve je uspješno slijeva u jednu cjelinu, pa iz Mudrovčičevih priča jednako čitatelj postane blizak seoskom lugaru, stricu Martinu, malom vučiću, staroj bukvi ili naglom padu noći u Velebitu. Uz to, malo je Mudrovčičevih priča bez finog humora, a nijedna ne zavšava bez primamljive, ali nenametljive poante. Kad se svemu tome doda taj stari bajkoviti jezik ličkog sela kojeg je očito sve manje, onda se čitatelj neće moći oprijeti čitanju, počeo s bilo kojom pričom čitati ovu zbirku ovoga bez dvojbe darovitog pisca. I poželjet će čuti da mu uskoro izlazi nova knjiga kratkih priča, pa ispod bile čije druge brčine.

TAJNI RAT UDBE PROTIV HRVATSKOGA ISELJENIŠTVA

Bože Vukušić

Priredio Šimun Šito Ćorić

«...U noći 24. kolovoza 1981, ubijen je revolverskim hicima iz najneposrednije blizine, na svom radnom mjestu u ciriškom hotelu Kindli, tridesetogodišnji Stanko Nižić. Ciriški list *Blick* napisao je u tom povodu: «Povijest Nižićeve smrti počinje gotovo na dan točno prije pet godina. Dne 28. kolovoza 1976. eksplozirala je bomba, koja je raznijela Hrvata iz Nice, Ivana Tuksora i teško ranila sedam osoba. Policija je kod ubijenog pronašla mali crni kalendar, u kojemu se nalazilo i ime Stanka Nižića iz Zuericha...».

Tuksora i Nižića povezivao je zajednički suradnik koji je ujedno bio i tajni doušnik Blagoja Zelića pod pseudonimom Šime. On je Udbi slao vrlo opaka izvješća. Jedno od njih, sastavljeno od Blagoja Zelića 8. srpnja 1977. glasi:

«Dana 9.6.1977. suradniku 'Šimi' u Pariz telefonom se javio emigrant Josip Katale- nić iz Rima, rekavši mu da se nalazi u hotelu 'Londra' u sobi 906, telefon 770071. Rekao je da je s njim i Wilson tzv. 'Bradonja', obavještajac iz Čilea, koji po svijetu organizira atentate na čileanske ljevičare. Prema ranijem dogovoru on se želi

upoznati sa suradnikom, zbog pripremanja jednog atentata na jugu Francuske....(Ulomak iz knjige)

Neobično monografsko i dokumentarno djelo

Osmogodišnji rad u domovini i u inozemstvu na ovoj knjizi autora Bože Vukušića zaslužno je ugledao svjetlo dana, a već četiri izdanja ove knjige pokazuju kako je i kritika i publika u ovoj knjizi prepoznala svoje štivo i došla na svoje. Koliko god bilo vrlo zahvalno pisati o jednoj ovakvoj temi, «otkriti karte» pred javnosti o nečemu što se strogo krilo i tabuiziralo pola stoljeća, nije laka stvar, a može se vratiti i kao bumerang i pogoditi u krivo mjesto. Medjutim, to se nipošto nije dogodilo. Vukušić je očito ušao u veliki rizik, ali i umješnost i sreća su ga poslužili. I prijatelji, brojni suradnici kao i razne institucije. Na drugoj strani, upravo jer je na vlastitoj koži doživio politički progon (bio je sam žrtva Udbe, a i osuđen na doživotnu robiju), s velikom tankočutnošću je ušao u ovu bremenitu tematiku.

Ova knjiga s više od pet stotina stranica većeg formata mogla bi se opisati kao sretan spoj monografskog i dokumentarnog materijala, a koji je u velikoj većini čitko povezan i međusobno nadopunjava. Donosi dosad javnosti nepoznate dokumente i analize s nekadašnjom oznakom «Državna tajna, strogo povjerljivo...».

Na samom početku Vukušić predstavlja

sve važnije političke organizacije hrvatskog izvandomovinstva kroz pola stoljeća komunizma, objavljujući i njihove programe i politička odredjenja. U drugom poglavlju autor istražuje nastanak, razvoj i djelovanje jugoslavenskih tajnih služba, donoseći tu i kratke životopise najistaknutijih njihovih protagonista. Treće poglavlje obrađuje «Napade na hrvatske političke iseljenike», ponovno s puno imena i opisa, kako se i poimenice s kime od Hrvata atentatima, ubojstvima i kidnapiranjima krvavo obaračunavala Udba u izvandomovinstvu. Tu se prvi put dokumentirano vidi da je Udba od 1945. do stvaranja Hrvatske vodila pravi rat protiv Hrvata i njihovih čelnika izvan domovine. Četvrti dio knjige posvećen je uglavnom Bruni Bušiću, posebice s ponovno dokumentiranim pogledom na pozadinu njegovog ubojstva, pa sve do sudjenja udbaškom profesionalnom ubojici V. Sindiću u Velikoj Britaniji i onda u Zagrebu. Uz to, na kraju knjige nalazimo na vrlo korisne priloge, kao što su opširna bibliografija i kazalo imena.

Uz stotine i stotine imena, podataka, izvješća, tajnih dokumenata i sličnog, Vukušićeva knjiga je pionirski, ali nezao bilazan rad iz ovovrsne povijesti hrvatskog izvandomovinstva. Vukušić je uz svu tu neobičnu gradju uspio napraviti opširnu i veliku knjigu, a koja ne da nije čitatelju dosadna, nego se očito čita kao najbolji kratki krimić.

Narudžbenica kojom neopozivo naručujem (u cijeni knjige uračunata je otprema):		
NASLOV	CIJENA CHF	KOM.
Ambra, Ivan Aralica	50.-	
Što sam rekao o Bosni, Ivan Aralica	35.-	
Priča o Tuđmanovoj salveti, Miroslav Tuđman	17.-	
Ispod jezika, Josip Pavičić	35.-	
Idemo na Zagreb, Nebojša Jovanović	37.-	
Mala ilustrirana hrvatska povijest, Hrvoje Matković, Drago Trumbetaš	35.-	
Na istoku zapada, Mirko Sabolović	35.-	
Serbian myth about Jasenovac, Josip Pečarić	50.-	
Priče iz didove brčine, Mile Mudrovčić	20.-	
Tajni rat UDBe protiv hrvatskog iseljništva, Bože Vukušić	50.-	
Ime: _____ Prezime: _____		
Adresa: _____ Tel./Fax: _____		
Potpis: _____ Datum: _____		
Narudžbenicu izrezati i poslati na adresu: Hrvatska kulturna zajednica, Kroatischer Kulturverein, Postfach, 8050 Zürich Knjige se mogu naručiti i na: Fax: 056 2218208 ili e-mail: hkzkkv@hkz-kkv.ch		

Sa velikim zadovoljstvom smo se odazvali ljubaznom pozivu gospodina Dragutina Oparića na promociju njegovog kataloga hrvatskih poštanskih maraka. Tu zanimljivu i povijesno vrijednu knjižicu sa jednakim zadovoljstvom preporučujemo našim čitateljima. Narudžbe na adresu: Dragutin Oparić, Postfach 185, HR-42000 Varaždin (tel./fax: 0038542 312865)

HRVATSKA: IZBJEGLIČKO IZDANJE 1934-1992, Marke i dokumenti KATALOG 2002

U organizaciji Hrvatske akademije u dijaspori, Basel i Hrvatske stranke prava u Švicarskoj predstavljen je u Zürichu 23. ožujka o.g. katalog hrvatskih poštanskih maraka Dragutina Oparića.

Universalna poštanska unija (UPU) utemeljena 1874. g. na Poštanskom kongresu u Parizu ima svoje sjedište u Bernu, Švicarska i jedna je od najstarijih svjetskih institucija. Ona danas broji preko 200 država, a zanimljiv je podatak službenih spisa koji govori o Hrvatskoj kao Austro-ugarskoj Krunskoj zemlji i njenom pristupu u UPU dana 01.07.1885. godine. Raspadom monarhije Hrvatska privremeno gubi svoje članstvo 1918.g., a stječe ga kao NDH 07.04.1942. To je najznačajniji datum u povijesti hrvatske pošte, jer tada Hrvatska postaje po prvi put punopravnom članicom kao samostalna i internacionalno priznata država. Hrvatska izb-

jeglička vlada u Buenos Airesu (kasnije u Madridu), svojim je izdanjima «prirodnih poštanskih maraka» otimala za boravu ovaj značajan događaj. Na taj način je djelotvorno vođen poštansko-promičbeni rat protiv Jugoslavije i komunizma, a za hrvatsku državu i njezin kontinuitet.

Dragutin Oparić, rođen je u Zagrebu 1933. godine. Jugoslaviju napušta 1958. godine, a u Švicarskoj dobiva politički azil. Filatelistikom se bavi već od predškolskog doba, a kao filatelista djeluje u svjetski poznatoj filatelističkoj kući Zumstein & Co. u Bernu, te posta-

je prisegnuti sudski vještak za filateliju. Gospodin Oparić djeluje i kao glazbenik, informatičar te skupljač umjetničkih i drugin vrednota.

KROATIEN: EXIL-AUSGABEN 1934-1992, Briefmarken und Dokumentation, KATALOG 2002, vorgestellt am 23.03.2002 in Zürich vom Autor Hr. Dragutin Oparić persönlich

Bestellungen: Dragutin Oparić, Postfach 185, HR-42000 Varaždin (Tel./Fax: 0038542 312865)

Die Universelle Post Union (UPU = Weltpostverein) mit dem Sitz in Bern wurde 1874 am Postkongress in Paris gegründet, und ist eine der ältesten Weltinstitutionen mit heute über 200 Staatenmitgliedern. Kroatien, als Oesterreich-Ungarns Kronstaat wurde am 01.07.1885. in die UPU aufgenommen, verlor vorübergehend seinen Mitgliedsstatus mit dem Zerfall der Monarchie, wurde dann am 07.04.1942 als Unabhängiger Staat Kroatien wieder aufgenommen. Diese Tatsache wurde nach dem zweiten Weltkrieg von den kommunistischen Machthabern sorgfältig versteckt. Die Kroatische Exilregierung in Buenos Aires (später Madrid) hat sich zur Aufgabe gemacht für Kroatien wichtige Ereignisse in Sondermarken festzuhalten.

Dragutin Oparić ist 1933. in Zagreb geboren. Er verlässt Jugoslawien 1958. und erhält das politische Asyl in der Schweiz. Als Philatelist wirkte er bei der Firma Zumstein & Co. Bern, wo er zum vereidigten Gerichtsachverständiger der Philatelie wurde.

Dragan Hazler, Dragutin Oparić

«VJENČANJE U CRNINI»
prof. Marijan Karabin

Poznati hrvatski književni kritičar Toma Podrug, pod naslovom «Pojednostavljeno o složenom», osvrnuo se na roman našega dugogodišnjega člana prof. Marijana Karabina, «VJENČANJE U CRNINI», izdanje Matice hrvatske Zaprešić, 2001. Prenosimo dijelove toga osvrta:

Roman «Vjenčanje u crnini» Marijana Karabina, hrvatskog iseljenika u Švicarskoj, rođenog 1936. godine u Gornjoj Stubici, u Hrvatskome zagorju, pripada onoj vrsti proznih uradaka koje je već davno ustoličio rodočelnik takvih i sličnih romana Janko Matko. I piscu je Karabinu namjera ispričati sadržaj svoga romana na najpristupačniji način. Iako je studirao i diplomirao germanistiku i psihologiju, pisac Karabin je ostao privržen iskazivanju svojih literarnih sadržaja maniri pripovjedačke narativnosti, opširnosti i opisnosti što preljeću preko velikih površina. On piše i pripovijeda pojednostavljeno o složenom.

Uzevši za sadržaj svoga romana doista izazovnu temu, piscu Karabinu, koji je rekostudirao psihologiju, ovom se prilikom pružila mogućnost da u brojnim raspravama, razgovorima, dvojba, zamršnim svjesnim i podsvjesnim odlukama glavnih junaka romana pokuša svoje psihologijsko znanje pretvoriti u umijeće pisanja primjereno za odgonetavanje svojih misli i ideja literarnim sredstvima koja će zainteresirati široki čitateljski krug.

Ovaj će roman naći svoje čitatelje koji vole čitati sadržaje isprepletene sukobima i ljubavničkim zapletajima koji su ispisani opširno, opisno, misaono pojednostavljeno s čitljivim raščlanjivanjem događaja u vremenu i prostoru.

(Roman «VJENČANJE U CRNINI», koji se sviđa sve većem broju čitatelja, može se naručiti kod autora, na e-mail: m.karabin@gmx.ch ili na adresu: Geisbergstr. 34, 8200 Schaffhausen. Prodajna cijena je CHF 25.- Kod slanja poštom, zbog troškova pakiranja i poštarije, CHF 30.-).

REAGIRANJA

Posljednji broj DO naišao je na vrlo pozitivne reakcije čitatelja. Primili smo više usmenih i pismenih pohvala, koje nam daju podstreka za daljnji rad, ali koje nas na neki način i obvezuju. Izdvajamo jednu, koja nas posebno počašćuje, jer dolazi od osobe koju nije potrebno posebno predstavljati:

BRAVO za HKZ glasnik!

Pročitati smo odličan HKZ glasnik, a budući smo svjesni da su AMAC i druge hrvatske liste, pa i udruge, većinom na nižem nivou, mi –od srca čestitamo!

Davor i Sylvie Pavuna

Poštovani g. Gaupp,

Zahvaljujem na glasilu «Društvene obavijesti» br. 90 koje sam primila ovih dana.

Drago mi je da se u Glasilu prisjećate prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana, jer ipak zapisi su trajni, a ja ih sve do kojih dodem, spremam u dokumentaciju mog supruga.

S poštovanjem,
Ankica Tuđman

Zahtjev za ispravak

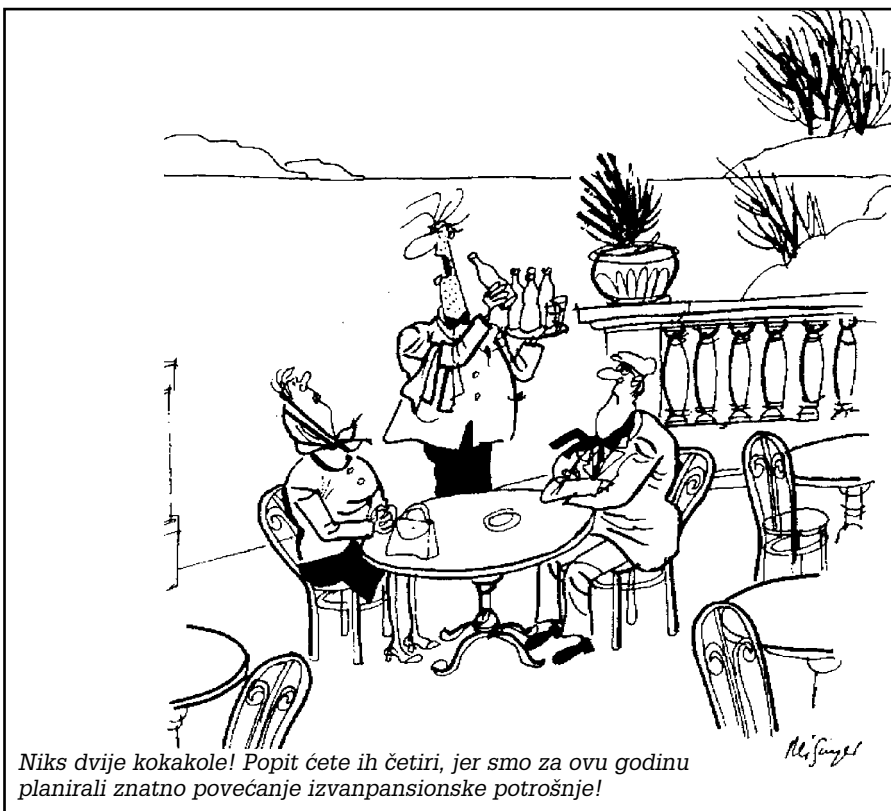
Gosp. Tihomir Nuić moli za ispravak izjave u uvodniku DO 91, kojom se poriče da je HSK suizdavač dodatka „Dom i Svijet“, citat: «Također pišete da je to moja konstrukcija da je suizdavač Doma i Svijeta Hrvatski svjetski kongres. Dostavljam Vam u privitku dvije stranice iz interneta na kojima se HSK u

15 točaka predstavlja... U točki 12 stoji „HSK je suizdavač Doma i svijeta“! Tko što konstruirao?“

Ispričavam se g. Nuiću zbog oštrog formulirane primjedbe, iako riječ „konstrukcija“ nisam upotrijebio. I ja bih, da sam pročitao tu internet stranicu HSK-a, došao do istog zaključka i slično reagirao kao on. Što se tiče ispravka, stvari stoje malo drugačije. Za mene je pitanje etike provjeriti činjenično stanje i uvjeriti se u istinitost tvrdnje koju stavljam na papir. To sam uradio i u ovom slučaju. Sa dva mjerodavna mjesta u

HSKu dobio sam kategoričan odgovor da HSK nije suizdavač Dom i svijeta. Nakon dopisa g. Nuića ponovio sam upitao i dobio slijedeći odgovor: „HSK surađuje sa Dom i Svijetom, ali u pravnom smislu nije suizdavač tog dodatka za dijasporu. Izjava na internet stranici nije korektna i treba biti korigirana.“ Korektura je uistinu i napravljena.

Osvin Gaupp

Niks dvije kokakole! Popit ćete ih četiri, jer smo za ovu godinu planirali znatno povećanje izvanpansionske potrošnje!

Početak kulturne suradnje Glazbenih škola Lustenau, AUSTRIA Varaždin-HRVATSKA

Od 01.06. – 05.06.01 gostovali su u Hrvatskoj mješoviti pjevački zbor Collegium Vocale i školski orkestar Jugendsinfonietta, oboje iz Lustenaua (Vorarlberg-Österreich).

Jugendsinfonietta je orkestar mladih i talentiranih glazbenika koji osnovnu glazbenu naobrazbu stječu na Rheintalische Musikschule Lustenau i koji polako ali sigurno izrasta u jedan respektabilan orkestar koji sigurno i uspješno vodi direktor škole gosp. Karl Matheisel. Valja istaknuti da je ideja i želja za suradnjom sa jednom glazbenom školom iz Hrvatske potaknuta na prijedlog mladih glazbenika škole u Lustenau. Ideju su podržali ravnatelj škole Lustenau, gosp. K. Matheisel u suradnji sa gosp. Matarićem i ravnatelj Glazbene škole Varaždin, gosp. Moren Vinceković.

Oba ansambla – Collegium Vocale i Jugendsinfonietta – imala su zapažene i vrlo uspješne nastupe 02.06.01. u Varaždinu i 03.06.01. u Zagrebačkoj katedrali.

Jugendsinfonietta predstavila se 02.06.01. oduševljenoj varaždinskoj publici djelima slijedećih skladatelja: F. Witt – Sinfonia u C-duru, C. Stamiz – Koncert za klavir Nr.3 (drugi stavak) sa solisticom Denese Bösch, G. Peter – Sjećanje na cirkus Renz, G. Miller – Monolight Serenade, F. Lehar – Gold und Silber, G. Bizet – Marsch aus Carmen, J. Strauß – Radetzky marsch. Dodatni spontanitet kao i ugodno iznenađenje kod publike izazvala je lijepo aranžirana za orkestar stara hrvatska popjevka Fala – u obradi prof. I. Matarića.

Na Duhove, u nedjelju 03.06.01. u 19.00 sati, nastupili su mješoviti pjevački zbor Collegium Vocale i Jugendsinfonietta na večernjoj Sv. Misi u Zagrebačkoj katedrali, djelima slijedećih skladatelja: A. Bruckner – Misa za zbor i orkestar u C-duru, A. Bruckner – Locus iste, I. Matarić – Vater unser (Oče naš – praižvedba), W. A. Mozart – Ave verum, A. Bruckner – Ave Maria. Nakon Sv. Mise Collegium Vocale izveo je samostalni koncert. Orkestar kao i zbor očaran prostorom i akustikom Zagrebacke katedrale nadahnuto izvode na vrlo visokoj umjetničkoj razini svoje programe uz sigurnu ruku svog dirigenta i umjetničkog voditelja gosp. Karla Matheisela. Oba ansambla priložila su novčani dar za obnovu Zagrebačke katedrale.

Gotovo u isto vrijeme samo godinu

dana kasnije Glazbena škola iz Varaždina posjećuje Lustenau.

Na opće zadovoljstvo i zajednički interes obaju škola, vjerujemo kako je položen dobar kamen temeljac za dugogodišnju razmjenu kako pedagoških iskustava tako i nastupa učenika i suradnje na svim razinama općenito.

Nakon cijelodnevne naporne vožnje goste u Bregenzu dočekuje gosp. Matarić. Usprkos lošem vremenu napravljena su dva kraća izleta autobusom sa svrhom razgledavanja Lustenaua i okolice. U nedjelju 09.06.02. gotovo cijelo popodne slijede pripreme i probe solista za večernji koncert. Rheintalische Musikschule imala je taj dan „Dan škole“. Cijeli dan nastupali su njeni đaci kao solisti sa manjim ili većim sastavima, dok je večernji termin – završni koncert – pripao našim gostima, Glazbenoj školi Varaždin. Učenici Glazbene škole prikazali su svoju školu, svoj grad i svoju Domovinu na najbolji mogući način – glazbom. Oduševljenje kao i izvanredan utisak ostavili su svi izvođači, a posebno Zita Varga – Violoncello, Nada Krznar – Harmonika, Emina Županić – Oboe, te vrlo mlada i nadarena sopranistica Evelin Novak arijom iz Mozartove „Čarobne frule“.

Nakon zajedničke večere učenika i nastavnika obaju škola, gosti iz Varaždina napuštaju Lustenau u pravcu Hrvatske sa nadom u neki drugi skorašnji susret.

Cijela priprema i organizacija, te odlična realizacija svih projekata i putovanja bila je povjerena prof. Ivanu Matariću, koji predaje klavir i orgulje u Lustenau na Rheintalische Musikschule.

Ivan Matarić

Konzert in der Pfarrkirche St. Peter und Paul, Lustenau

Tief beeindruckt vom Hineinhören in die neue CD "Glaube, Liebe, Hoffnung", die am Pfingstmontag bei einem Konzert in der Pfarrkirche St. Peter und Paul vorgestellt wurde, zeigten sich die zahlreichen Besucher der Präsentation. Die CD - vom Organisten Prof. Ivan Matarić initiiert und zugunsten der Pfarrei erst vor kurzem realisiert - bringt mit ausgewählten Orgelkompositionen und Soli für Sopran, Querflöte, Cello und Posaune auch die hervorragende Qualität der neuen Pflüger-Orgel zur Geltung. Insgesamt bietet die CD sechs Orgelstücke (19./20. Jh.) und je einen Beitrag der mitwirkenden Vokal- und Instrumentalsolist(inn)en Judith Bechter (Sopran), Florian Simma (Cello), Thomas Greiner (Querflöte) und Markus Sauter (Posaune).

Zu Beginn des Konzerts dankte Pfarrer Josef Drexel den Künstlern, die unentgeltlich am CD-Projekt mitwirkten, für ihr Engagement und besonders auch den Sponsoren, um die sich Prof. Matarić persönlich bemüht hatte.

Prof. Matarić eröffnete die Konzertvorträge mit der machtvollen Introduction "Glaube" aus seiner Suite "Glaube, Liebe, Hoffnung", bei der er die ganze Pracht der Orgel wirkungsvoll demonstrieren konnte. Thomas Greiner ließ die sehnsuchtsvolle Melodie des Flötenstückes "Morceau de concours" von Gabriel Faure (1845-1924) reizvoll erblühen. Sehr ausdrucksstark gestaltete Judith Bechter mit ihrer schönen Sopranstimme das "Panis Angelicus" von Cesar Fyanc. Der Soloposaunist Markus Sauter beeindruckte mit "Morceau Symphonique" von Alexandre Guilmant (1837-1911). Fulminant dann der Schluss mit der Toccata "Hoffnung" von Prof. Matarić, der das filigrane Figurenwerk virtuos meisterte und in strahlenden Schlussakkorden ausklingen ließ.

Hrvatsko slovo zajedno s čitateljima

Autor: Dunja Gaupp

U četvrtak, 26.04.02. *Hrvatsko slovo* je priredilo skromnu proslavu 8. godišnjice svog izlaska na tržište (prvi broj izašao je 28. travnja 1995.) i useljenje u nove prostorije u razizemlju Sveučilišne i nacionalne knjižnice u ulici Hrvatske bratske zajednice bb. u Zagrebu. Toga je dana ostvareno i prvo druženje sa suradnicima i čitateljima, a organizirati će se u buduću svakoga četvrtka u 20.00 sati predstavljanjem novog broja i njegovih autora «živo».

Sudeći po do posljednjeg mjesta ispunjenoj prostoriji, interes za *Hrvatsko slovo* je velik. Među posjetiteljima bili su i mnogi Hrvati pristigli sa svih strana svijeta, koji su taj tjedan boravili u Zagrebu na

sjednici Glavnog odbora Hrvatskog svjetskog kongresa, pa tako i predstavnici Hrvatske kulturne zajednice u Švicarskoj.

Gosti te večeri bili su gospodin *Stjepan Šulek*, novinar (njemačkog radija, emisije na hrvatskom jeziku) koji je poznat po svojim analizama domaće i međunarodne političke scene i gospodin **Carl Gustav Ströhm**, novinar koga ne moramo posebno predstavljati, a čije članke na žalost više ne možemo naći niti u jednim drugim hrvatskim novinama osim *Hrvatskog slova*. Ne zato što on ne bi želio pisati i za druge, nego zato što ti drugi njegove članke i komentare ne žele objaviti. A sve u smislu demokratske slobode medija. Jedan od suradnika *Hrvatskog slova* rekao je te večeri nešto vrlo znakovito za hrvatsko podneblje zadnjih dvije i pol godine. Ljudi se boje da ih netko vidi kako čitaju *Hrvatsko slovo*, zbog čega im on poručuje: «**Čitajte nas javno!**»

Stjepan Šešelj

S lijeva 2. Stjepan Šulek, 4. Carl Gustav Ströhm, 5. Ivan Jindra

Vodstvo udruge / Führungsorgane

2001. - 2003.

Upravni odbor / Vorstand:

Matarić Ivan, *predsjednik/Präsident*

Gaupp Dunja, *dopredsjednica/Vizepräsidentin*

Stojan Domagoj, *dopredsjednik/Vizepräsident*

Župan Tomerlin Ivana, *tajnica/Sekräterin*

Lukač Anto, *blagajnik/Kassier*

Pavković Anda
Kunović Davor

Nadzorni odbor / Kontrollstelle:

Šimunović Vlado, *predsjednik/Präsident*

Kos Franjica
Kunetić Ivan
Štanek Zlatica
Šavar Ivan

Ogranci / Zweigstellen:

Bern, Postfach 711, 3012 Bern
Istočna Švicarska, Postfach 1109,
9001 St. Gallen

Olten, Postfach 1053, 4601 Olten
Središnja Švicarska, Postfach 3508,
6002 Luzern

Kolektivni član / Kollektivmitglied:

Hrvatsko glazbeno društvo «Tamburica»,
Buchenweg 22, A-6923 Lauterbach

Počasni članovi / Ehrenmitglieder:

prof. dr. Dolinar Žarko
† fra Kordić Lucijan
† dr. Petričević Jure
† prof. dr. Prelog Vladimir
† dr. Rađa Tihomil
ing. Rošić Stipe
prof. dr. Turina Marko